

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดการศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของประชากร ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ด้วยสถานการณ์ของโลกปัจจุบันที่ผันผวน ไม่แน่นอน สลับซับซ้อน มีความคลุมเครือ และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ดังนั้น การจัดการศึกษาโดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจำเป็นต้องเตรียมผู้เรียนและเยาวชนของชาติให้เข้มแข็งและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ท่ามกลางภาวะวิกฤติ และการเปลี่ยนแปลง ทั้งวิถีชีวิตและการทำงาน ดังเป้าหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ใน แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ล้วนมุ่งพัฒนา “ผลลัพธ์ที่เกิดในตัวผู้เรียน” กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำ หลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ ได้ศึกษาการจัดการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ที่ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพระดับโลก ภายใต้โครงการพัฒนาการศึกษาร่วมกับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย รวมทั้งผลการศึกษาและวิจัยของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ให้ข้อเสนอแนะว่า “การพัฒนาสมรรถนะ” เป็นทิศทางของการพัฒนาหลักสูตรใหม่ในการพัฒนาคนให้รองรับ และทันกับการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองต่อความจำเป็นและความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีมติการประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๗ ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำหลักสูตรใหม่ สำหรับใช้เป็นกรอบในการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดแนวคิดการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency-based Education) และสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยมติของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยมีสมรรถนะหรือความสามารถที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนเป็นเป้าหมายการออกแบบหลักสูตร ๕ ช่วงวัย คือ ระดับปฐมวัย พัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการสมวัย ระดับประถมศึกษาตอนต้น พัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานการเรียนรู้ที่ดี ระดับประถมศึกษาตอนปลาย พัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานการดำเนินชีวิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พัฒนาผู้เรียนให้ค้นพบความถนัด และความสนใจของตนเอง และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พัฒนาให้ผู้เรียนมีพื้นฐานด้านการประกอบอาชีพ ตามความสนใจ และจัดทำคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปีฉบับนี้ขึ้น สำหรับเป็นกรอบทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนที่มีความพร้อมและสมัครใจใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี ในปีการศึกษา ๒๕๖๘

ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคล ทั้งภาครัฐ และเอกชนในการทุ่มเทแรงกายแรงใจ เพื่อให้คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี มีความสมบูรณ์และพร้อมสำหรับการนำไปใช้ให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้ตามความมุ่งหวังสู่การเป็นประชากรที่มีคุณภาพ อันจะเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศสู่ความรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนสืบไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี
สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมและสมัครใจ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๒
๑. ความนำ	๑
๒. หลักการและแนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘	๒
๓. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	๑๑
๔. การเขียนแผนการจัดประสบการณ์	๓๐
๕. การประเมินความสามารถผู้เรียน	๕๕
๖. แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	๗๘
ภาคผนวก	
๑. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.)	๙๘
๒. คณะกรรมการขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. ๓๖๖/๒๕๖๗)	๙๙
๓. คณะอนุกรรมการด้านการส่งเสริมการขับเคลื่อนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ และหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๖๘ (ตามคำสั่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒/๒๕๖๘)	๑๐๐
๔. คณะผู้จัดทำคู่มือหลักสูตรการศึกษาการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี	๑๐๑
๕. ผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี	๑๐๔

๑. บทนำ

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปีฉบับนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กอายุ ๓-๖ ปี ในสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็ก สามารถนำปรัชญาการศึกษาปฐมวัย และหลักการของหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติ บรรลุผลตามจุดหมายและความสามารถผู้เรียนด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย

เด็กอายุ ๓-๖ ปี เป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกรับ ตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ผู้ที่รับผิดชอบจึงมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ให้เด็ก ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กสังเกต สำรวจ สร้างสรรค์ และยิ่งเด็กมีความกระตือรือร้น ยิ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ผู้ที่รับผิดชอบจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ความรัก ความเข้าใจ ความเอาใจใส่เด็กวัยนี้เป็นพิเศษ เพราะจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยเตรียมพร้อมให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนและในชีวิตของเด็กต่อไป การนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่งจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาเด็ก และถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในเอกสาร คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปีฉบับนี้

เอกสารคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปีฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การประเมินความสามารถผู้เรียน และแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยเนื้อหาที่มีความทันสมัยที่เอื้อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาเด็กให้มีทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งด้านภาษาและการรู้หนังสือ การคิดรวบยอด การคิดคำนวณ การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ รักความเป็นไทยและเป็นพลเมืองที่ดี ถือเป็น การสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

๒. หลักการและแนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี จัดทำขึ้นโดยยึดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยและหลักการบนพื้นฐานแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยสากลและความเป็นไทย ครอบคลุมการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กและการเรียนรู้ตามวัยอย่างเป็นองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย โดยนำการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกมาใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง การเรียนรู้อย่างมีความสุข การตระหนักถึงบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก ระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน เพื่อสร้างและพัฒนาเด็กทุกคนให้มีความสามารถตามวัยที่สำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป ทั้งนี้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี กำหนดหลักการที่พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิด ดังนี้

๒.๑ หลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ คำนึงถึงพัฒนาการตามวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรม พัฒนาจากแนวคิด ดังนี้

๑) แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ พัฒนาการของเด็กจะมีลำดับขั้นตอนในลักษณะเดียวกันตามวัยของเด็ก แต่อัตราการเจริญเติบโตและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของเด็กแต่ละคนอาจแตกต่างกันได้ โดยในขั้นตอนแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ซึ่งพัฒนาการแต่ละด้านมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันรวมทั้งส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กในแต่ละด้าน อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกาย อธิบายว่า การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก มีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน ทฤษฎีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ระบุว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็กเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กมีความไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี เคารพผู้อื่น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นพลเมือง และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญา อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะและความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริม เฝ้าระวัง ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาให้เด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการและมีพัฒนาการสมวัย

๒) แนวคิดเกี่ยวกับการคำนึงถึงสิทธิเด็ก การสร้างคุณค่า และสุขภาวะให้แก่เด็กปฐมวัยทุกคน เด็กควรได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกคน โดยมีสิทธิในการอยู่รอด สิทธิได้รับการคุ้มครอง สิทธิในด้านพัฒนาการ และสิทธิการมีส่วนร่วมตามที่กฎหมายระบุไว้ เด็กแต่ละคนมีคุณค่าในตนเอง และควรสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตให้เกิดขึ้นกับเด็กจากการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาที่มีคุณภาพ พร้อมกับการส่งเสริมความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา ด้วยการได้รับโภชนาการที่ดี การดูแลสุขนิสัย และสุขภาพอนามัย การมีโอกาสรักอย่างเพียงพอ การมีโอกาได้เล่น การปกป้องคุ้มครองจากการเจ็บป่วย และบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ตลอดจนการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย และถูกสุขอนามัย ทั้งนี้เด็กปฐมวัยที่เป็นเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะควรได้รับการดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาอย่างเหมาะสมเช่นกัน

๓) แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูควบคู่การให้การศึกษา การจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กบนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา หรือการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ พัฒนาการ และความสามารถของเด็กแต่ละคนอย่างมีคุณภาพ ครบทุกด้าน การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยหมายถึงการดูแลเอาใจใส่เด็กด้วยความรัก ความอบอุ่น การดูแลสุขภาพ โภชนาการ และความปลอดภัย และการอบรมกล่อมเกลาให้เด็กมีจิตใจดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม และมีทักษะชีวิต การดูแลที่ตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก มุ่งให้เด็กมีร่างกายเติบโตแข็งแรง มีสุขภาพดี อารมณ์ร่าเริง แจ่มใส มีความประพฤติดี มีวินัย รู้จักควบคุมตนเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การอบรมเลี้ยงดูที่มีผลดีต่อพัฒนาการและความสามารถของเด็กนั้น ผู้ใหญ่ที่ดูแลเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีปฏิสัมพันธ์และสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อเด็ก ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และใช้การสร้างวินัยเชิงบวกและใช้เหตุผลในการอบรมบ่มนิสัย ซึ่งจะช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีเป้าหมายชีวิต มีวินัยในตนเอง มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อผู้อื่น สามารถจัดการกับความเครียดและปัญหาต่าง ๆ ได้ การอบรมเลี้ยงดูจึงเป็นแนวคิดสำคัญที่ครอบครัวและสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องปฏิบัติอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกัน

สำหรับการให้การศึกษาเด็กในช่วงปฐมวัยนั้น เป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย ให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ จากการลงมือปฏิบัติและการได้รับประสบการณ์ตรง มีการกำหนดจุดมุ่งหมายและการวางแผนในการจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมทั้งรายบุคคล กลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา โดยคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญและพัฒนาเด็กแต่ละคนอย่างเต็มศักยภาพ

๒.๒ หลักพัฒนาการเด็กและการเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมและสมดุลทุกด้าน ผ่านการเล่นอย่างมีความหมายด้วยวิธีการเหมาะสมกับวัยและความสามารถ สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง และมีการพักผ่อนเพียงพอ พัฒนาจากแนวคิด ดังนี้

๑) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม และการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ การพัฒนาเด็กโดยองค์รวม เป็นการคำนึงถึงความสมดุลและครอบคลุมพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้านในการดูแล พัฒนา และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กต้องไม่เน้นที่ด้านใดด้านหนึ่งจนละเลยด้านอื่น ๆ ซึ่งในแต่ละด้านของพัฒนาการและความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา มีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สามารถส่งเสริม

ให้เด็กเติบโต และมีพัฒนาการสมวัยอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ เป็นแนวทางที่สำคัญในการปฏิบัติต่อกับเด็กด้วยความรู้ความเข้าใจที่ประกอบด้วย ความเหมาะสมกับวัยหรืออายุ ของเด็ก ว่าพัฒนาการในช่วงวัยนั้น ๆ ของเด็กเป็นอย่างไร ต้องการการส่งเสริมอย่างไร การมีความรู้เรื่อง พัฒนาการและความสามารถตามช่วงวัย จะทำให้สามารถทำนายพัฒนาการและความสามารถในลำดับต่อไปได้ และสามารถวางแผนการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ความสามารถ และช่วยเหลือเด็ก ได้อย่างเหมาะสม สำหรับความเหมาะสมของเด็กแต่ละคนเป็นการคำนึงถึงเด็กเป็นรายบุคคลที่มีความชอบ ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดที่แตกต่างกัน โดยให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และความเหมาะสมกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ครอบครัว และชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่มีความหมาย ซึ่งความรู้ความเข้าใจดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมให้เด็ก ได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและเต็มศักยภาพ การสร้างกลุ่มการเรียนรู้ร่วมกัน การประเมินความสามารถผู้เรียน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครองและชุมชน

๒) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง สมองของเด็ก เป็นสมองที่สร้างสรรค์และมีการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสัมพันธ์กับอารมณ์ สมองเป็นอวัยวะที่สำคัญมากที่สุด และมีการพัฒนาตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา โดยในช่วงนี้เซลล์สมองจะมีการพัฒนาเชื่อมต่อและทำหน้าที่ ในการควบคุมการทำงานพื้นฐานของร่างกาย สำหรับในช่วงแรกเกิดถึงอายุ ๓ ปี จะเป็นช่วงที่เซลล์สมอง เจริญเติบโตและขยายเครือข่ายใยสมองอย่างรวดเร็ว โดยปัจจัยในการพัฒนาของสมองประกอบด้วย พันธุกรรม โภชนาการ และสิ่งแวดล้อม สมองจะมีพัฒนาการที่สำคัญในการควบคุมและมีผลต่อการเรียนรู้ ความคิด จินตนาการ ความฉลาด และพัฒนาการทุกด้าน การพัฒนาสมองทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วกว่าวัยใด สำหรับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง เป็นการ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง โครงสร้างและการทำงานของสมอง ที่มีการพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นตามช่วงวัยและมีความยืดหยุ่น ทำให้การพัฒนาสมองเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิต การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองที่เป็นเครือข่ายซับซ้อนและหนาแน่นจะเกิดขึ้นก่อนอายุ ๕ ปี ซึ่งเมื่อเซลล์ สมองและจุดเชื่อมต่อเหล่านี้ได้รับการกระตุ้นมากขึ้นเท่าใด ยิ่งทำให้สมองมีความสามารถในการเรียนรู้ อย่างรวดเร็วและจดจำได้มากขึ้น แต่หากไม่ได้รับการกระตุ้นจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับอย่างหลากหลาย จะไม่เกิดการเชื่อมต่อ โดยการกระตุ้นจุดเชื่อมต่อเหล่านั้นเกิดจากการที่เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือทำ และปฏิบัติด้วยตนเองผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ที่สัมพันธ์ กับพัฒนาการทางสมองเป็นการเรียนรู้จากของจริงไปหาสัญลักษณ์ จากง่ายไปหายาก จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม โดยคำนึงถึงความสามารถตามวัยและพัฒนาการ อย่างไรก็ตาม เมื่อสมองเจริญเติบโตในช่วงวัยต่าง ๆ และเริ่มมี ความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาที่ต่างกัน จะเห็นว่าการเรียนรู้และทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้น ได้ดีที่สุดในช่วงเวลาหนึ่งๆ ที่เรียกว่า “หน้าต่างโอกาสของการเรียนรู้” ซึ่งเมื่อผ่านช่วงเวลานั้นในแต่ละช่วงวัย ถ้าสมองไม่ได้รับการกระตุ้นหรือได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสม โอกาสที่จะฝึกอาจยากหรือทำไม่ได้เลย ผู้ใหญ่ที่เลี้ยงดูเด็กเป็นคนสำคัญที่จะต้องคอยสังเกต และใช้โอกาสนี้ช่วยให้เด็กก้าวไปสู่ความสามารถ เฉพาะด้านในแต่ละช่วงวัย

หน้าต่างโอกาสของการเรียนรู้เป็นช่วงโอกาสที่สำคัญในการพัฒนาสมอง ซึ่งเป็นกระบวนการทางความคิดของสมองส่วนหน้าทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และการกระทำ โดยสมองส่วนนี้กำลังพัฒนามากที่สุด เป็นช่วงของการพัฒนาความสามารถในการคิด การจัดระเบียบตนเอง ซึ่งส่งผลต่อการยับยั้งชั่งใจ การคิดไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์ การยืดหยุ่นทางความคิด การใส่ใจจดจ่อ การวางแผน การตั้งเป้าหมาย ความมุ่งมั่น การจดจำ การเรียกใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ และการลงมือทำอย่างเป็นขั้นตอนจนสำเร็จ การพัฒนาสมองจึงเป็นทักษะที่ต้องได้รับการฝึกฝนในชีวิตประจำวันของเด็กผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิด ลงมือทำ เพื่อให้เกิดความพร้อมและมีทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในอนาคต

นอกจากนี้ สมองยังเป็นอวัยวะสำคัญสำหรับการเรียนรู้ภาษาและการสื่อสาร การเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็กจะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ จากการปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูในชีวิตประจำวัน และสถานการณ์รอบตัว สมองมีตำแหน่งรับรู้ต่าง ๆ กัน ได้แก่ ส่วนรับภาพ ส่วนรับเสียง ส่วนรับสัมผัสและรับรู้การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย สมองส่วนต่าง ๆ เหล่านี้พัฒนาขึ้นมาได้ช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับกระบวนการกระตุ้นของสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยสมองเด็กมีความจำผ่านการฟัง ต้องการรับรู้ข้อมูลเสียงพร้อมเห็นภาพ เริ่มรู้จักเสียงที่เหมือนและแตกต่าง และสามารถเรียนรู้จังหวะของคำได้จากการฟังซ้ำ ๆ สมองของเด็กที่เข้าใจเกี่ยวกับภาพ เสียง และสัมผัสแบบต่าง ๆ มีความสำคัญมาก เพราะข้อมูลจากภาพ เสียง และสัมผัสเหล่านี้จะก่อรูปขึ้นเป็นเรื่องราวที่จะรับรู้และเข้าใจซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ ได้ในที่สุด สมองส่วนหน้านั้นมีหน้าที่คิด ตัดสินใจ เชื่อมโยงการรับรู้ไปสู่การกระทำที่เป็นลำดับขั้นตอน สมองเด็กที่สามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมของ ภาษาที่เรียนรู้ที่เหมาะสมจึงจะเรียนรู้ได้ดี

๓) แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นและการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นเป็นกิจกรรมการแสดงออกของเด็กอย่างอิสระตามความต้องการ และจินตนาการสร้างสรรค์ของตนเอง เป็นการสะท้อนพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในชีวิตประจำวัน จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ บุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว การเล่นทำให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลาย และส่งเสริมพัฒนาการและความสามารถทั้งด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญาของเด็ก การเล่นของเด็กปฐมวัยจัดเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งการเล่นอย่างมีความหมายเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย จากการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์และแสดงออกถึงตนเอง ได้เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสสำรวจ ทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นจะช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม บุคคลรอบตัว และส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทั้งด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา ก้าวหน้าไปตามวัยอย่างเหมาะสมและสมดุล

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องตลอดเวลาจากการเล่น และประสบการณ์ตรงในวิถีชีวิตประจำวัน ผ่านการลงมือปฏิบัติ การใช้ประสาทสัมผัสในการสำรวจ การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเพื่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการถ่ายทอดจากผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้มากกว่า ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิด จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ทักษะภาษา ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทักษะพื้นฐานที่สำคัญและความสามารถในด้านต่าง ๆ ตลอดจนถึงเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง บุคคล สิ่งต่าง ๆ

และสถานการณ์รอบตัว การเรียนรู้ควรวีถีเด็กเป็นสำคัญ โดยเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเลือกตามความสนใจ ลงมือกระทำผ่านสื่ออุปกรณ์และของเล่นที่ตอบสนองการเรียนรู้ เปิดกว้างและมีความยืดหยุ่น โดยการเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการลองผิดลองถูก การได้สัมผัสกระทำ และการกระทำซ้ำ ๆ ที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการและความสามารถทั้งด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา ซึ่งเด็กจะมีความสนใจ อยากรู้อยากเห็น เกิดการค้นพบและการแก้ปัญหา ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น สำหรับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้น เกิดจากการที่ผู้ใหญ่เป็นผู้สนับสนุนวิธีการการเรียนรู้และความพยายามของเด็ก ๆ ในการเรียนรู้ จากการกำหนดจุดมุ่งหมาย รวมทั้งการสร้างความท้าทายและส่งเสริมเด็ก ๆ ในการขยายขีดความสามารถของตน และให้คำแนะนำแก่เด็กในการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก สามารถใช้ในบริบทของการเล่นและกิจกรรมที่มีโครงสร้างตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้

๔) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะสำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจากเด็กวัยนี้กำลังอยู่ในช่วงพัฒนาทักษะความสามารถด้านสังคมและอารมณ์ในระดับที่สูงขึ้น การเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่อาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างเจตคติที่ดีและพฤติกรรมเชิงบวก อีกทั้งยังสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาทางพฤติกรรมของเด็กได้อีกด้วย การเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์เป็นประเด็นที่การศึกษายุคใหม่ให้ความสำคัญ นอกเหนือจากการจัดการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ

การเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในตนเอง ซึ่งเป็นการทำความรู้จักและเข้าใจตนเองรวมถึงผู้อื่นในด้านความคิด อารมณ์ และความรู้สึกได้อย่างถูกต้อง ทำให้การปฏิบัติต่อผู้อื่นได้อย่างสุภาพ การจัดการตนเองเป็นการจัดการอารมณ์เชิงลบของตนเอง และแสดงออกต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทักษะสัมพันธ์ภาพเป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรง และการตัดสินใจอย่างรับผิดชอบเป็นการทำความเข้าใจปัญหา แก้ไขปัญหาด้วยการคำนึงถึงความปลอดภัย และประเมินผลของการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล จึงเป็นทักษะที่จำเป็นต่อเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กมีความสัมพันธ์ที่ดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น

๒.๓ หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก โดยเน้นการจัดกิจกรรมบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เปิดโอกาสเด็กได้เลือก คิด ตัดสินใจ และลงมือทำ ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย มีทักษะชีวิต และเรียนรู้อย่างมีความสุข พัฒนาจากแนวคิด ดังนี้

๑) แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่เรียนรู้ผ่านการเล่น และการทำกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กในวัยนี้ เป็นการวางแผนโดยบูรณาการทั้งวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ภาษา ดนตรี และการเคลื่อนไหว คุณธรรมจริยธรรม สุขภาพอนามัย และศาสตร์อื่น ๆ โดยไม่แบ่งเป็นรายวิชา แต่จะมีการผสมผสานความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติของแต่ละศาสตร์ในการจัดประสบการณ์ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่น ๆ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติเหมาะสมตามวัยของเด็ก เพื่อพัฒนาความสามารถทั้งด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการผ่านสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา โดยออกแบบการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ทำให้เกิดความหลากหลาย และสาระที่ควรเรียนรู้ ได้แก่ ตัวเด็ก บุคคลและสถานที่

แวดล้อมตัวเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ภายใต้สาระการเรียนรู้ทั้งประสบการณ์สำคัญที่มีการเชื่อมโยงกับพัฒนาการและความสามารถของเด็กและสาระที่ควรเรียนรู้ และความสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยมีรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา ทั้งนี้ประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กจะจัดขึ้นโดยคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ การสำรวจ การทดลอง การสร้างชิ้นงานที่สร้างสรรค์ และการเห็นแบบอย่างที่ดี การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายจะช่วยตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมความชอบ ความสนใจ และความถนัด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างรอบด้าน พัฒนาทักษะชีวิต และทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ พัฒนาการ และความสามารถตามวัยของเด็กที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า “หนึ่งแนวคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ” ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่กำหนดไว้

๒) แนวคิดเกี่ยวกับสื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างประสบการณ์ การพัฒนาความเข้าใจในแนวคิดและความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ นั้น สามารถนำสื่อ เทคโนโลยี และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาสนับสนุนและเสริมสร้างการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้ โดยเป็นตัวกลางและเครื่องมือเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นสามารถเป็นบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ ของเล่น ตลอดจนเทคนิควิธีการที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรม เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ ความชอบ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย ควรมีสื่อที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น และสื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และส่งเสริมการลงมือปฏิบัติจริงของเด็ก โดยการจัดสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง (๓ มิติ) ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง (๒ มิติ) และสัญลักษณ์จากรูปธรรมไปสู่นามธรรมตามลำดับ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อการตอบสนองความต้องการและการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัยสามารถเป็นอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ของเล่นเด็ก และวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมต้องเป็นการเลือกใช้อย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยเครื่องมือประเภทดิจิทัลและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้กับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี สำหรับเด็กอายุตั้งแต่ ๓ ปีขึ้นไปควรใช้กับเด็กอย่างมีจุดมุ่งหมาย และใช้เป็นสื่อปฏิสัมพันธ์ จำกัดช่วงเวลาในการใช้ และมีข้อตกลงในการใช้อย่างเหมาะสมกับวัย โดยใช้เป็นทางเลือกไม่บังคับใช้ และใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสื่อหลัก

ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการเตรียมสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ และทางจิตภาพ โดยเป็นการจัดสื่อที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก พร้อมด้วยการจัดตารางเวลาที่เหมาะสมในแต่ละวัน รวมทั้งการส่งเสริมบรรยากาศที่ดีสำหรับการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ผู้ใหญ่และเด็กมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมเด็กทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และตอบสนองความต้องการรายบุคคล

๓) แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง การประเมินพัฒนาการและความสามารถของเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสอดคล้องสัมพันธ์กับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รวมทั้งกิจกรรมประจำวัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ ความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก สำหรับการส่งเสริมความก้าวหน้า และช่วยเหลือสนับสนุนเมื่อพบเด็กล่าช้าหรือมีปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการและการเรียนรู้ ไม่ใช่การตัดสินผลการศึกษา และไม่ใช้แบบทดสอบในการประเมิน เป็นการประเมินตามสภาพจริงที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินที่หลากหลายอย่างมีจุดมุ่งหมาย เหมาะสมกับศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาการตามวัยของเด็ก ตลอดจนรูปแบบการเรียนรู้ประสบการณ์ที่เด็กได้รับ และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กที่มีการเก็บข้อมูลอย่างรอบด้าน โดยใช้เรื่องราวเหตุการณ์ กิจกรรมตามสภาพจริงหรือคล้ายจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กมีโอกาสดำเนินการออกถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ จากการปฏิบัติกิจกรรม หรือการสร้างงานที่เป็นผลผลิตเพื่อเป็นการสะท้อนภาพที่แท้จริงมีการนำเสนอหลักฐานในการประเมินที่น่าเชื่อถือในรูปแบบที่เหมาะสม และสื่อสารผลการประเมินให้แก่ครอบครัว รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก โดยสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินเด็กจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรมให้เห็น ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกัน ยังใช้ในการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

๒.๔ หลักการบูรณาการบริบทสังคมและวัฒนธรรม โดยตระหนักในบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก ให้โอกาสเด็กได้เรียนรู้จากวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของตนเอง รวมถึงวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่ใกล้ชิดอย่างมีความหมาย พัฒนาจากแนวคิด ดังนี้

๑) แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเป็นไทย และความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ส่งผลต่อวิถีชีวิตและการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมเด็กสู่นาคต อย่างไรก็ตาม เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี ฆราวาส และการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษแล้ว ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยม และความเชื่อของบุคคลในครอบครัวและชุมชนของแต่ละที่ด้วย โดยบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมรอบตัวเด็กมีอิทธิพลต่อพัฒนาการ ความสามารถและการเรียนรู้ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้และดำเนินชีวิตอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงความเป็นไทยที่มีมรดกทางวัฒนธรรมทั้งในด้านภาษา มารยาท คุณธรรม จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่งดงาม และที่สำคัญคือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตที่เน้นความพอประมาณ มีเหตุผลมีภูมิคุ้มกัน การใช้ความรู้ควบคู่คุณธรรม โดยในการจัดการศึกษาต้องมีการคำนึงถึงทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา เศรษฐฐานะ เพศ วัย ความต้องการพิเศษที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสามารถพัฒนาให้เด็กมีความเข้าใจในตนเอง เข้าใจผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ในแนวคิดและความหลากหลายเท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรอบด้าน โดยผู้สอนและสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอัตลักษณ์ การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องและการจัดกิจกรรมและโครงการที่สร้างความเชื่อมโยงกับสังคมวัฒนธรรม ความเป็นไทย และความหลากหลาย

๒.๕ หลักการมีส่วนร่วมของครอบครัว สถานศึกษา และชุมชน โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน พัฒนาจากแนวคิด ดังนี้

๑) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชน การพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก การมีส่วนร่วมของครอบครัว สถานศึกษา หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน เพื่อพัฒนาเด็กร่วมกันโดยการดูแล พัฒนา และการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยนั้น ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจและการส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย ซึ่งครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ของเด็ก และพ่อแม่เป็นครูคนแรกและเป็นครูที่จะอยู่กับเด็กไปตลอดชีวิต โดยสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะเป็นส่วนสำคัญที่ดูแลและพัฒนาเด็ก ซึ่งไม่เพียงแต่การทำงานกับเด็กเท่านั้น แต่ยังต้องมีการทำงานกับครอบครัวและชุมชนที่มีรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาเด็กร่วมกัน ทั้งในการจัดโปรแกรมการให้การศึกษาพ่อแม่ผู้ปกครอง และการจัดอบรมพ่อแม่ผู้ปกครองในการดูแลและพัฒนาเด็ก การมีโปรแกรมในการช่วยเหลือครอบครัวและเด็กในด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ และการส่งเสริมพัฒนาการ รวมทั้งด้านอื่น ๆ การเยี่ยมบ้านเด็กโดยเฉพาะช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กในการเปลี่ยนระดับชั้นหรือเข้าสู่สถานศึกษา การสื่อสารกับผู้ปกครองในช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสม การขออาสาสมัครจากผู้ปกครองที่มีความสามารถหลากหลาย มีเวลา หรือต้องการช่วยเหลือสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการดูแลและพัฒนาเด็กของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านที่เชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการดูแลและพัฒนาเด็ก การสร้างความร่วมมือกับชุมชน โดยประสานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การให้บริการ และสนับสนุนการดูแลพัฒนาตลอดจนเป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็ก โดยการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยความไว้วางใจ ความเคารพซึ่งกันและกัน รวมทั้งการร่วมรับผิดชอบสำหรับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ

โดยสรุป จากแนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี ที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์และพัฒนาต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการคำนึงถึงสิทธิเด็ก การสร้างคุณค่าและสุขภาวะให้แก่เด็กปฐมวัยทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูควบคุมการให้การศึกษาที่ต้องจัดประสบการณ์ที่หลากหลายผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย ให้เด็กเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ จากการลงมือปฏิบัติ และการได้รับประสบการณ์ตรง แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการที่คำนึงถึงความสมดุลและครอบคลุมพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง ซึ่งสมองหากได้รับการกระตุ้นจะมีความสามารถในการเรียนรู้ และจดจำได้มากขึ้น แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นและการเรียนรู้ของเด็กที่ยึดให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่มีความหมายด้วยตัวเด็กในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมบูรณาการโดยถือว่าการเล่นอย่างมีความหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้เด็ก แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ที่การศึกษายุคใหม่ให้ความสำคัญนอกเหนือจากการจัดการเรียนรู้ ถือเป็นทักษะที่จำเป็นต่อเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กมีความสัมพันธ์ที่ดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น แนวคิดเกี่ยวกับสื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สามารถสนับสนุนและเสริมสร้างการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้ โดยเป็นตัวกลางและเครื่องมือเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ แนวคิด

เกี่ยวกับการประเมินความสามารถเด็กตามสภาพจริงที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ ความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก สำหรับการส่งเสริมความก้าวหน้าและช่วยเหลือสนับสนุน โดยไม่ใช่ การตัดสินผลการศึกษาและไม่ใช่แบบทดสอบในการประเมิน แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเป็นไทย ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ พัฒนาการและความสามารถของเด็กแต่ละคน การพัฒนาเด็กให้รู้สึกมีความสุขในการเรียนรู้ในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชนในการสร้าง และพัฒนาหลักสูตรที่มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้นำไปสู่หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี

ดังนั้น ผู้สอนระดับปฐมวัยจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีความเข้าใจในตัวเด็ก เพื่อการเตรียมเด็กในอนาคต ผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งทางด้านสังคมและการศึกษา มีความใฝ่รู้ ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ พัฒนาตนเองทางด้านวิชาการและวิชาชีพ สร้างเครือข่าย ความร่วมมือและชุมชนวิชาชีพปฐมวัย จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพที่จะส่งผล ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยและเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพต่อไป

๓. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาถือเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนและดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้บรรลุผลตามเป้าหมายและจุดเน้นของสถานศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี ซึ่งในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาต้องมีการวางระบบการสร้างความรู้ความเข้าใจให้บุคลากรทางการศึกษาสามารถเข้าถึง และเข้าใจความสำคัญ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนา บรรลุตามจุดหมายและความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัยตามที่หลักสูตรกำหนด โดยสถานศึกษา ต้องมีการเตรียมความพร้อม วางแผน และศึกษาข้อมูลบริบทรอบด้านอย่างครอบคลุมชัดเจน สร้างเครือข่าย ความร่วมมือจากภาคส่วนที่สำคัญ รวมทั้งอาจจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนภาคเอกชน อีกทั้ง สถานศึกษาสามารถ ออกแบบการจัดประสบการณ์ได้หลากหลายตามแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องตามหลักการในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับ เด็กอายุ ๓-๖ ปี ภายใต้บริบทและสภาพความต้องการของชุมชน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยมีความเหมาะสม เป็นไปได้ และนำไปสู่การปฏิบัติในการจัดประสบการณ์ ในห้องเรียนอย่างมีคุณภาพ ซึ่งแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยตามแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพแสดงขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยแต่ละแห่ง ต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ซึ่งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๑.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยแต่งตั้ง คณะบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการที่ปรึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานปฐมวัย ผู้ทรงคุณวุฒิ หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม

(๒) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานปฐมวัย ครูผู้สอนปฐมวัย ตัวแทนครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม

๑.๒ จัดทำข้อมูลความต้องการจำเป็นตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบัน โดยศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ สภาพตัวเด็ก พัฒนาการและความสามารถตามวัย ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนแต่ละระดับอายุ ครอบคลุมเด็ก จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และจุดเน้นตามบริบทของสถานศึกษา สถานการณ์ปัจจุบันของ ชุมชนและท้องถิ่น นโยบาย วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดประชุมหรือศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน และเนื่องจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี ฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้น บริบทของสถานศึกษาจึงเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียน ทั้งส่วนที่เป็น สถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือการใช้ชีวิตในอนาคตของผู้เรียน รวมทั้งสถานการณ์ ของประเทศและโลกปัจจุบันที่บ่งบอกถึงพฤติกรรมหรือความสามารถที่ผู้เรียนต้องมีเพื่อการใช้ชีวิตในอนาคต

๑.๓ ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบชั้นปี การจัดเวลาเรียน สาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ การประเมินความสามารถ การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ การสร้างรอยเชื่อมต่ อระหว่างการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ และการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ ๒ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๒.๑ ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ตามองค์ประกอบ ดังนี้

- (๑) ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา
- (๒) วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย
- (๓) จุดหมาย
- (๔) ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย
- (๕) ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบปี
- (๖) การจัดเวลาเรียน
- (๗) สารการเรียนรู้รายปี
- (๘) การจัดประสบการณ์
- (๙) การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้
- (๑๐) การประเมินความสามารถ
- (๑๑) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
- (๑๒) การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑
- (๑๓) ภาคผนวก

๒.๒ ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เมื่อสถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเรียบร้อยแล้ว ควรกำหนดให้มีการประเมินก่อนนำไปใช้ โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ใช้หลักสูตร ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ตรวจสอบองค์ประกอบของหลักสูตรว่า ครบถ้วน ชัดเจน สอดคล้อง และมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด สนองความต้องการของสถานศึกษาโดยแท้จริงหรือไม่ ความเป็นไปได้ ทันเวลา ในการนำไปใช้หรือไม่ มีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องอย่างไร สามารถนำไปใช้ได้หรือควรปรับปรุงแก้ไขเรื่องใด โดยวิธีสนทนากลุ่มหรือใช้เครื่องมือในการตรวจสอบ เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยมีความเหมาะสมและมีคุณภาพ

๒.๓ ขออนุมัติและประกาศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕.. สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานต้นสังกัด หากมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการให้นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุง (ร่าง) หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ให้มีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้นก่อนการอนุมัติใช้หลักสูตร และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนแล้ว ให้จัดทำเป็นประกาศหรือคำสั่ง เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยผู้บริหารสถานศึกษา และประธานกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนาม หรือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ลงนามเพียงผู้เดียว หรือตามที่คณะกรรมการเห็นชอบเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนปฐมวัย ผู้ปกครอง ชุมชน และรายงานให้ต้นสังกัด (ผู้ทรงฯพิจารณา) รับทราบและดำเนินการตามบทบาทของตนต่อไป

ขั้นตอนที่ ๓ นำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ และนิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตร

สถานศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้โดยบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ในการวางแผนและออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กให้บรรลุตามความสามารถของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษสนับสนุน ส่งเสริม นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อนำผลจากการติดตามมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

การจัดทำองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๑. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา เป็นการอธิบายแนวคิด ทฤษฎี และความเชื่อ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดปรัชญาการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องยึดเป็นหลักในการจัดการศึกษาปฐมวัย การกำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาควรเริ่มจากการพิจารณาาร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องว่า สถานศึกษามีความเชื่อว่าเด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างไร ผู้บริหาร ครู ครอบครั้ว ชุมชน เห็นความสำคัญร่วมกัน ในการจัดการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างไร ครูมีบทบาทอย่างไรในการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อจะนำไปสู่การกำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา

ตัวอย่าง

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

โรงเรียน.....จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กอายุ ๓-๖ ปี บนพื้นฐานของการให้ความรัก ความเข้าใจ ความใส่ใจ และความเคารพในคุณค่าและความแตกต่างของเด็กรายบุคคล เน้นความร่วมมือจากครอบครั้ว และชุมชน ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ภายใต้สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ที่อบอุ่นและปลอดภัย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการและความสามารถอย่างเป็นองค์รวม เต็มตามศักยภาพ มีวินัย มีทักษะชีวิต โดยครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก เพื่อวางรากฐานคุณภาพชีวิตให้กับเด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่ดี

๒. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย

๒.๑ วิสัยทัศน์ สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นการแสดงเจตนารมณ์ อุดมการณ์ และอนาคตที่พึงประสงค์ ที่อยู่บนพื้นฐานความจริงและแสดงค่านิยม อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อสร้างศรัทธา และจุดประกายความคิดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาเด็ก ทั้งนี้การกำหนดวิสัยทัศน์ควรเป็นการกำหนดเจตนารมณ์ร่วมกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าเด็กจะได้รับการพัฒนาคุณลักษณะสำคัญใดเป็นพิเศษที่สะท้อนให้เห็นตามวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี เช่น เป็นคนดี สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหมายถึงคนดีลักษณะใด มีวินัยลักษณะใด เพื่อนำไปสู่การเขียนพันธกิจ และเป้าหมายที่ชัดเจน และใครมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี วิสัยทัศน์ที่ดีต้องมีความชัดเจน เหมาะสม และมีระยะเวลาที่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้นภายในปีการศึกษาใด

ตัวอย่าง

วิสัยทัศน์

ภายในปีการศึกษา ๒๕๗๐ โรงเรียน..... สามารถส่งเสริมพัฒนาเด็กอายุ ๓-๖ ปี ให้มีความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญาอย่างเต็มตามศักยภาพ เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข มีวินัย มีทักษะชีวิต ภาควิชาภูมิปัญญาไทย และการเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม พร้อมทั้งมีความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ด้วยความร่วมมือจากสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน

๒.๒ พันธกิจ การกำหนดพันธกิจของสถานศึกษาต้องคำนึงถึงวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ว่าจะต้องทำอะไรจึงจะทำให้วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้เป็นจริงตามกำหนดเวลานั้น ๆ หรือวิธีดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ในระยะเวลาที่แน่นอน การกำหนดพันธกิจของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรคำนึงถึงการมุ่งพัฒนาเด็กให้มีความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ในขณะเดียวกันผู้สอนต้องมีคุณภาพทำให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาเด็กในทิศทางเดียวกัน

ตัวอย่าง

พันธกิจ

๑. พัฒนาการปฐมวัยให้มีพัฒนาการและความสามารถทั้ง ๔ ด้าน สมวัยและเต็มศักยภาพ มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น มีวินัย สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข
๒. พัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรให้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในลักษณะการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและความสามารถเด็กให้เต็มตามศักยภาพ
๓. จัดสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านจิตภาพ และด้านสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
๔. นำสื่อ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาเด็กปฐมวัย
๕. จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒.๓ เป้าหมาย เป็นการกำหนดความคาดหวังที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามพันธกิจ สามารถกำหนดได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพของเด็กปฐมวัย ครูและบุคลากร การจัดทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

ตัวอย่าง

เป้าหมาย

๑. เด็กปฐมวัยทุกคน มีพัฒนาการและความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา สมวัยและเต็มศักยภาพ มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข
๒. ครูทุกคนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติที่หลากหลาย สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก
๓. ครูทุกคนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดประสบการณ์ปฐมวัยอย่างเหมาะสมกับวัยและบริบทของสถานศึกษา
๔. สถานศึกษามีสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
๕. มีเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องในทิศทางเดียวกับสถานศึกษา

๓. จุดหมาย

เป็นการกำหนดความคาดหวังที่จะเกิดกับเด็กหลังจากจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยแล้ว โดยนำจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี มากำหนดเป็นจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง ปลอดภัย และมีสุขภาวะทางกายที่ดี
๒. สุขภาพจิตดีและมีความสุข มีสุนทรียภาพ มีสัมพันธภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัยในตนเอง รักความเป็นไทย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

๔. ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย

สถานศึกษานำความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัยของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปีทุกด้าน มากำหนดเป็นความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัยของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๕. ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี

สถานศึกษานำความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาแต่ละชั้นปีของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี ทุกด้านในแต่ละช่วงอายุ มากำหนดเป็นความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาแต่ละชั้นปีของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยและสามารถเพิ่มเติมความสามารถผู้เรียนตามบริบทสถานศึกษา ค่านิยม อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษาตามความเหมาะสมได้

๖. การจัดเวลาเรียน

สถานศึกษาต้องกำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๑-๓ ปี การศึกษาโดยประมาณ ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษา เวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วันต่อปีการศึกษา อาจแบ่งเป็น ๒ ภาคเรียน หรือ ๓ ภาคเรียน ใน ๑ ปีการศึกษา แต่ละวันต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง

๗. สาระการเรียนรู้รายปี

สถานศึกษาต้องกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี โดยยึดความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ให้ครบทุกด้าน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี และครอบคลุมทุกช่วงอายุหรือช่วงชั้นปีที่จัดการศึกษา และอาจเพิ่มเติมสาระที่ควรเรียนรู้ได้ตามค่านิยม อัตลักษณ์ หรือเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถออกแบบวิธีการนำเสนอการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีในรูปแบบตารางที่หลากหลาย โดยอาจนำชื่อหน่วยมาระบุเชื่อมต่อกันสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ได้ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของทุกองค์ประกอบ วิธีการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีมีแนวทางดังนี้

คำอธิบายการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบชั้นปี	สาระการเรียนรู้รายปี	
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ระบุความสามารถว่าเป็น ด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็น พลเมืองและความเป็นไทย หรือด้านสติปัญญา	ระบุความสามารถผู้เรียน เมื่อจบชั้นปีให้ครบถ้วน ตามความสามารถ ด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็น พลเมืองและความเป็นไทย หรือด้านสติปัญญา โดยนำมาจากหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี	กำหนดประสบการณ์สำคัญ ที่คาดว่าจะเป็นแนวทาง การจัดกิจกรรมให้เด็กเกิด พฤติกรรมหรือมีความสามารถ ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยนำประสบการณ์สำคัญ ที่ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี มาใช้ครบทุกข้อ ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถ เพิ่มเติมประสบการณ์สำคัญ ได้โดยต้องคำนึงถึง ความเหมาะสมตามวัย และความสามารถของเด็ก	กำหนดสาระที่ควรเรียนรู้ ซึ่งเป็นเหมือนท่อนหรือสื่อกลาง ในการจัดประสบการณ์ให้เด็ก มีพฤติกรรมและความสามารถ โดยสถานศึกษาวิเคราะห์ สาระที่ควรเรียนรู้ที่กำหนด ไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับ เด็กอายุ ๓-๖ ปี และสอดคล้อง กับการพัฒนาความสามารถ ผู้เรียน ทั้งนี้สถานศึกษา สามารถเพิ่มเติมสาระ ที่ควรเรียนรู้ได้ตาม ความต้องการของสถานศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ตามวัยและความสามารถ ของเด็ก

ตัวอย่างการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี

๗.๑ ด้านสุขภาวะทางกาย

ความสามารถผู้เรียน			ตัวอย่างสาระการเรียนรู้รายปี	
ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓-๔ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔-๕ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>๑) มีสุขอนามัย และสุขนิสัยที่ดี</p> <p>๑.๑) รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟัน ล้างมือ ก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอนพักผ่อน และ ออกกำลังกายเป็นเวลา</p>	<p>๑) มีสุขอนามัย และสุขนิสัยที่ดี</p> <p>๑.๑) รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟัน ล้างมือ ก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอนพักผ่อน และ ออกกำลังกายเป็นเวลา</p>	<p>๑) มีสุขอนามัย และสุขนิสัยที่ดี</p> <p>๑.๑) รับประทานอาหารหลากหลายที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟัน ล้างมือ ก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม นอนพักผ่อนและ ออกกำลังกายเป็นเวลา</p>	<p>๑) การมีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี</p> <p>(๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวันในการรับประทานอาหาร การดื่มน้ำสะอาด การล้างมือ การแปรงฟัน การนอนพักผ่อน การเล่น การออกกำลังกาย</p> <p>๗) ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน</p> <p>(๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน</p> <p>๑) ภาษาและการรู้หนังสือ</p> <p>(๒) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่าง ๆ</p>	<p>เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก</p> <p>(๑) การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์</p> <p>(๒) กิจวัตรประจำวัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพักผ่อน - การล้างมือ การแปรงฟัน - การใช้ห้องน้ำห้องส้วม - การออกกำลังกาย <p>(๓) การป้องกันตนเองจากโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่</p>
<p>๒) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น</p> <p>๑.๒) เล่น ทำกิจกรรม และใช้สิ่งของ เครื่องใช้ อย่างปลอดภัย และไม่ไปกับคนแปลกหน้า</p>	<p>๒) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น</p> <p>๑.๒) เล่น ทำกิจกรรม และใช้สิ่งของ เครื่องใช้ อย่างปลอดภัย และไม่ไปกับคนแปลกหน้า</p>	<p>๒) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น</p> <p>๑.๒) เล่น ทำกิจกรรม ใช้สิ่งของเครื่องใช้ ปฏิบัติต่อผู้อื่น ระวังระมัดระวัง ความปลอดภัย จากบุคคลและ สิ่งแวดล้อมและ ไม่ไปกับคนแปลกหน้า</p>	<p>๒) การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น</p> <p>(๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน</p> <p>(๒) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับ การป้องกันและรักษาความปลอดภัย</p> <p>(๓) การเล่นเกมเล่นอย่างปลอดภัย</p> <p>(๔) การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติตนขณะเดินทาง</p>	<p>เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก</p> <p>(๑) การระมัดระวังความปลอดภัยและภัยใกล้ตัวของตนเองจากผู้อื่น</p> <p>(๒) การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย</p>

๗.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม

ความสามารถผู้เรียน			ตัวอย่างสาระการเรียนรู้รายปี	
ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓-๔ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔-๕ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑) แสดงออกทาง อารมณ์และ ความรู้สึกใน สถานการณ์ต่าง ๆ ๑.๑) แสดงอารมณ์ ความรู้สึกท่าทาง และบอกความ รู้สึกของตนเอง เมื่อดีใจ โกรธ เสียใจ เหมาะสม กับบางสถานการณ์	๑) แสดงออกทาง อารมณ์และ ความรู้สึกใน สถานการณ์ต่าง ๆ ๑.๑) แสดงอารมณ์ ความรู้สึกท่าทาง และบอกอารมณ์ และความรู้สึก ของตนเองได้ ตามสถานการณ์	๑) แสดงออกทาง อารมณ์และ ความรู้สึกใน สถานการณ์ต่าง ๆ ๑.๑) แสดงอารมณ์ ความรู้สึกท่าทาง หรือวาทะ และ ควบคุมอารมณ์ และความรู้สึก ของตนเองและ ผู้อื่นได้ตาม สถานการณ์	๑) แสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึก ในสถานการณ์ ต่าง ๆ (๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๒) การเล่นบทบาทสมมติ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๕) การทำงานศิลปะ ๓) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน ๔) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (๑) การใช้คำพูดหรือการกระทำแสดงความยินดี เมื่อผู้อื่นมีความสุขเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และช่วยเหลือปกป้องผู้อื่นเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การรู้จักอารมณ์และ ความรู้สึก ของตนเองและผู้อื่น (๒) การแสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึก อย่างเหมาะสม
๒) กำกับตนเอง ในการทำกิจกรรม ๒.๑) ทำตามกิจวัตร ประจำวันจน สำเร็จ	๒) กำกับตนเอง ในการทำกิจกรรม ๒.๑) วางแผนการ ปฏิบัติกิจกรรม และทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ	๒) กำกับตนเอง ในการทำกิจกรรม ๒.๑) ตั้งเป้าหมาย วางแผน และมุ่งมั่น ทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ	๑) แสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึก ในสถานการณ์ ต่าง ๆ (๑) การพูดสะท้อน ความรู้สึก ของตนเองและผู้อื่น (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การร้องเพลง (๕) การทำงานศิลปะ ๒) กำกับตนเองในการทำกิจกรรม (๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง (๒) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรมและทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ (๓) การทำตามกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การแสดงความคิดเห็นของตนเองและการรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น (๒) การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง (๓) การกำกับตนเอง

๗.๓ ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย

ความสามารถผู้เรียน			ตัวอย่างสาระการเรียนรู้รายปี	
ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓-๔ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔-๕ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๒) มีมารยาทไทย และปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย ๒.๑) ไหว้ กล่าวคำ ทักทาย กล่าวคำ ขอบคุน ขอโทษ สนใจร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย	๒) มีมารยาทไทย และปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย ๒.๑) ไหว้ กล่าวคำ ขอบคุน ขอโทษ ร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย	๒) มีมารยาทไทย และปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย ๒.๑) ไหว้ กล่าวคำ ขอบคุน ขอโทษ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ และร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย	๒) มีมารยาทไทย และปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย (๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย (๒) การเล่นบทบาทสมมติ การปฏิบัติตนตามมารยาทไทย การไหว้ การขอบคุน การกล่าวขอโทษ แสดงกิริยาสุภาพอื่น ๆ (๓) การปฏิบัติตน/ร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและประเพณีไทย	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) มารยาทไทย - การแสดงมารยาทที่ดีตามวัฒนธรรมไทย - การไหว้ การขอบคุน การขอโทษ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย
๓.๓ รักและภูมิใจในความเป็นไทย ๓.๑) หยุดยืนเมื่อได้ยิน เพลงชาติไทย และเพลง สรรเสริญ พระบารมี	๓.๓ รักและภูมิใจในความเป็นไทย ๓.๑) ยืนตรง และร่วมร้องเพลง ชาติไทยและ เพลงสรรเสริญ พระบารมี สนใจ ร่วมกิจกรรม ที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์	๓.๓ รักและภูมิใจในความเป็นไทย ๓.๑) ยืนตรง และร้องเพลงชาติ ไทยและเพลง สรรเสริญพระบารมี ร่วมกิจกรรม ที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์	๓) รักและภูมิใจในความเป็นไทย (๒) การร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญ พระบารมี (๓) การร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) ประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว (๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน (๓) ความสำคัญเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย (๒) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย (๓) การร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๗.๔ ด้านสติปัญญา

๗.๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ

ความสามารถผู้เรียน			ตัวอย่างสาระการเรียนรู้รายปี	
ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓-๔ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔-๕ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>๑) ฟังและสนทนา โต้ตอบกับผู้อื่น</p> <p>๑.๑) ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนา โต้ตอบเกี่ยวกับ เรื่องที่ฟังให้ผู้อื่น เข้าใจ</p>	<p>๑) ฟังและสนทนา โต้ตอบกับผู้อื่น</p> <p>๑.๑) ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนา โต้ตอบสอดคล้อง กับเรื่องที่ฟัง</p>	<p>๑) ฟังและสนทนา โต้ตอบกับผู้อื่น</p> <p>๑.๑) ฟังผู้อื่นพูด จนจบและสนทนา โต้ตอบอย่าง ต่อเนื่องและ เชื่อมโยงกับเรื่อง ที่ฟัง แสดงความ คิดเห็นและ ความรู้สึกร่วมด้วย ประโยคสั้น ๆ</p>	<p>๑) ภาษาและการรู้หนังสือ</p> <p>(๒) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่าง ๆ</p> <p>(๔) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง</p> <p>(๕) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่ง ต่าง ๆ</p>	<p>สิ่งต่างๆรอบตัว</p> <p>(๑) การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพูดและแสดงออกในโอกาสต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
<p>๓) อ่านภาพและสัญลักษณ์</p> <p>๓.๑) ถือนหนังสือที่มี ภาพประกอบ ถูกด้าน เปิดและ พลิกหน้าหนังสือ จากหน้าแรก ไปหน้าหลัง อ่านภาพและพูด ด้วยภาษาของตน</p>	<p>๓) อ่านภาพและสัญลักษณ์</p> <p>๓.๑) ชี้ชื่อเรื่องของ หนังสือที่มี ภาพประกอบ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมชี้หรือกวาด ตามองข้อความ ตามบรรทัด อ่านภาพและพูด ข้อความด้วยภาษา ของตน</p>	<p>๓) อ่านภาพและสัญลักษณ์</p> <p>๓.๑) ชี้นหน้าปกและชื่อ เรื่องของหนังสือ ที่มีภาพประกอบ พลิกหน้าหนังสือ จากหน้าแรกไป หน้าหลัง และอ่าน ภาพสัญลักษณ์ คำ โดยชี้หรือกวาดตา มองจุดเริ่มต้นและ จุดจบของข้อความ</p>	<p>๑) ภาษาและการรู้หนังสือ</p> <p>(๖) การอ่านหลากหลายวิธี : อ่านหนังสือภาพ อ่านหนังสือนิทาน อ่านป้ายและสัญลักษณ์ อ่านงานเขียนของตนเอง อ่านอย่างอิสระ ตามลำพัง อ่านร่วมกัน อ่านโดยมีผู้ชี้แนะ</p>	<p>สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก</p> <p>(๑) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์ประกอบของหนังสือภาพ และหนังสือนิทาน - วิธีการใช้หนังสือ ภาพ สัญลักษณ์ คำ - การอ่านป้ายและสัญลักษณ์ การอ่านงานเขียน ของตนเอง และการอ่านอย่างอิสระ <p>(๒) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตัวอักษร</p>

๗.๔ ด้านสติปัญญา (ต่อ)

๗.๔.๒ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ

ความสามารถผู้เรียน			ตัวอย่างสาระการเรียนรู้รายปี	
ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓-๔ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔-๕ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๖ จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและจัดกลุ่ม สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	๔.๖ จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและจัดกลุ่ม สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	๔.๖ จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและจัดกลุ่ม สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	๒) การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ การจับคู่ เปรียบเทียบ จำแนก และจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (๑) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัส (๒) การจับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ หรือกำหนดขึ้นเอง	ธรรมชาติรอบตัว (๑) ปრაกฏการณ์ธรรมชาติ (๒) พืช (๓) สัตว์ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ขนาด ปริมาตร น้ำหนัก
๔.๖.๑ บอกลักษณะ ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต โดยใช้ประสาท สัมผัส จับคู่ เปรียบเทียบ หรือคัดแยก สิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะ หรือหน้าที่ การใช้งาน	๔.๖.๑ บอกลักษณะ และส่วนประกอบ ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต โดยใช้ประสาท สัมผัส จับคู่ และเปรียบเทียบ ความแตกต่าง หรือความเหมือน ของสิ่งต่าง ๆ จำแนกและจัด กลุ่มสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ ที่กำหนดขึ้นเอง	๔.๖.๑ บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต โดยใช้ประสาท สัมผัส จับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนก สิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ ที่กำหนดให้ หรือกำหนด ขึ้นเอง		

๗.๔ ด้านสติปัญญา (ต่อ)

๗.๔.๓ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

ความสามารถผู้เรียน			สาระการเรียนรู้รายปี	
ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓-๔ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔-๕ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๐ แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๔.๑๐.๑ ระบุปัญหา และแก้ปัญหา โดยลองผิดลองถูก	๔.๑๐ แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๔.๑๐.๑ ระบุปัญหา และแก้ปัญหา โดยลองผิดลองถูก	๔.๑๐ แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๔.๑๐.๑ ระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือ แก้ปัญหา	๓) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม เพื่อน ๓) การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (๑) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่ เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (๒) การคาดเดาหรือการคาดคะเน สิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล (๕) การมีส่วนร่วมในกระบวนการ แก้ปัญหาด้วยการระบุปัญหา หาทางเลือกและวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา เลือกวิธีการ ออกแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหา	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (๒) การแก้ไขความขัดแย้ง ธรรมชาติรอบตัว (๑) การดูแลธรรมชาติและอนุรักษสิ่งแวดล้อม (๒) สาธารณสมบัติและการดูแลรักษา สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) เรื่องราวต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ
๔.๑๑ ใช้เหตุผล ในการตัดสินใจ ๔.๑๑.๑ ตัดสินใจ ในเรื่องง่าย ๆ	๔.๑๑ ใช้เหตุผล ในการตัดสินใจ ๔.๑๑.๑ ตัดสินใจ ในเรื่องง่าย ๆ และเริ่มเรียนรู้ ผลที่เกิดขึ้น	๔.๑๑ ใช้เหตุผล ในการตัดสินใจ ๔.๑๑.๑ ตัดสินใจ ในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับ ผลที่เกิดขึ้น	๒) กำกับตนเองในการทำกิจกรรม (๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง (๒) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรม และทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ ๓) การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (๔) การตัดสินใจหรือเลือกทำสิ่งต่าง ๆ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน (๒) การแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) ขยะ (๒) การแยกขยะ การลดการใช้ การแปรรูปและนำกลับมา ใช้ใหม่

๗.๔ ด้านสติปัญญา (ต่อ)

๗.๔.๔ การแสวงหาความรู้

ความสามารถผู้เรียน			สาระการเรียนรู้รายปี	
ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓-๔ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔-๕ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๓ ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยโดยใช้การสืบเสาะหาความรู้	๔.๑๓ ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยโดยใช้การสืบเสาะหาความรู้	๔.๑๓ ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยโดยใช้การสืบเสาะหาความรู้	๔) การแสวงหาความรู้ (๑) การสังเกตและการสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว (๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ และเกี่ยวข้องกับสิ่งที่สังเกตและสำรวจ (๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ (๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล และนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย (๕) การคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็น จากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (๖) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผล ที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ	ธรรมชาติรอบตัว (๑) ชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช (๒) ดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรง และพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก (๓) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
๔.๑๓.๑ ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยด้วยการสังเกตสำรวจตั้งคำถาม	๔.๑๓.๑ ค้นหาคำตอบของปัญหาและข้อสงสัย โดยการสังเกตสำรวจตั้งคำถาม และนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ	๔.๑๓.๑ ค้นหาคำตอบของปัญหาและข้อสงสัย โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยการสังเกตสำรวจตั้งคำถามวางแผนเก็บข้อมูล และนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ		

๗.๔ ด้านสติปัญญา (ต่อ)

๗.๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ความสามารถผู้เรียน			สาระการเรียนรู้รายปี	
ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓-๔ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔-๕ ปี)	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๔ ทำงานศิลปะ ตามจินตนาการ และความคิด สร้างสรรค์	๔.๑๔ ทำงานศิลปะ ตามจินตนาการ และความคิด สร้างสรรค์	๔.๑๔ ทำงานศิลปะ ตามจินตนาการ และความคิด สร้างสรรค์	๔) การใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน (๑) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้าง จากแท่งไม้ บล็อก (๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (๓) การปั้น (๔) การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยเศษวัสดุ (๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพัง หรือกับผู้อื่น สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก (๒) เรื่องราวต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ
๔.๑๔.๑ สร้างผลงาน ศิลปะ เพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึก ของตนเอง	๔.๑๔.๑ สร้างผลงาน ศิลปะ เพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึก ของตนเอง โดยมี การดัดแปลง และแปลกใหม่ จากเดิม หรือมี รายละเอียด เพิ่มขึ้น	๔.๑๔.๑ สร้างผลงาน ศิลปะ เพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึก ของตนเอง โดยมี การดัดแปลง แปลกใหม่ จากเดิม และมี รายละเอียด เพิ่มขึ้น	๖) มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และ การเคลื่อนไหว (๕) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม	

๘. การจัดประสบการณ์

สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องอธิบายแนวทางหรือรูปแบบการจัดประสบการณ์หรือนวัตกรรม และการจัดกิจกรรมประจำวันที่สถานศึกษากำหนด โดยคำนึงถึงปรัชญา การศึกษาปฐมวัย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับปฐมวัย ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี รวมทั้งค่านิยม อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยมีรูปแบบ แนวทาง และวิธีการที่หลากหลาย เมื่อสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนดแนวทางหรือรูปแบบการจัดประสบการณ์ใด ควรอธิบายขั้นตอนหรือวิธีการที่เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก กรณีที่สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเลือกใช้นวัตกรรมตามความต้องการของสถานศึกษาควรระบุหลักการและแนวทางในการจัดประสบการณ์ตามนวัตกรรมเพิ่มเติม ทั้งนี้นวัตกรรมที่เลือกมาใช้ควรสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

ในกรณีที่สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้การจัดประสบการณ์แบบหน่วยการจัดประสบการณ์ เมื่อกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีแล้ว สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องนำสาระการเรียนรู้รายปีที่วิเคราะห์ไว้กับความสามารถผู้เรียนในแต่ละด้านมาจัดเป็นหน่วยการจัดประสบการณ์ นอกจากนี้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรกำหนดขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวันและตารางกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับหลักการจัดกิจกรรมประจำวันที่ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี

๙. การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้

สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องระบุแนวทางการในการจัดสภาพแวดล้อม โดยควรคำนึงถึงการสร้างบรรยากาศที่ครอบคลุมด้านกายภาพ ซึ่งได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สถานศึกษา หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีการจัดสภาพแวดล้อมอย่างไรที่ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดกับเด็ก โดยสามารถเขียนเป็นแผนผังและคำอธิบายประกอบให้ชัดเจน ส่วนด้านจิตภาพสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีการกำหนดแนวทางอย่างไรที่ทำให้ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องสร้างบรรยากาศเพื่อให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง ได้แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก

ทั้งนี้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่จะใช้พัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับจุดหมาย ครอบคลุมความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี โดยคำนึงถึงวัย พัฒนาการ ความสามารถผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก ควรระบุถึงแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน สถานที่สำคัญในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมทั้งอธิบายแนวทางการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนได้ถือเป็นหลักปฏิบัติในสถานศึกษา

๑๐. การประเมินความสามารถผู้เรียน

สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดทำแนวปฏิบัติและเครื่องมือในการประเมินพัฒนาการและความสามารถของเด็กปฐมวัยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับหลักการประเมินความสามารถผู้เรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี โดยมีแนวทางการดำเนินการประเมินความสามารถให้มีรายละเอียดชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

๑. หลักการประเมินความสามารถผู้เรียน
๒. ขอบเขตของการประเมินความสามารถผู้เรียน มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้
 - ๒.๑ ระดับความสามารถของผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี
 - ๒.๒ วิธีการและเครื่องมือการประเมินความสามารถผู้เรียน
 - ๒.๓ เกณฑ์การประเมินความสามารถผู้เรียนและระดับคุณภาพ
 - ๒.๔ การสรุปผลการประเมินความสามารถผู้เรียน
 - ๒.๕ การรายงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียน

ทั้งนี้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรเขียนแนวปฏิบัติการประเมินความสามารถผู้เรียนให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องได้ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติในการพัฒนาความสามารถผู้เรียนไปสู่จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี

๑๑. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรดำเนินการ ดังนี้

- ๑๑.๑ กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัย ผู้ดูแลเด็กหรือพี่เลี้ยงเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนท้องถิ่น
- ๑๑.๒ เตรียมความพร้อมในการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ โดยพิจารณาถึงการพัฒนาศักยภาพปฐมวัย การจัดเตรียมงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น อาคารสถานที่ สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและมีความปลอดภัย
- ๑๑.๓ ส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม เช่น การจัดเตรียมเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยและแนวทางการจัดประสบการณ์ รวมถึงข้อมูลสารสนเทศอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำหลักสูตรไปใช้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถผู้เรียนอย่างรอบด้านได้เหมาะสมกับวัยและมีประสิทธิภาพ
- ๑๑.๔ นิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และนำผลมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ
- ๑๑.๕ ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำข้อมูลจากการรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๒. การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องนำเสนอรายละเอียดในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยกำหนดบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง วิธีการและการสร้างความตระหนักให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญ และให้การช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อให้เด็กปฐมวัยปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง อาทิ ครูระดับปฐมวัยมีการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ อย่างไร และผู้สอนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้วางแผนเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่ขึ้นมาจากระดับปฐมวัยอย่างไร ผู้บริหารมีการสนับสนุนช่วยเหลืออย่างไร ผู้ปกครองส่งเสริมช่วยเหลือบุตรหลานอย่างไร เพราะการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็ก หากเด็กสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ เด็กจะสามารถเรียนรู้ มีพัฒนาการและความสามารถ ผู้เรียนที่ก้าวหน้า ถ้าหากเด็กไม่สามารถปรับตัวได้อาจกลายเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ของเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ เนื่องจากรูปแบบและลักษณะในการจัดการเรียนรู้ของทั้งสองระดับชั้นมีความแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือที่เหมาะสมจากผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

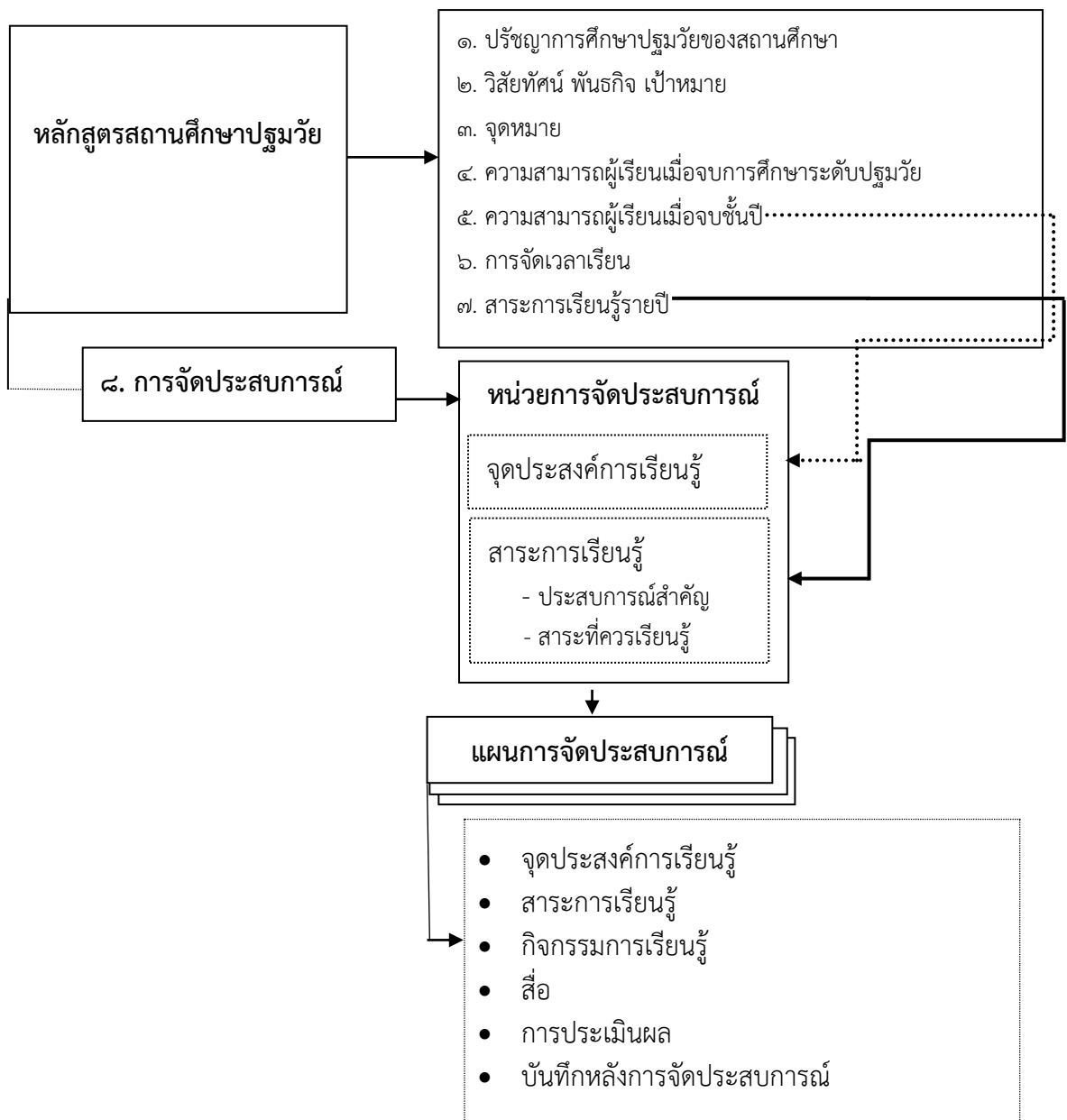
๑๓. ภาคผนวก

สถานศึกษาสามารถนำเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยมาไว้ในภาคผนวกตามความเหมาะสม เช่น ประกาศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๔. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่เด็ก ช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้เด็กเกิดแนวคิด ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะ ค่านิยม และความเข้าใจอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการและความสามารถผู้เรียน ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมดุล สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ผู้สอนทุกคนจึงจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้สามารถจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการและความสามารถของเด็กให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีแนวทางการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ตามแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพแสดงขั้นตอนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

๔.๑ ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ผู้สอนควรดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑) ศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา ผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างละเอียดจนเกิดความเข้าใจว่าจะต้องพัฒนาเด็กอย่างไรเพื่อให้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ การศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาช่วยให้ผู้สอนสามารถออกแบบการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้ควรศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้น อาทิ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ ข้อมูลพัฒนาการและความสามารถเด็กอายุ ๓-๖ ปี

๒) ออกแบบการจัดประสบการณ์ ผู้สอนควรออกแบบการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ในกรณีที่สถานศึกษากำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์แบบหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนต้องกำหนดหัวเรื่องเพื่อใช้เป็นแกนกลางในการจัดประสบการณ์ และกำหนดรายละเอียดของหน่วยการจัดประสบการณ์ โดยนำมาจากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีในหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

(๑) กำหนดหัวเรื่องหรือชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนต้องกำหนดหัวเรื่องเพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์โดยพิจารณาจากสาระที่ควรเรียนรู้ซึ่งระบุไว้ในการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีในหลักสูตรสถานศึกษา หัวเรื่องที่กำหนดควรมีลักษณะเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก ตรงตามความต้องการและความสนใจของเด็ก สอดคล้องกับสภาพและบริบทในการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็ก หรือสามารถผนวกคุณธรรมและจริยธรรมเข้าไปได้อย่างผสมกลมกลืน การกำหนดหัวเรื่องสามารถทำได้ ๓ วิธี ดังนี้

วิธีที่ ๑ ผู้สอนเป็นผู้กำหนด ผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ โดยพิจารณาจากสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาและความสนใจของเด็ก

วิธีที่ ๒ ผู้สอนและเด็กร่วมกันกำหนด ผู้สอนจะกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น แล้วนำเรื่องที่สนใจมากำหนดเป็นหน่วยการจัดประสบการณ์

วิธีที่ ๓ เด็กเป็นผู้กำหนด ผู้สอนจะเปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้กำหนดหัวเรื่องได้ตามความสนใจของเด็ก

ผู้สอนสามารถนำหัวเรื่องหน่วยการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้มาจัดทำเป็นกำหนดการจัดประสบการณ์ประจำปีการศึกษา โดยคำนึงถึงฤดูกาล แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศกาล ประเพณี และวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อเป็นการเตรียมว่าจะจัดประสบการณ์หัวเรื่องใดในช่วงเวลาใด ให้ครบตามเวลาเรียนที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้ ผู้สอนควรจัดเตรียมให้มีช่วงเวลาสำหรับจัดประสบการณ์ตามความสนใจของเด็ก และตระหนักว่าสามารถเปลี่ยนแปลงหรือยืดหยุ่นกำหนดการจัดประสบการณ์ได้ตามความสนใจของเด็ก

๒) กำหนดรายละเอียดของหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนควรกำหนดรายละเอียดของหน่วยการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ทั้งประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ให้สัมพันธ์กันทุกองค์ประกอบ โดยนำมาจากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีในหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งอาจยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมกับหัวเรื่องหรือชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งกำหนดเวลาเรียนของแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์ ๑-๒ สัปดาห์ ตามความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์

(๑) **ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี** กำหนดความสามารถผู้เรียนของหน่วยการจัดประสบการณ์ที่คาดหวังว่าการจัดประสบการณ์ในหน่วยนั้น ๆ จะนำพาเด็กไปสู่ความสามารถเมื่อจบชั้นปี การกำหนดความสามารถผู้เรียนของแต่ละหน่วยจะต้องครอบคลุมความสามารถทั้ง ๔ ด้าน แต่ไม่จำเป็นต้องครบทุกองค์ประกอบของความสามารถ ผู้สอนสามารถนำความสามารถผู้เรียนจากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีในหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่สัมพันธ์กับสาระที่ควรเรียนรู้ที่เลือกมาจัดในหน่วยการจัดประสบการณ์

(๒) **จุดประสงค์การเรียนรู้** กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดกับเด็กเมื่อทำกิจกรรมในหน่วยการจัดประสบการณ์แล้ว ผู้สอนสามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยพิจารณาจากความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี แล้วปรับเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้งนี้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สามารถกำหนดให้สัมพันธ์กับสาระที่ควรเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์ หรือปรับให้สอดคล้องกับความสามารถในขณะนั้นของเด็ก โดยเชื่อว่าความสามารถดังกล่าวเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความสามารถผู้เรียนที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดต่อไป จุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์จะครอบคลุมความสามารถผู้เรียนทั้ง ๔ ด้าน โดยจำนวนจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหน่วยอาจแตกต่างกันได้ แต่ควรกำหนดจำนวนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ไม่มากเกินไป เพื่อให้สามารถวัดหรือสังเกตพฤติกรรมของเด็กได้จริง

(๓) **สาระการเรียนรู้** กำหนดรายละเอียดของสาระการเรียนรู้ให้เข้ากับหัวเรื่องหน่วยการจัดประสบการณ์ การกำหนดสาระการเรียนรู้ต้องประกอบด้วยประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

(๑) **ประสบการณ์สำคัญ** กำหนดประสบการณ์สำคัญที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสมกับหน่วยการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาเด็กเกิดความสามารถที่ต้องการพัฒนา และบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้สอนสามารถคัดเลือกประสบการณ์สำคัญจากหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่สัมพันธ์กับสาระที่ควรเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี โดยพิจารณาให้ประสบการณ์สำคัญของแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์ครอบคลุมความสามารถผู้เรียนทั้ง ๔ ด้าน ทั้งนี้ ผู้สอนสามารถพิจารณาปรับเปลี่ยน หรือเพิ่มเติมประสบการณ์สำคัญได้ตามความเหมาะสมเมื่อเวลาเขียนแผนการจัดการจัดประสบการณ์ และประสบการณ์สำคัญที่กำหนดจะต้องปรากฏในการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ

(๒) **สาระที่ควรเรียนรู้** กำหนดรายละเอียดของสาระที่ควรเรียนรู้โดยการคัดเลือกสาระที่ควรเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับหัวเรื่องของหน่วยจากหลักสูตรสถานศึกษามากำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมทั้งในลักษณะที่เป็นแนวคิด เนื้อหา ทักษะ หรือเจตคติ โดยคำนึงถึงสิ่งที่เด็กรู้แล้ว สิ่งที่เด็กต้องการรู้ และสิ่งที่เด็กควรรู้ พิจารณาให้มีระดับความยากง่ายของสาระที่ควรเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ทั้งนี้ เมื่อกำหนดสาระที่ควรเรียนรู้ครบทุกหน่วยแล้ว ควรมีสาระที่ควรเรียนรู้ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

๓. เขียนแผนการจัดการจัดประสบการณ์

๓.๑ **เขียนแผนการจัดการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์** ออกแบบและกำหนดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วย ครอบคลุมกิจกรรมประจำวันที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาตลอดทั้งสัปดาห์ไว้ล่วงหน้า การเขียนแผนการจัดการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ต้องคำนึงถึงความสามารถผู้เรียน รวมถึงประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ตามหน่วยการจัดประสบการณ์ที่ได้ออกแบบไว้ การกำหนดกิจกรรมต้องพิจารณาถึงความสมดุลของความสามารถผู้เรียนทุกด้านเป็นอันดับแรก จัดให้มีความหลากหลายของกิจกรรม มีความสอดคล้องกันและเป็นไปในทิศทางที่ส่งเสริมความสามารถของเด็กแต่ละคนให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วย ตามคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

ฉบับนี้ใช้กิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม แผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์จึงแสดงกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม ซึ่งเป็นการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมทั้ง ๔ ด้านเป็นกิจกรรมประจำวัน

๓.๒ เขียนแผนการจัดประสบการณ์รายวัน ระบุรายละเอียดที่ครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ กิจกรรม สื่อ และการประเมินความสามารถผู้เรียน กำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับประสบการณ์สำคัญที่วางแผนไว้ในแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์เป็นขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ โดยคำนึงถึงพัฒนาการ ความสามารถผู้เรียน ช่วงความสนใจของเด็ก และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการ สิ่งที่ผู้สอน ควรคำนึงถึงในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยคือ การออกแบบกิจกรรมตามหลักการจัดประสบการณ์และแนวทางการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ผู้สอนควรพิจารณาเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ที่นำไปใช้ได้จริง และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก เพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อเขียนแผนการจัดประสบการณ์แล้ว ผู้สอนควรนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดประสบการณ์จริง ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับทั้งการเขียนแผนการจัดประสบการณ์และการจัดประสบการณ์จริงสำหรับเด็ก เพราะแผนการจัดประสบการณ์ที่ดีย่อมนำไปสู่การสอนที่ดี และควรให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์ทั้งที่มีการออกแบบไว้ล่วงหน้าและเกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้ รวมถึงประสบการณ์ที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูในชีวิตประจำวันด้วย

๔. บันทึกหลังการจัดประสบการณ์ หลังจากจัดประสบการณ์แล้ว ผู้สอนควรดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ และบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ของผู้สอน ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดประสบการณ์ รวมทั้งไตร่ตรองคิดทบทวนเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ของตนเอง โดยผู้สอนสามารถบันทึกผลการประเมินได้ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ ทั้งนี้การบันทึกหลังการจัดประสบการณ์เป็นการบันทึกพฤติกรรมของเด็กตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะของการตรวจสอบรายการ และบันทึกเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ ทั้งในเรื่องความยากง่ายของกิจกรรมที่กำหนด ความเหมาะสมของสื่อ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม และข้อมูลอื่น ๆ ที่ผู้สอนคาดว่าจะประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กในการจัดประสบการณ์ครั้งต่อไปในลักษณะของการเขียนบรรยาย ทั้งนี้ ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนหรือออกแบบแบบบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของตนเองได้ตามความเหมาะสม

คำอธิบายการออกแบบหน่วยการจัดประสบการณ์

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>ระบุความสามารถผู้เรียนเมื่อจบ การศึกษาระดับปฐมวัยให้ครอบคลุม ความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญาในทุกด้าน โดยนำมา จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี ทั้งนี้ ให้พิจารณาเลือก ความสามารถผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย ของหน่วยการจัดประสบการณ์</p>	<p>ระบุจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่สะท้อนความสามารถของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับความสามารถ ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับ ปฐมวัยให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ สำคัญและหรือสาระที่ควรเรียนรู้ ของหน่วยการจัดประสบการณ์นั้น</p>	<p>ระบุประสบการณ์สำคัญที่จะใช้ในการ จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับหน่วยการจัด ประสบการณ์ที่กำหนด เพื่อพัฒนาเด็ก ให้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้</p>	<p>กำหนดรายละเอียดของสาระ ที่ควรเรียนรู้ โดยการคัดเลือกสาระ ที่ควรเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับหน่วยการจัด ประสบการณ์</p>

ตัวอย่างที่ ๑

๑.๑ หน่วยการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ หน่วย “หนูน้อยรักโลก”

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>๗.๑ ด้านสุขภาวะทางกาย</p> <p>๓) เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน</p> <p>๓.๑) กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่ วิ่งแล้วหยุดโดยไม่เสียการทรงตัว และรับลูกบอลโดยใช้มือ และลำตัวช่วย</p> <p>๔) ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน</p> <p>๔.๑) ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกัน โดยใช้มือเดียวและเขียนรูปวงกลมตามแบบ</p>	<p>๑. รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย</p> <p>๒. ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกัน โดยใช้มือเดียว</p>	<p>(๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์</p> <p>(๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ</p> <p>(๕) การเล่นเกมเล่นสนามอย่างอิสระ</p> <p>(๔) การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเศษวัสดุ</p> <p>(๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ</p>	<p>๑. ขยะมาจากไหน</p> <p>๒. การคัดแยกขยะอินทรีย์และขยะรีไซเคิล</p> <p>๓. ผลการทิ้งขยะ (ถูกที่/ไม่ถูกที่)</p> <p>๔. การรณรงค์ให้ทิ้งขยะถูกที่</p> <p>๕. การดูแลสิ่งแวดล้อมรอบตัว</p>
<p>๗.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม</p> <p>๒) กำกับตนเองในการทำกิจกรรม</p> <p>๒.๑) ทำตามกิจวัตรประจำวันจนสำเร็จ</p> <p>๖) มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว</p> <p>๖.๑) สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านงานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี และแสดงท่าทาง และการเคลื่อนไหว</p>	<p>๓. ทำตามกิจวัตรประจำวันจนสำเร็จ</p> <p>๔. สนใจ มีความสุข ในการแสดงท่าทาง เคลื่อนไหวประกอบเพลง และดนตรี</p>	<p>(๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง</p> <p>(๒) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรมและทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ</p> <p>(๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดง ปฏิกริยาโต้ตอบเสียงดนตรี</p> <p>(๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี</p>	

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>๗.๓ ความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย</p> <p>๔) ประหยัดและพอเพียง</p> <p>๓.๔) ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่างประหยัด</p> <p>๕) ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๕.๑) มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง สิ่งแวดล้อม และทิ้งขยะถูกที่</p> <p>๗.๔. ด้านสติปัญญา</p> <p>๑) ฟังและสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่น</p> <p>๑.๑) ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังให้ผู้อื่นเข้าใจ</p> <p>๑) จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนก จัดกลุ่ม สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๑.๑) บอกลักษณะของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส จับคู่ <u>เปรียบเทียบ</u> หรือ คัดแยกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะ หรือ หน้าที่การใช้งาน</p> <p>๒) เรียงลำดับและแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๒.๑) เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ และต่อแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>๕. ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่างประหยัด</p> <p>๖. ทิ้งขยะถูกที่</p> <p>๗. ฟังและสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องประเภทของขยะ</p> <p>๘. เปรียบเทียบขยะตามประเภทขยะ</p> <p>๙. เรียงลำดับเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ</p> <p>๑๐. บอกและแสดงจำนวนสิ่งของตั้งแต่ ๑-๓</p>	<p>(๑) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า</p> <p>(๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน</p> <p>(๒) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่างๆ</p> <p>(๕) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ</p> <p>(๒) การจับคู่ <u>เปรียบเทียบ</u> คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ หรือกำหนดขึ้นเอง</p> <p>(๓) การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ตามลักษณะ จำนวน ความยาว ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร</p> <p>(๙) การนับวัตถุและบอกจำนวนหรือแสดงสิ่งต่าง ๆ ตามจำนวน</p>	

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>๓) รู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวน และตัวเลขในชีวิตประจำวัน</p> <p>๓.๑) นับปากเปล่า ๑ ถึง ๑๐ ตามลำดับ บอกและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ ๑ - ๓</p> <p>๔) รับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๔.๑) บอกตำแหน่งของตนเอง เมื่อเทียบกับวัตถุ</p> <p>๗.๔.๔. การแสวงหาความรู้</p> <p>๑) กระตือรือร้นในการเรียนรู้</p> <p>๑.๑) สนใจ กระตือรือร้นในการ เข้าร่วมกิจกรรม</p> <p>๗.๔.๕. จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์</p> <p>๑) ทำงานศิลปะ ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์</p> <p>๑.๑) สร้างผลงานศิลปะ เพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึกของตนเอง</p> <p>๒) แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์</p> <p>๒.๑) เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึกของตนเอง</p>	<p>๑๑. บอกตำแหน่งของตนเองเมื่อเทียบกับ วัตถุ</p> <p>๑๒. สนใจร่วมทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น</p> <p>๑๓. สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด</p> <p>๑๔. เคลื่อนไหวท่าทางประกอบจังหวะ เพื่อสื่อสารความคิด</p>	<p>(๑๙) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของตนเองและสิ่งต่าง ๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ</p> <p>(๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจและเกี่ยวข้องกับสิ่งที่สังเกตและสำรวจ</p> <p>(๒) การแสดงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว ดนตรี และศิลปะต่าง ๆ</p>	

๑.๒ แผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ สัปดาห์ที่ หน่วย “หนูน้อยรักโลก” ชั้นอนุบาลปีที่ ๑

วันที่	กิจกรรม					
	เคลื่อนไหวและจังหวะ	เสริมประสบการณ์	ศิลปะสร้างสรรค์	การเล่นตามมุม	การเล่นกลางแจ้ง	เกมการศึกษา
๑	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวผู้นำผู้ตาม โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็น ผู้นำสวมที่คาดศีรษะ ภาพขยะ	เรื่อง ขยะมาจากไหน ๑. สำรวจขยะที่อยู่รอบ ๆ บริเวณโรงเรียน ๒. สนทนาเกี่ยวกับประเภทของขยะอินทรีย์ ที่สามารถย่อยสลายได้ และขยะรีไซเคิล ๓. ร่วมสรุปที่มาและประเภทของขยะ	- วาดภาพอิสระ (สีเทียน) - ปั้นแป้งโดว์/ดินน้ำมัน - หยดสีบนกระดาษเปียก	- เล่นตามมุม ประสบการณ์ - แนะนำหนังสือ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	- เล่นเครื่องเล่น สนาม	- เล่นเกมภาพตัดต่อ (๔ ชิ้น)
๒	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวร่างกาย ประกอบเพลง “ที่มา ของขยะ”	เรื่อง คัดแยกขยะ ๑. สำรวจขยะที่อยู่รอบ ๆ บริเวณโรงเรียน ๒. คัดแยกขยะอินทรีย์และขยะรีไซเคิล ๓. แยกขยะทิ้งให้ถูกถังโดยดูได้จากสีสัญลักษณ์	- วาดภาพอิสระ (สีเทียน) - ปั้นแป้งโดว์/ดินน้ำมัน - ตัดกระดาษเป็นเส้นให้ ขาดจากกันและติดปะ	- เล่นตามมุม ประสบการณ์	- เล่นโยนและรับ ลูกบอล - เล่นเครื่องเล่น สนาม	- เล่นเล่นเกม จัดหมวดหมู่ภาพ ประเภทของขยะ
๓	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวประกอบ อุปกรณ์ (เศษผ้า)	เรื่อง ผลการทิ้งขยะ (ถูกที่/ไม่ถูกที่) ๑. ฟังนิทานเรื่อง “บ้านน้อยรักสะอาด” ๒. สนทนาข่าวเกี่ยวกับสัตว์กินขยะแล้วเสียชีวิต ๓. ร่วมจัดทำป้ายภาพผลเสียการทิ้งขยะไม่ถูกที่	- วาดภาพอิสระ (สีเทียน) - ปั้นแป้งโดว์/ดินน้ำมัน - พิมพ์ภาพจากใบไม้	- เล่นตามมุม ประสบการณ์	- เล่นโยนและรับ ลูกบอล - เล่นเครื่องเล่น สนาม	- เล่นเกมเรียงลำดับ เหตุการณ์นำขยะ ไปทิ้งที่ถังขยะ ๓ ลำดับ
๔	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวตามจินตนาการ (สมมติตนเองเป็นถุงขนม ที่ปลิวตามแรงลมพัด)	เรื่อง ชวนกันมาทิ้งขยะให้ถูกที่ ๑. ร่วมกันทำป้ายเชิญชวนการทิ้งขยะให้ถูกที่ ๒. แบ่งกลุ่มเด็กนำไปติดในสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน	- วาดภาพอิสระ (สีเทียน) - ปั้นแป้งโดว์/ดินน้ำมัน - สร้างภาพจากเศษวัสดุ	- เล่นตามมุม ประสบการณ์	- เล่นน้ำ เล่นทราย - เล่นเครื่องเล่น สนาม	- เล่นเกมเรียงลำดับ แบบรูปภาพ ถังขยะ
๕	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวและปฏิบัติตาม คำสั่ง/ข้อตกลง	เรื่อง การดูแลสิ่งแวดล้อมรอบตัว ๑. ฟังนิทานเรื่อง “เจ้าหมีช่วยโลก” ๒. ร่วมกันสรุปถึงวิธีการทำให้สิ่งที่อยู่รอบตัว สวยงาม น่าอยู่และปลอดภัย ๓. แบ่งกลุ่มปลูกต้นไม้และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ในการดูแลต้นไม้	- วาดภาพอิสระ (สีเทียน) - ปั้นแป้งโดว์/ดินน้ำมัน - ผนสีเทียนกับใบไม้ รูปทรงต่างๆ	- เล่นตามมุม ประสบการณ์	- เล่นรื้อข้าวสาร - เล่นเครื่องเล่น สนาม	- เล่นจับคู่ภาพกับ สัญลักษณ์ จำนวน ๑-๓

๑.๓ แผนการจัดประสบการณ์รายวัน สัปดาห์ที่ วันที่ หน่วย “หนูรักโลก” ชั้นอนุบาลปีที่ ๑

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้		กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ๑. สนใจ มีความสุข ในการแสดงท่าทางเคลื่อนไหว ประกอบเพลงฮีโร่ เกือบขยะ	๑. การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์	-	๑. เคลื่อนไหวพื้นฐาน ๑.๑ ทบทวนข้อตกลงการเคลื่อนไหวร่างกายตามสัญญาณที่ครูเคาะจังหวะช้า-เร็ว ๑.๒ เด็กเคลื่อนไหวเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามจังหวะเคาะ ช้า-เร็ว ไปรอบ ๆ บริเวณอย่างมีระดับ ทิศทางโดยไม่ชนกัน เมื่อได้ยินสัญญาณ “หยุด” ให้หยุดเคลื่อนไหวในท่านั้นที่ ๒. เคลื่อนไหวประกอบเพลง ๒.๑ เปิดเพลง ฮีโร่เกือบขยะ ให้เด็กทำท่าทางเป็นฮีโร่เกือบขยะตามจังหวะและเนื้อเพลง ๒.๒ เด็กทำท่าประกอบเพลงซ้ำอีก ๒-๓ รอบ ๒.๓ เด็กผ่นคลายกล้ำเนื้อ	๑. เครื่องเคาะจังหวะ ๒. เพลงฮีโร่เกือบขยะ	สังเกตความสนใจ มีความสุข ในการแสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลง
กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ๑. ฟังและสนทนาได้ตอบเกี่ยวกับประเภทของขยะที่พบรอบตัว ๒. เปรียบเทียบขยะตามประเภทของขยะได้	๑. การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ ๒. การจับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนก สิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้หรือกำหนดขึ้นเอง	การคัดแยกขยะ - ขยะอินทรีย์ เป็นขยะที่มาจากเศษอาหาร ผัก ผลไม้ เน่าเปื่อย - ขยะรีไซเคิลเป็นขยะที่ไม่เน่าเปื่อย เช่น ขวดพลาสติก แก้ว ถุงพลาสติก ฯลฯ	เรื่อง การคัดแยกขยะ ๑. สำรวจขยะที่อยู่รอบ ๆ บริเวณโรงเรียน ๒. ใช้คำถามให้เด็กสังเกตประเภทของขยะที่พบรอบๆ โรงเรียน ดังนี้ - ขยะอินทรีย์ เป็นขยะที่มาจากเศษอาหาร ผัก ผลไม้ - ขยะรีไซเคิล เป็นขยะที่ไม่เน่าเปื่อย เช่น ขวดพลาสติก แก้ว ถุงพลาสติก ๓. เล่นเกมแยกขยะทิ้ง โดยดูจากสัญลักษณ์ ขยะอินทรีย์ และขยะรีไซเคิลที่ตะกร้า ๔. ร่วมสรุปข้อดีของการแยกขยะ	๑. เศษอาหาร และขวดพลาสติก ๒. ตะกร้า ๒ ใบ ติดสัญลักษณ์ ขยะอินทรีย์ และขยะรีไซเคิล	สังเกต ๑. การฟังและสนทนาได้ตอบเกี่ยวกับประเภทของขยะที่พบรอบตัว ๒. การเปรียบเทียบขยะตามประเภทของขยะ

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้		กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และกิจกรรมการเล่นตามมุม ๑. สร้างผลงานศิลปะ สร้างสรรค์เพื่อสื่อสารความคิด ๒. ใช้กรรไกรตัดกระดาษ เป็นเส้นให้ขาดจากกัน โดยใช้มือเดียวได้	๑. การแสดงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทางการเคลื่อนไหว ดนตรี และศิลปะต่าง ๆ	-	๑. แนะนำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ๑.๑ วาดภาพอิสระด้วยสีเทียน ๑.๒ ตัดกระดาษเป็นเส้นให้ขาดจากกัน และติดปะ ๑.๓ ปั้นแป้งโดว์/ดินน้ำมัน ๒. เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ๒ กิจกรรมตามความสนใจ เมื่อทำผลงานเสร็จให้นำมาให้ครูเขียนบรรยายภาพหรือผลงาน ๓. เด็ก ๔-๕ คน นำผลงานออกมานำเสนอ ให้เพื่อนถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็น ๔. เด็กเลือกเล่นตามมุมเล่นอย่างอิสระ	๑. กระดาษ ๒. สีเทียน ๓. กรรไกร ๔. กาว ๕. แป้งโดว์/ดินน้ำมัน ๖. มุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ในห้องเรียน	ตรวจสอบผลงาน ๑. การสร้างผลงานศิลปะสร้างสรรค์เพื่อสื่อสารความคิด ๒. การใช้กรรไกรตัดกระดาษเป็นเส้นให้ขาดจากกันโดยใช้มือเดียว
กิจกรรมกลางแจ้ง รับลูกบอลจากเกมรับลูกบอลในวงกลม โดยใช้มือและลำตัวช่วย	การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ	-	๑. เตรียมความพร้อมร่างกาย ๒. แนะนำการเล่นเกมรับลูกบอล ให้เด็กยืนเป็นวงกลม ครูโยนลูกบอลให้เด็กรับทีละคน ๓. เล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ ๔. ครูให้สัญญาณหยุดเล่น และพาเด็กไปทำความสะอาดร่างกาย	๑. ลูกบอล ๒. เครื่องเล่นสนาม	สังเกต การรับลูกบอลจากเกมรับลูกบอลในวงกลมโดยใช้มือและลำตัวช่วย
กิจกรรมเกมการศึกษา เรียงลำดับเหตุการณ์ คนเก็บขยะอย่างน้อย ๓ ลำดับได้	การจับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้หรือกำหนดขึ้นเอง	-	๑. แนะนำชื่อและเกมเรียงลำดับเหตุการณ์ คนเก็บขยะ ๒. เด็กที่ต้องการเล่นเกมที่แนะนำให้นำเกมไปเล่นสำหรับเด็กอื่นเล่นเกมการศึกษา ชุดเดิมหมุนเวียนกันไป ๓. เก็บเกมเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังเล่นเสร็จ	- เกมเกมเรียงลำดับเหตุการณ์คนเก็บขยะ เกมชุดเดิมที่เคยเล่น	สังเกต การเรียงลำดับเหตุการณ์คนเก็บขยะอย่างน้อย ๓ ลำดับ

๑.๔ (ตัวอย่าง)บันทึกหลังการจัดประสบการณ์ สัปดาห์ที่ หน่วย “หนูรักโลก” ชั้นอนุบาลปีที่ ๑

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ เมื่อพบพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือ ทำเครื่องหมาย - เมื่อไม่พบพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

เลขที่	ชื่อ	ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี และ จุดประสงค์การเรียนรู้														หมายเหตุ
		๑.๓.๑	๑.๔.๑	๒.๒.๑	๒.๖.๑	๓.๔.๑	๓.๕.๑	๔.๑.๑	๔.๖.๑	๔.๗.๑	๔.๘.๑	๔.๙.๑	๔.๑๒.๑	๔.๑๔.๑	๔.๑๕.๑	
		๑. รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย	๒. ใช้กรรไกรตัดกระดาษจากกันโดยใช้มือเดียว	๓. ทำตามกิจวัตรประจำวันสำเร็จ	๔. สนใจ มีความสุข ในการแสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลง และดนตรี	๕. สนใจ มีความสุข ในการแสดงท่าทางใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่างประหยัด	๖. ทิ้งขยะถูกที่	๗. ฟังและสนทนาได้ตอบเกี่ยวกับเรื่องประเภทของขยะ	๘. เปรียบเทียบขยะตามประเภทขยะ	๙. เรียงลำดับเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ	๑๐. บอกและแสดงจำนวนสิ่งของตั้งแต่ ๑-๓	๑๑. บอกตำแหน่งของตนเองเมื่อเทียบกับบัตร	๑๒. สนใจร่วมทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น	๑๓. สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด	๑๔. เคลื่อนไหวท่าทางประกอบจังหวะเพื่อสื่อสารความคิด	
๑	เด็กชาย.....	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๒	เด็กชาย.....	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๓	เด็กชาย.....	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
.....	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
.....	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๑๘	เด็กหญิง.....	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๑๙	เด็กหญิง.....	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
๒๐	เด็กหญิง.....	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓

บันทึกผลการจัดกิจกรรม (อาทิ ความยากง่ายของกิจกรรมที่กำหนด ความเหมาะสมของสื่อ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม การตอบสนองของเด็กต่อกิจกรรม ลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก).....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

ตัวอย่างที่ ๒

๒.๑ หน่วยการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ หน่วย “หนูน้อยรักโลก”

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>๗.๑ ด้านสุขภาวะทางกาย</p> <p>๒) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น</p> <p>๒.๑) เล่น ทำกิจกรรมและใช้สิ่งของเครื่องใช้ ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย ระวังระมัดระวังความปลอดภัยจากบุคคลและสิ่งแวดล้อม และไม่ไปก่กับคนแปลกหน้า</p> <p>๓) เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน</p> <p>๓.๑) กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวาง และรับลูกบอลโดยใช้มือทั้งสองข้าง</p> <p>๔) ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน</p> <p>๔.๑) ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงเส้นตรงได้ และเขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบมีมุมชัดเจน</p> <p>๗.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม</p> <p>๖) มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว</p> <p>๖.๑) ชื่นชม มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทางและการเคลื่อนไหว</p>	<p>๑. เล่นเครื่องเล่นสนามอย่างปลอดภัย</p> <p>๒. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๓. รับลูกบอลโดยใช้มือทั้งสองข้าง</p> <p>๔. ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรง</p> <p>๕. มีความสุขในการแสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงและดนตรี</p>	<p>(๓) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย</p> <p>(๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ</p> <p>(๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ</p> <p>(๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ</p> <p>(๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี</p> <p>(๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี</p> <p>(๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน</p>	<p>๑. สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา</p> <p>๒. ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม</p> <p>๓. ขยะและการคัดแยกขยะ</p> <p>๔. การลดจำนวนขยะ</p> <p>๕. การดูแลสิ่งแวดล้อมรอบตัว</p>

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>๗.๓ ความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย</p> <p>๕) ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๕.๑) มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง และสิ่งแวดล้อม คัดแยกขยะ และทิ้งขยะถูกที่</p> <p>๗.๔ ด้านสติปัญญา</p> <p>๑) ฟังและสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่น</p> <p>๑.๑) ฟังผู้อื่นพูดจนจบและ สนทนาโต้ตอบ สอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง</p> <p>๑) จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและ จัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๑.๑) บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง</p> <p>๒) เรียงลำดับและแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๒.๑) เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ และต่อแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๓) รู้ค่าของจำนวนและ ใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน</p> <p>๓.๑) นับปากเปล่า ๑ ถึง ๒๐ ตามลำดับ บอกและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ ๑-๕</p>	<p>๖. มีส่วนร่วมดูแลสิ่งแวดล้อม</p> <p>๗. คัดแยกขยะก่อนทิ้ง</p> <p>๘. ฟังผู้อื่นจนจบและสนทนาโต้ตอบ</p> <p>๙. จำแนกและจัดกลุ่มขยะตามเกณฑ์ที่กำหนด</p> <p>๑๐. ต่อแบบรูปภาพถึงขยะให้เข้ากับแบบรูปที่กำหนด</p> <p>๑๑. บอกและแสดงจำนวนถึงขยะที่มีจำนวน ๑-๕</p>	<p>(๒) การนำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่</p> <p>(๑) การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม</p> <p>(๒) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ</p> <p>(๒) การจับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้หรือกำหนดขึ้นเอง</p> <p>(๖) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ</p> <p>(๙) การนับวัตถุและบอกจำนวนหรือแสดงสิ่งต่าง ๆ ตามจำนวน</p>	

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>๗.๔.๔ การแสวงหาความรู้</p> <p>๒) ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้</p> <p>๒.๑) ค้นหาคำตอบของปัญหาและข้อสงสัย โดยการสังเกต สืบถาม ตั้งคำถาม และนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ</p> <p>๗.๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์</p> <p>๑) ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์</p> <p>๑.๑) สร้างผลงานศิลปะ เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลง และแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น</p> <p>๒) แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์</p> <p>๒.๑) เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลาย หรือแปลกใหม่</p>	<p>๑๒. ค้นหาปัญหาและข้อสงสัยโดยการสังเกต สืบถามและนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ</p> <p>๑๓. สร้างผลงานศิลปะที่มีความแปลกใหม่ จากเดิม</p> <p>๑๔. เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด อย่างหลากหลาย</p>	<p>(๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจและเกี่ยวข้องกับสิ่งที่สังเกตและสืบถาม</p> <p>(๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ</p> <p>(๓) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้วัสดุอุปกรณ์หรือวิธีการที่หลากหลาย</p> <p>(๒) การแสดงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทางการเคลื่อนไหว ดนตรี และศิลปะต่าง ๆ</p>	

๒.๒ แผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ สัปดาห์ที่..... หน่วย “หนูน้อยรักโลก” ชั้นอนุบาลปีที่ ๒

วันที่	กิจกรรม					
	เคลื่อนไหวและจังหวะ	เสริมประสบการณ์	ศิลปะสร้างสรรค์	การเล่นตามมุม	การเล่นกลางแจ้ง	เกมการศึกษา
๑	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวตามคำ บรรยายการปลูกต้นไม้	เรื่อง สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา ๑. สำรวจธรรมชาติรอบตัว และเก็บใบไม้ ดอกไม้ หรือก้อนหินที่น่าสนใจมาแบ่งปันกัน ๒. ร่วมกันสรุปจากการสังเกตสิ่งรอบตัวและ ความหลากหลายทางธรรมชาติ	- วาดภาพอิสระ - ปั้นดินน้ำมัน	- เล่นตามมุม ประสบการณ์ - แนะนำหนังสือ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มุมหนังสือ	- เล่นน้ำ เล่นทราย - เล่นเครื่องเล่นสนาม	- เล่นเกมจัดหมวดหมู่ สิ่งแวดล้อมจาก ธรรมชาติและคน สร้างขึ้น
๒	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวประกอบ อุปกรณ์ขวดน้ำ	เรื่อง ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ๑. ใช้คำถาม ถ้าไม่มีต้นไม้จะเป็นอย่างไร และ ถ้ามีต้นไม้จะเป็นอย่างไร ๒. แจกเมล็ดถั่วเขียวและปลูกถั่วเขียวในถ้วย หรือกระถางเล็ก ๆ ๓. แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบสังเกตการ เจริญเติบโต และดูแลรดน้ำทุกวัน	- วาดภาพอิสระ - ขยำกระดาษสร้างภาพ - พิมพ์ภาพจากแกน กระดาษชำระ	- เล่นตามมุม ประสบการณ์	- เล่นเกมวิ่งเก็บของ - เล่นเครื่องเล่นสนาม	- เล่น เกมเรียงลำดับ เหตุการณ์
๓	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวประกอบ อุปกรณ์	เรื่อง ขยะและการคัดแยกขยะ ๑. สำรวจบริเวณโรงเรียน โดยเตรียมถังขยะที่ มีฉลาก (ขยะรีไซเคิล, ขยะอินทรีย์) ๒. ให้เด็กช่วยกันเก็บขยะใส่ถังขยะตามประเภท ๓. ร่วมกันสรุปการนำขยะรีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่	- วาดภาพอิสระ - วาดภาพอิสระจากสี ธรรมชาติ (ใบไม้/ดอกไม้) - ตัดถุงขนมสร้างภาพ - ปั้นดินน้ำมัน	- เล่นตามมุม ประสบการณ์	- เล่นเกมกระต่ายขา เดียว - เล่นเครื่องเล่นสนาม	- เล่นเกมจับคู่ภาพ กับตัวเลขที่มี จำนวนไม่เกิน ๑๐
๔	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวประกอบ เพลงน้ำและไฟ	เรื่อง การลดจำนวนขยะ ๑. ฟังนิทาน “สามเพื่อนรักกับการดูแลโลก” ๒. สนทนา “เราจะลดจำนวนขยะได้อย่างไร” ๓. ร่วมรณรงค์การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก	- วาดภาพอิสระ - ปั้นกระดาษ - ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ	- เล่นตามมุม ประสบการณ์	- เล่นเกมโยนรับลูก บอล - เล่นเครื่องเล่นสนาม	- เล่น เกมจับคู่ภาพ สัญลักษณ์ทิศทาง (ซ้าย ขวา บน ล่าง)
๕	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวตามจินตนาการ ประกอบเพลง	เรื่อง การดูแลสิ่งแวดล้อมรอบตัว ๑. พาเด็กๆ ไปเดินเล่นในสวนโรงเรียน สังเกตต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ สัตว์เล็กๆ เช่น ผีเสื้อ นก ๒. ให้เด็กร่วมวาดภาพธรรมชาติที่ชอบ	- ทำศิลปะประดิษฐ์แบบ ร่วมมือจากเศษวัสดุ	- เล่นตามมุม ประสบการณ์	- เล่นมอญซ่อนผ้า - เล่นเครื่องเล่นสนาม	- เล่นเกมจัดหมวดหมู่ ขยะ

๒.๓ แผนการจัดประสบการณ์รายวัน สัปดาห์ที่ วันที่ หน่วย “หนูน้อยรักโลก” ชั้นอนุบาลปีที่ ๒

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้		กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ๑. มีความสุขในการแสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงบรรเลงและดนตรี	๑. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์	-	๑. เคลื่อนไหวพื้นฐาน ๑.๑ ทบพวนข้อตกลองเคลื่อนไหวร่างกายตามสัญญาณที่ครูเคาะจังหวะช้า-เร็ว ๑.๒ เด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่ตามจังหวะเคาะช้า-เร็ว ๑.๓ เด็กเคลื่อนไหวเคลื่อนที่อย่างอิสระตามจังหวะเคาะช้า-เร็ว อย่างมีระดับ ทิศทาง โดยไม่ชนกัน ๒. เคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ ๒.๑ เปิดเพลงบรรเลงที่มีเสียงดนตรีจังหวะช้า-เร็ว ๒.๒ เด็กเคลื่อนไหวประกอบการใช้เส้นที่ตัดเป็นริ้ว ทำท่าทางอย่างอิสระตามจินตนาการ ๒.๓ เด็กผ่อนคลายกล้ามเนื้อ	๑. เครื่องเคาะจังหวะ ๒. แถบเส้นเป็นริ้ว ยาวประมาณ ๕๐ ซม. ทำจากเศษวัสดุ เช่น ถุงพลาสติก เศษผ้า ริบบิ้นผ้า ฯลฯ ๓. เพลงบรรเลงที่มีเสียงดนตรีช้า-เร็ว	สังเกต การมีความสุขในการแสดงท่าทาง เคลื่อนไหวประกอบเพลงบรรเลงและดนตรี
กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ๑. ร่วมดูแลสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน ๒. จัดกลุ่มขยะประเภทต่างๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดได้	๑. จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง	- การคัดแยกขยะที่นำกลับมาใช้สร้างสิ่งใหม่ได้และขยะที่นำกลับมาใช้อีกไม่ได้ - การคัดแยกขยะช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม	เรื่อง ขยะและการคัดแยกขยะ ๑. สำรวจบริเวณโรงเรียน แจกถุงมือและถุงขยะให้เด็กช่วยกันเก็บขยะ ๒. ให้เด็กช่วยกันจัดกลุ่มและแยกขยะลงถังตามประเภทขยะอินทรีย์และขยะรีไซเคิล เช่น ขวดพลาสติก ใบไม้ ๓. ร่วมกันสรุปการนำขยะรีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่และทำป้ายรณรงค์การใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก	๑. ขยะรีไซเคิล ๒. ขยะอินทรีย์ ๓. ตะกร้าขยะติดสัญลักษณ์ขยะอินทรีย์และขยะรีไซเคิล	สังเกต ๑. การดูแลสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน ๒. การจัดกลุ่มขยะประเภทต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนด
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และกิจกรรมการเล่นตามมุม ๑. สร้างผลงานศิลปะจากกิจกรรมที่เลือก ที่มีความแปลกใหม่จากเดิม	๑. การเขียนภาพและการเล่นกับสี ๒. การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเศษวัสดุ	-	๑. แนะนำกิจกรรมสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ๑.๑ วาดภาพอิสระด้วยสีเทียน ๑.๒ วาดภาพอิสระจากสีธรรมชาติ (ใบไม้ ดอกไม้) ๑.๓ ตัดถุงขนมเป็นแนวเส้นตรงและสร้างภาพ ๑.๔ ปั้นดินน้ำมัน	๑. กระดาษ ๒. สีเทียน ๓. กรรไกร ๔. พู่กัน ๕. ถุงขนม ๖. กาว ๗. ดินน้ำมัน	ตรวจสอบผลงาน ๑. การสร้างผลงานศิลปะจากกิจกรรมที่เลือก ที่มีความแปลกใหม่จากเดิม ๒. การใช้กรรไกรตัดถุงขนมตามแนวเส้นตรง

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้		กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
๒. ใช้กรรไกรตัดดุงขนมตามแนวเส้นตรงได้	๓. การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ		๒. เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ๒ กิจกรรมตามความสนใจ เมื่อทำผลงานเสร็จให้นำมาให้ครูเขียนบรรยายภาพหรือผลงาน ๓. เด็ก ๔-๕ คน นำผลงานออกมานำเสนอ ให้เพื่อนถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็น ๔. เด็กเลือกเล่นตามมุมเล่นอย่างอิสระ	๘. มุมประสบการณ์ในห้องเรียน	
กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง ๑. เล่นเครื่องเล่นสนามอย่างปลอดภัย ๒. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าในการเล่นเกมกระต่ายขาเดียว อย่างต่อเนื่องได้	๑. การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ	-	๑. แนะนำ เกมกระต่ายขาเดียว - เด็กเข้าแถวเรียงหน้ากระดาน - สมมุติเป็นกระต่ายขาเดียว กระโดดขาเดียวจากด้านเริ่มต้นไปยังด้านตรงข้าม ๒. เด็กเล่นเกมกระต่ายขาเดียว ๓ - ๔ รอบ ตามความต้องการ ๓. เด็กเลือกเล่นเครื่องเล่นสนามอิสระ	๑. เกมกระต่ายขาเดียว ๒. เครื่องเล่นสนาม	สังเกต ๑. การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างปลอดภัย ๒. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าในการเล่นเกมกระต่ายขาเดียวอย่างต่อเนื่อง
กิจกรรมเกมการศึกษา แสดงจำนวนถึงขยะจากการจับคู่ภาพกับตัวเลขจำนวน ๑-๕ ได้	๑. การอ่านและใช้ตัวเลขแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ไม่เกินเลข ๕	ค่าจำนวนและตัวเลข ๑-๕	๑. แนะนำชื่อและเกมจับคู่ภาพกับตัวเลขที่มีจำนวนไม่เกิน ๕ ๒. เด็กที่ต้องการเล่นเกมที่แนะนำให้นำเกมไปเล่นสำหรับเด็กอื่นเล่นเกมการศึกษาชุดเดิมหมุนเวียนกันไป ๓. เก็บเกมเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังเล่นเสร็จ	๑. เกมจับคู่ภาพกับตัวเลข จำนวน ๑-๕ ๒. เกมชุดเดิมที่เคยเล่น	สังเกต การแสดงจำนวนถึงขยะจากการ จับคู่ภาพกับตัวเลขจำนวน ๑-๕ ได้

๒.๔ บันทึกหลังการจัดประสบการณ์ สัปดาห์ที่ หน่วย “หนูรักโลก” ชั้นอนุบาลปีที่ ๒

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ เมื่อพบพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือ ทำเครื่องหมาย - เมื่อไม่พบพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

เลขที่	ชื่อ	จุดประสงค์การเรียนรู้														หมายเหตุ
		๑.๒.๑	๑.๓.๑	๑.๓.๑	๑.๔.๑	๒.๖.๑	๓.๕.๑	๓.๕.๑	๔.๑.๑	๔.๖.๑	๔.๗.๑	๔.๘.๑	๔.๑๓.๑	๔.๑๔.๑	๔.๑๕.๑	
		๑.เล่นเครื่องเล่นสนามอย่างปลอดภัย	๒. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่าง ต่อเนื่อง	๓. รับลูกบอลโดยใช้มือทั้งสองข้าง	๔. ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนว เส้นตรง	๕. มีความสุขในการแสดงท่าทาง เคลื่อนไหวประกอบเพลงและดนตรี	๖. มีส่วนร่วมดูแลสิ่งแวดล้อม	๗. คัดแยกขยะก่อนทิ้ง	๘. ฟังเรื่องราวและพูดโต้ตอบให้ผู้อื่น เข้าใจ	๙. จัดกลุ่มขยะประเภทต่างๆ ตาม เกณฑ์ที่กำหนด	๑๐. ต้อแบ่งรูปภาพถึงขยะให้เข้ากับ แบบรูปที่กำหนด	๑๑. บอกและแสดงจำนวนถึงขยะที่มี จำนวน ๑ - ๕	๑๒. สำรวจสิ่งแวดล้อมบริเวณ โรงเรียนและนำเสนอสิ่งที่พบได้	๑๓. สร้างผลงานศิลปะที่มีความ แปลกใหม่จากเดิมและเล่าเรื่องจาก ผลงาน	๑๔. เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสาร ความคิดอย่างหลากหลาย	
๑	เด็กชาย.....	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
๒	เด็กชาย.....	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
๓	เด็กชาย.....	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
.....	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
.....	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
๒๔	เด็กหญิง.....	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
๒๕	เด็กหญิง.....	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
๒๖	เด็กหญิง.....	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

บันทึกผลการจัดกิจกรรม (อาทิ ความยากง่ายของกิจกรรมที่กำหนด ความเหมาะสมของสื่อ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม การตอบสนองของเด็กต่อกิจกรรม

ลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก).....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

ตัวอย่างที่ ๓

๓.๑ หน่วยการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ หน่วย หนูน้อยรักโลก

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>๗.๑ ด้านสุขภาวะทางกาย</p> <p>๒) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น</p> <p>๒.๑) เล่น ทำกิจกรรม ใช้สิ่งของเครื่องใช้ ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย ระมัดระวังความปลอดภัยจากบุคคลและสิ่งแวดล้อม และไม่ไปกับคนแปลกหน้า</p> <p>๓) เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน</p> <p>๓.๑) ก้าวกระโดดไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางคล่องแคล่ว และรับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้น</p> <p>๔) ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน</p> <p>๔.๑) ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้ง และเขียนรูปร่างเหลี่ยมตามแบบมีมุมชัดเจน</p> <p>๗.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม</p> <p>๖) มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว</p> <p>๖.๑) ชื่นชม มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทาง และการเคลื่อนไหว</p> <p>๗.๓ ความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย</p> <p>๔) ประหยัดและพอเพียง</p> <p>๔.๑) ใช้น้ำ ไฟ และสิ่งของเครื่องใช้ อย่างประหยัดพอเพียง และนำกลับมาใช้ซ้ำ</p>	<p>๑. เล่นเครื่องเล่นสนามร่วมกับเพื่อนอย่างปลอดภัย</p> <p>๒. วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว</p> <p>๓. ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้ง</p> <p>๔. เคลื่อนไหวประกอบเพลง และดนตรีอย่างมีความสุข</p> <p>๕. นำสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้นำกลับมาใช้ซ้ำอีก</p>	<p>(๓) การเล่นเครื่องเล่นอย่างอิสระ</p> <p>(๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ</p> <p>(๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ</p> <p>(๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ</p> <p>(๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี</p> <p>(๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี</p> <p>(๑) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า</p> <p>(๒) การนำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้นำกลับมาใช้ซ้ำ หรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่</p>	<p>ธรรมชาติรอบตัว</p> <p>๑. สิ่งแวดล้อมที่ดีและไม่ดี</p> <p>๒. การสร้างสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่และปลอดภัย</p> <p>๓. ประเภทของขยะและการคัดแยกขยะ ๔ ประเภท</p> <p>๔. การนำขยะกลับมาใช้</p> <p>๕. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัว</p>

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>๕) คุณลักษณะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๕.๑) คุณลักษณะธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง สาธารณสมบัติที่อยู่รอบตัว และสิ่งแวดล้อม นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ คัดแยกขยะและทิ้งขยะถูกที่</p> <p>๗.๔ ด้านสติปัญญา</p> <p>๗.๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ</p> <p>๑) ฟังและสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่น</p> <p>๑.๑) ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกด้วยประโยคสั้น ๆ</p> <p>๗.๔.๒ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ</p> <p>๑) จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนก และจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๑.๑) บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส จับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้หรือกำหนดขึ้นเอง</p> <p>๒) เรียงลำดับและแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๒.๑) เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ และสร้างแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดของตนเอง</p>	<p>๖. ดูแลสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียนและห้องเรียน</p> <p>๗. ฟังเรื่องราวเกี่ยวกับการทำให้สิ่งแวดล้อมไม่น่าอยู่และนำมาเล่าให้ผู้อื่นฟัง</p> <p>๘. จำแนกและจัดกลุ่มขยะตามเกณฑ์ที่กำหนดให้</p> <p>๙. เรียงลำดับเหตุการณ์จากนิทานที่ฟัง</p> <p>๑๐. บอกและแสดงจำนวนของขยะที่มีจำนวนตั้งแต่ ๑-๑๐</p>	<p>(๓) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการในการเล่น และการกระทำต่างๆ</p> <p>(๔) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง</p> <p>(๔) การเรียงลำดับขั้นตอน กิจกรรม หรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา</p> <p>(๑๐) การอ่านตัวเลขแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p>	

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
<p>๓) รู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน</p> <p>๓.๑) นับปากเปล่า ๑ ถึง ๓๐ ตามลำดับ บอกและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ ๑-๑๐</p> <p>๗.๔.๓ การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ</p> <p>๑.๑) ระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกรูปแบบ และลงมือแก้ปัญหา</p> <p>๗.๔.๔ การแสวงหาความรู้</p> <p>๒) ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้</p> <p>๒.๑) ค้นหาคำตอบของปัญหาและข้อสงสัย โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยการสังเกต สืบค้น ตั้งคำถาม วางแผน เก็บข้อมูล และนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ</p> <p>๗.๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์</p> <p>๑) ทำงานศิลปะตามจินตนาการแลความคิดสร้างสรรค์</p> <p>๑.๑) สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลง แปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น</p> <p>๒) แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์</p> <p>๒.๑) เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึก ของตนเองอย่างหลากหลาย และแปลกใหม่</p>	<p>๑๑. ระบุปัญหาจากสถานการณ์ที่มีขยะจำนวนมากและต้องการคัดแยกขยะ</p> <p>๑๒. ค้นหาคำตอบของปัญหาและข้อสงสัย โดยนำเสนอสิ่งที่พบ</p> <p>๑๓. สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด โดยมีความแปลกใหม่จากเดิม</p> <p>๑๔. เคลื่อนไหวท่าทาง ของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่</p>	<p>(๕) การมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหาด้วยการระบุปัญหา หาทางเลือกและวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา เลือกรูปแบบ ออกแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหา</p> <p>(๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจและเกี่ยวข้องกับสิ่งที่สังเกตและสำรวจ</p> <p>(๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ</p> <p>(๒) การแสดงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ผ่าน ภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว ดนตรี และศิลปะต่าง ๆ</p>	

๓.๒ แผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ สัปดาห์ที่..... หน่วย “หนูน้อยรักโลก” ชั้นอนุบาลปีที่ ๓

วันที่	กิจกรรม					
	เคลื่อนไหวและ จังหวะ	เสริมประสบการณ์	ศิลปะสร้างสรรค์	การเล่นตามมุม	การเล่น กลางแจ้ง	เกมการศึกษา
๑	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวประกอบ คำคล้องจอง โลกสวย	เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่ดีและไม่ดี ๑. สำรวจรอบบริเวณโรงเรียน ๒. สนทนาร่วมกันถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งแวดล้อม ที่ดี (ต้นไม้ร่มรื่น อากาศดี) และไม่ดี(ขยะ) ๓. ให้เด็ก ๆ ช่วยกันเก็บขยะหรือรดน้ำต้นไม้	- วาดภาพอิสระ - ฉีดสีน้ำสร้างภาพ - ติดปะภาพจากเศษวัสดุ - ปั้นดินน้ำมัน	- เล่นตามมุมประสบการณ์ - แนะนำหนังสือเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมที่มุมหนังสือ	- เกมวิ่งหลบ หลีกสิ่งกีดขวาง - เล่นเครื่องเล่น สนาม	- เล่นเกมภาพ ตัดต่อเหตุการณ์ น้ำท่วม ๘ - ๑๕ ชิ้น
๒	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวประกอบ อุปกรณ์	เรื่อง การสร้างสภาพแวดล้อมน่าอยู่และปลอดภัย๑. พาเด็ก ๆ ออกไปยังสวนในโรงเรียน ๒. ร่วมกันปลูกต้นไม้ เช่น ต้นไม้ดอกไม้สวน หรือ ผัก สวนครัว เช่น ต้นกะเพรา โหระพา ๓. ร่วมกันสรุปสิ่งที่ทำให้โรงเรียน/ห้องเรียนน่าอยู่	- วาดภาพอิสระ - พับกระดาษเป็นกล่อง - สร้างภาพจากวัสดุ ธรรมชาติหรือเศษวัสดุ	- เล่นตามมุมประสบการณ์	- เล่นเครื่องเล่น สนาม	- เล่นเกมจัด หมวดหมู่ ประเภทขยะ
๓	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวประกอบ เพลง	เรื่อง ประเภทขยะและการคัดแยกขยะ ๑. ฟังนิทานชุดผู้พิทักษ์รักโลก ตอน มาแยกขยะกัน เถอะ ๒. เล่นเกมแยกขยะที่มีสัญลักษณ์ ๔ ประเภท ๓. ร่วมกันสรุปประเภทขยะและการคัดแยกขยะ	- วาดภาพอิสระ - สร้างภาพตาม จินตนาการ - เป่าสี - ปั้นดินน้ำมัน	- เล่นตามมุมประสบการณ์	- โยนและรับ ลูกบอล - เล่นเครื่องเล่น สนาม	- เล่นเกม พื้นฐานจับคู่ จำนวน ๑-๑๐
๔	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวประกอบ อุปกรณ์	เรื่อง การนำขยะกลับมาใช้ ๑. สนทนาเกี่ยวกับการนำขยะที่ไม่ใช้แล้วกลับมาใช้ ๒. แบ่งกลุ่มทำมินิสวนจากขวดพลาสติกโดยตัดขวด พลาสติกครึ่งหนึ่งและใช้ส่วนที่เป็นฐานเป็นกระถางปลูก ๓. แบ่งกลุ่มเติกรดน้ำและสังเกตการเจริญเติบโต	- วาดภาพอิสระ - ร้อยมาลัยดอกไม้ ใบไม้ - พิมพ์ภาพจากฝาขวด หรือก้นขวดน้ำอัดลม	- เล่นตามมุมประสบการณ์ - แนะนำอุปกรณ์เล่น สมมติที่มุมหมอ	- เล่นน้ำ เล่น ทราย - เล่นเครื่องเล่น สนาม	- เล่นเกมโดมิโน จำนวนถึงขยะ ๑-๑๐
๕	- เคลื่อนไหวพื้นฐาน - เคลื่อนไหวตาม ข้อตกลง	เรื่อง การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัว ๑. พาเด็กๆ ไปเดินเล่นในสวนโรงเรียน สังเกตต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ สัตว์เล็กๆ เช่น ผีเสื้อ นก ๒. แบ่งเด็กทำศิลปะแบบร่วมมือวาดภาพธรรมชาติ ที่ชอบ และนำเสนอผลงาน	- ทำศิลปะประดิษฐ์แบบ ร่วมมือจากเศษวัสดุ	- เล่นตามมุมประสบการณ์	- เล่นเกม โพงพาง - เล่นเครื่องเล่น สนาม	- เล่นเกม เรียงลำดับ การเจริญเติบโต ของต้นไม้ ๕ ลำดับ

๓.๓ แผนการจัดประสบการณ์รายวัน สัปดาห์ที่ วันที่ หน่วย “หนูน้อยรักโลก” ชั้นอนุบาลปีที่ ๓

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้		กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
<p>กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ</p> <p>๑. เคลื่อนไหวประกอบเสียงเพลงอย่างมีความสุข</p> <p>๒. เคลื่อนไหวท่าทางเป็นผู้นำประกอบเพลงบรรเลงที่มีความแปลกใหม่จากเดิม</p>	<p>๑. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี</p> <p>๒. การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ</p> <p>๓. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี</p>		<p>๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐาน</p> <p>๑. ให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปทั่วบริเวณอย่างอิสระตามจังหวะ ช้า เร็ว เมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้หยุดเคลื่อนไหวในทำนองทันที</p> <p>๒. กิจกรรมเคลื่อนไหวเป็นผู้นำผู้ตาม</p> <p>๒. เด็กเลือกที่คาดศีรษะ (มีภาพประเภทขยะ) และแบ่งกลุ่มตามประเภทขยะ</p> <p>๓. เด็กที่เป็นผู้นำท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเสียงเพลง</p> <p>๔. ผลัดเปลี่ยนผู้นำท่าทางอิสระตามทำนองเพลงบรรเลงโดยท่าทางไม่ซ้ำกับผู้นำคนเดิม</p> <p>๕. เด็กผ่อนคลายกล้ามเนื้อ</p>	<p>๑. เครื่องเคาะจังหวะ</p> <p>๒. เพลงบรรเลง</p> <p>๓. ที่คาดศีรษะที่มีภาพขยะ</p>	<p>สังเกต</p> <p>๑. การเคลื่อนไหวประกอบเสียงเพลงอย่างมีความสุข</p> <p>๒. การเคลื่อนไหวท่าทางเป็นผู้นำประกอบเพลงบรรเลงที่มีความแปลกใหม่จากเดิม</p>
<p>กิจกรรมเสริมประสบการณ์</p> <p>๑. จำแนกและจัดกลุ่มขยะแต่ละประเภทตามเกณฑ์ที่กำหนดให้</p> <p>๒. บอกวิธีแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่มีขยะจำนวนมากได้</p> <p>๓. บอกและแสดงจำนวนของขยะที่มีจำนวนตั้งแต่ ๑-๑๐ ได้</p>	<p>๑. การมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหาหาทางเลือก และวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา</p>	<p>ประเภทของขยะและการคัดแยก</p>	<p>เรื่อง ประเภทขยะและการคัดแยก</p> <p>๑. พาเด็กนั่งไต้ต้นไม้ฟังนิทานชุดผู้พิทักษ์รักโลก ตอน มาแยกขยะกันเถอะ</p> <p>๒. เล่นเกมแยกขยะที่มีสัญลักษณ์ ๔ ประเภท และนับจำนวนขยะแต่ละประเภท</p> <p>๓. ร่วมกันสนทนาถึงวิธีการแก้ปัญหาจากการมีขยะเป็นจำนวนมาก</p> <p>๔. ร่วมกันสรุปถึงขยะและการคัดแยก</p>	<p>๑. นิทานผู้พิทักษ์โลก ตอน มาแยกขยะกันเถอะ</p> <p>๒. ขยะอินทรีย์</p> <p>๓. ขยะรีไซเคิล</p>	<p>สังเกต</p> <p>๑. การจำแนกและจัดกลุ่มขยะแต่ละประเภทตามเกณฑ์ที่กำหนดให้</p> <p>๒. การบอกวิธีแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่มีขยะจำนวนมาก</p> <p>๓. การบอกและแสดงจำนวนของขยะที่มีจำนวนตั้งแต่ ๑-๑๐</p>

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้		กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และ กิจกรรมการเล่นตามมุม ๑. สร้างผลงานศิลปะตามความสนใจเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง ๒. ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้	๑. การใช้กรรไกร การตัดการปะ ๒. การทำกิจกรรมศิลปะ	-	๑. แนะนำกิจกรรมสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ๑.๑ วาดภาพอิสระด้วยสีเทียน ๑.๒ เป่าสี ๑.๓ ปั้นดินน้ำมัน ๑.๔ วาดภาพจากสีธรรมชาติ (ใบไม้ ดอกไม้) ๒. เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ๒ กิจกรรมตามความสนใจ เมื่อทำผลงานเสร็จให้นำมาให้ครูเขียนบรรยายภาพหรือผลงาน ๓. เด็ก ๔-๕ คน นำผลงานออกมานำเสนอ ให้เพื่อนถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็น ๔. เด็กเลือกเล่นตามมุมเล่นอย่างอิสระ	๑. สีเทียน ๒. ดินน้ำมัน ๓. กรรไกร ๔. ใบไม้ ดอกไม้ ๕. กระดาษ ๖. สีน้ำ ๗. มุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ในห้องเรียน	ตรวจสอบผลงาน ๑. การสร้างผลงานศิลปะตามความสนใจเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง ๒. การใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้ง
กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง ๑. วิ่งหลบหลีกกล่องกระดาษที่เป็นสิ่งกีดขวางได้คล่องแคล่ว ๒. เล่นเครื่องเล่นสนามร่วมกับเพื่อนอย่างปลอดภัย	๑. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง ๒. การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ	-	๑. นำกล่องกระดาษไปวางกระจายให้ทั่วพื้นที่ ๒. แนะนำวิธีการหลบหลีกสิ่งกีดขวาง วิ่งหลบหลีกกล่องกระดาษที่เป็นสิ่งกีดขวาง อย่างอิสระตามความคิดของเด็ก ๓. เล่นเกมหลบหลีกสิ่งกีดขวาง ๓ - ๔ รอบตามความต้องการหรือเลือกเล่นเครื่องเล่นสนามอิสระ	๑. กล่องกระดาษ/อุปกรณ์สำหรับข้ามสิ่งกีดขวาง ๒. เครื่องเล่นสนาม	สังเกต ๑. วิ่งหลบหลีกกล่องกระดาษที่เป็นสิ่งกีดขวางได้คล่องแคล่ว ๒. การเล่นเครื่องเล่นสนามร่วมกับเพื่อนอย่างปลอดภัย
กิจกรรมเกมการศึกษา แสดงจำนวน ๑-๑๐ จากการเล่นเกมนิพพานการบวกภาพถังขยะได้	๑. การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน ๒. การรวมและแยกสิ่งต่าง ๆ ในการเล่น	การรวมเป็นการนำสิ่งต่าง ๆ มารวมกันและนับผลรวม	๑. แนะนำเกมนิพพานการบวกภาพถังขยะ ๒. เด็กที่ต้องการเล่นเกมที่แนะนำให้นำเกมไปเล่นสำหรับเด็กอื่นเล่นเกมการศึกษาชุดเดิมหมุนเวียนกันไป ๓. เก็บเกมเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังเล่นเสร็จ	เล่นเกมนิพพานการบวกภาพถังขยะ	สังเกต การแสดงจำนวน ๑-๑๐ จากการเล่นเกมนิพพานการบวกภาพถังขยะ

๓.๔ บันทึกหลังการจัดประสบการณ์ สัปดาห์ที่ หน่วย “หนูน้อยรักโลก” ชั้นอนุบาลปีที่ ๓
 คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ เมื่อพบพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือ ทำเครื่องหมาย - เมื่อไม่พบพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

เลขที่	ชื่อ	จุดประสงค์การเรียนรู้														หมายเหตุ
		๑.๒.๑	๑.๓.๑	๑.๔.๑	๒.๖.๑	๓.๔.๑	๓.๕.๑	๔.๑.๑	๔.๖.๑	๔.๗.๑	๔.๘.๑	๔.๑๐.๑	๔.๑๓.๑	๔.๑๔.๑	๔.๑๕.๑	
		๑. เล่นเครื่องเล่นสนมร่วมกับเพื่อนอย่างปลอดภัย	๒. รังหลบหลีกเลี่ยงก็ดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว	๓. ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้ง	๔. เคลื่อนไหวประกอบเพลง และดนตรีอย่างมีความสุข	๕. นำสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ซ้ำอีก	๖. ดูแลสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียนและห้องเรียน	๗. ฟังเรื่องราวเกี่ยวกับการทำให้สิ่งแวดล้อมไม่เน่าอืดและนำมาแก้ไข	๘. จำแนกและจัดกลุ่มขยะตามเกณฑ์ที่กำหนดให้	๙. เรียงลำดับเหตุการณ์จากนิทานที่ฟัง	๑๐. บอกและแสดงจำนวนของของที่มีจำนวนตั้งแต่ ๑ - ๑๐	๑๑. ระบุปัญหาจากสถานการณ์ที่มีขยะจำนวนมากและต้องกำจัดแยกขยะ	๑๒. ค้นหาสาเหตุของปัญหาและข้อสงสัยโดยนำเสนอสิ่งที่พบ	๑๓. สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดโดยมีความแปลกใหม่จากเดิม	๑๔. เคลื่อนไหวท่าทางของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่	
๑	เด็กชาย.....	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
๒	เด็กชาย.....	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
๓	เด็กชาย.....	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
.....	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
๒๙	เด็กหญิง.....	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
๓๐	เด็กหญิง.....	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

บันทึกผลการจัดกิจกรรม (อาทิ ความยากง่ายของกิจกรรมที่กำหนด ความเหมาะสมของสื่อ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม การตอบสนองของเด็กต่อกิจกรรม ลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก).....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

๕. การประเมินความสามารถผู้เรียน

การประเมินความสามารถเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี เป็นการประเมินความสามารถเด็กบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัย ประกอบด้วย ด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย และด้านสติปัญญา โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ด้วยวิธีการประเมินที่เหมาะสม ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ ผลที่ได้จากการประเมินต้องนำมาจัดทำสารสนเทศหรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล ที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความก้าวหน้าเพียงใด บรรลุความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีและความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัยหรือไม่ ทั้งนี้ ให้ผู้สอนนำข้อมูลผลการประเมินความสามารถผู้เรียนมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนพัฒนาการจัดประสบการณ์และกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๕.๑ หลักการประเมินความสามารถผู้เรียน ควรยึดหลัก ดังนี้

๑) **ประเมินอย่างเป็นระบบ** การวางแผนการประเมินความสามารถผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ถือเป็นภารกิจที่สำคัญที่ผู้สอนต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนแรก สิ่งสำคัญของขั้นตอนนี้คือ นำสาระการเรียนรู้รายปีในหลักสูตรสถานศึกษาไปออกแบบและจัดทำหน่วยการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์ จากนั้นจึงกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี วิธีการประเมิน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ขั้นตอนต่อไปจึงจะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้สอนจะต้องวางแผนและออกแบบว่าในแต่ละวัน แต่ละกิจกรรมจะสังเกตพฤติกรรมใด สังเกตเด็กคนใดบ้าง และขั้นตอนสุดท้ายคือนำข้อมูลที่ได้ไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลต่อไป

๒) **ประเมินเด็กครบทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม** การประเมินเด็กอย่างมีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผล จะต้องประเมินความสามารถผู้เรียนครบทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม โดยคำนึงถึงความสมดุลและครอบคลุมพัฒนาการและความสามารถของเด็ก ต้องไม่เน้นที่ด้านใดด้านหนึ่งจนละเลยด้านอื่น ๆ ซึ่งในแต่ละด้านของความสามารถผู้เรียน ด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา มีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่มุ่งเน้นพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

๓) **ประเมินความสามารถเด็กเป็นรายบุคคล สม่าเสมอและต่อเนื่องตลอดปี** เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการประเมินความสามารถผู้เรียนนั้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลให้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้น การประเมินความสามารถผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปี จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือ ผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตนของเด็กเป็นระยะ ๆ ตลอดปีการศึกษา มีจำนวนครั้งในการสังเกตพฤติกรรมอย่างเหมาะสมและเพียงพอก่อนจะให้ระดับคุณภาพความสามารถผู้เรียนและสรุปผลการประเมินความสามารถ ว่าเป็นไปตามความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่

๔) **ประเมินตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวัน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ** เนื่องจากแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ความสำคัญกับตัวเด็ก ทั้งการพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา การเล่นและการเรียนรู้ของเด็กภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ดังนั้น การประเมินความสามารถผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก จึงเป็นวิธีการประเมินที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเด็กวัยนี้มากที่สุด ผู้สอนไม่ควรใช้

แบบทดสอบกระดาษและดินสอเพื่อประเมินความสามารถของเด็ก เนื่องจากความสามารถของเด็กแต่ละวัยครอบคลุมความพัฒนาการและสามารถหลายด้าน ทั้งทางด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา วิธีการประเมินที่เน้นเพียงการเขียนตอบอาจไม่สามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของเด็กในแต่ละช่วงวัยได้อย่างครบถ้วน

๕) ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการประเมินความสามารถของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ เพราะช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเติบโต พัฒนาการ และความสามารถของเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน การประเมินร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้ปกครองช่วยให้สามารถติดตามพัฒนาการและความสามารถของเด็กได้อย่างต่อเนื่อง สามารถระบุความก้าวหน้า ปัญหาเด็ก และปรับแนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กและพฤติกรรมเด็กได้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นโอกาสให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัวและสถานศึกษา ทำให้เกิดการสนับสนุนที่สอดคล้องกัน ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่สมวัยและเติบโตอย่างมีคุณภาพ

๖) สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก ผู้สอนต้องนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนตามความสามารถผู้เรียนที่จับขึ้นปีที่รวบรวมได้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์และการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน ไปเทียบกับเกณฑ์การให้ระดับคุณภาพในแต่ละด้านความสามารถผู้เรียน อีกทั้ง ต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศในระดับห้องเรียนว่า เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการและความสามารถใดบ้างเป็นจุดเด่นหรือควรได้รับการส่งเสริมและนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล และใช้เป็นข้อมูลสื่อสารกับผู้ปกครองในการเสริมศักยภาพเด็กเป็นรายบุคคลต่อไป

๕.๒ แนวทางการประเมินความสามารถผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพของเด็กในด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา ดังนี้

๑) ด้านสุขภาวะทางกาย เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

การประเมินความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ประกอบด้วย มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน และใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน

๒) ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม เด็กรับรู้ เข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม มีการกำกับตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีทักษะชีวิต ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

การประเมินความสามารถด้านอารมณ์ จิตใจ และ สังคม ประกอบด้วย แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ กำกับตนเองในการทำกิจกรรม มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับและรับผิดชอบต่อตัดสินใจของตนเอง มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และยอมรับความเหมือนและความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม

๓) ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดี มีมารยาทไทย ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย รักและภูมิใจในความเป็นไทย ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวินัยในตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

การประเมินความสามารถด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย ประกอบด้วย มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม มีมารยาทไทย และปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย รักและภูมิใจในความเป็นไทย ประหยัดและพอเพียง ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

๔) ด้านสติปัญญา ประกอบด้วย

(๑) ภาษาและการรู้หนังสือ เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่านภาพและสัญลักษณ์ มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร และการเขียนเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน

การประเมินความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือ ประกอบด้วย ฟังและสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่น เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่านภาพและสัญลักษณ์ มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร และเขียนสื่อความหมายอิสระในชีวิตประจำวัน

(๒) การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ เด็กมีทักษะพื้นฐานที่นำไปสู่การคิดรวบยอด การคิดคำนวณ การเรียงลำดับ การแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การรู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน และการรับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

การประเมินความสามารถด้านการคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ ประกอบด้วย จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เรียงลำดับและแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน และรับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

(๓) การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ เด็กมีทักษะแก้ปัญหาโดยระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกรูปวิธีการ และลงมือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น

การประเมินความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ ประกอบด้วย แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และใช้เหตุผลในการตัดสินใจ

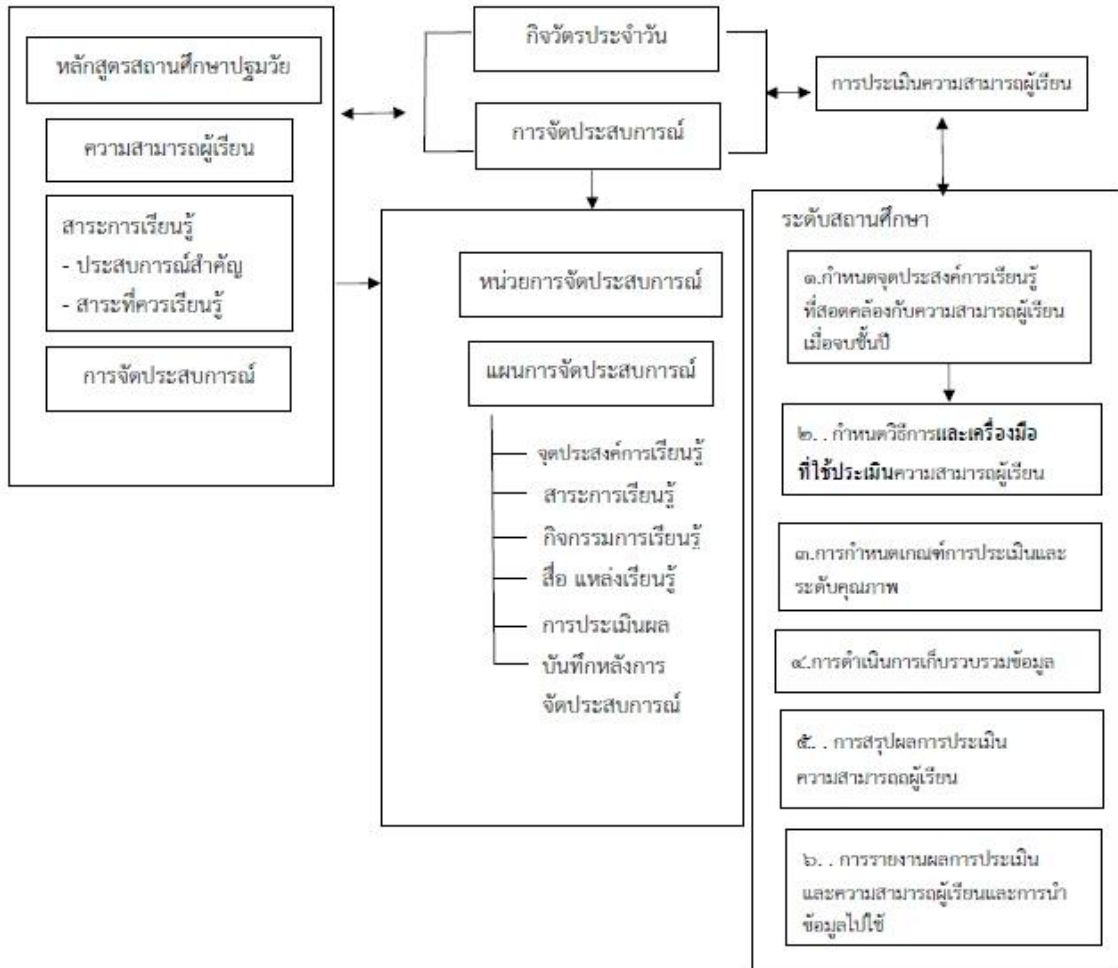
(๔) การแสวงหาความรู้ เด็กกระตือรือร้นในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรม และค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้

การประเมินความสามารถด้านการแสวงหาความรู้ ประกอบด้วย กระตือรือร้นในการเรียนรู้และค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้

(๕) จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะและการเคลื่อนไหว

การประเมินความสามารถด้านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ความเชื่อมโยงของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ กับการประเมินความสามารถผู้เรียนแสดงโดยแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘
กับการประเมินความสามารถผู้เรียน

๕.๓ ขั้นตอนการประเมินความสามารถผู้เรียน

การประเมินความสามารถผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ นั้น เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันของเด็กในห้องเรียน มีขั้นตอนดังนี้

๑) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี

ผู้สอนต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมและกำหนดสิ่งที่จะประเมินจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน เพื่อวางแผนการประเมินความสามารถผู้เรียนและการตรวจสอบทบทวนความถูกต้อง ความครอบคลุม และความเชื่อมโยง อันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการประเมินความสามารถผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ดังนั้น ผู้สอนต้องวางแผนการประเมินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งจะสอดคล้องกับความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี ซึ่งในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์ สามารถเก็บข้อมูลการประเมินได้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจากกิจกรรมประจำวัน

ตัวอย่างที่ ๑ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ หน่วย หนูน้อยรักโลก ชั้นอนุบาลปีที่ ๒

ความสามารถผู้เรียน	จุดประสงค์การเรียนรู้
๗.๑ ด้านสุขภาวะทางกาย ๑.๒) เล่น ทำกิจกรรม ใช้สิ่งของเครื่องใช้ ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย ระวังระวังความปลอดภัยจากบุคคลและสิ่งแวดล้อมและไม่ไปกับคนแปลกหน้า	เล่นเครื่องเล่นสนามอย่างปลอดภัย
๗.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ๖.๑) ชื่นชม มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทางและการเคลื่อนไหว	เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรีอย่างมีความสุข
๗.๓ ความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย ๕.๑) ดูแลรักษาธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง สาธารณสมบัติที่อยู่รอบตัว และสิ่งแวดล้อม นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ คัดแยกขยะและทิ้งขยะถูกที่	ร่วมดูแลสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียนและห้องเรียนได้คัดแยกขยะก่อนทิ้ง
๗.๔ ด้านสติปัญญา ๑.๑) ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกด้วยประโยคสั้น ๆ	ฟังเรื่องราวและพูดโต้ตอบเกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้ผู้อื่นเข้าใจ

๒) กำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความสามารถผู้เรียน

เมื่อผู้สอนกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามความสามารถผู้เรียนได้ชัดเจนแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ผู้สอนต้องวางแผนและกำหนดวิธีการประเมินให้เหมาะสมกับกิจกรรม เช่น การสังเกตพฤติกรรม การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน การพูดคุยหรือสัมภาษณ์เด็ก วิธีการที่ผู้สอนควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ดังนี้

๒.๑) การสังเกตและการบันทึก แบ่งออกเป็น ๒ วิธี ได้แก่ ๑) การสังเกตแบบเป็นทางการ คือ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และ ๒) การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ คือ การสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ผู้สอนต้องจดบันทึกสิ่งที่รวบรวมได้จากการสังเกตอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ที่ต้องทำอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสังเกตและบันทึกความสามารถเด็กปฐมวัยสามารถใช้แบบบันทึก ดังนี้

(๑) แบบบันทึกพฤติกรรมแบบเป็นทางการ กำหนดความสามารถที่ต้องการสังเกตระบุชื่อ นามสกุล อายุ รวมทั้งชื่อผู้สังเกต ดำเนินการบันทึกโดยเขียนบรรยายพฤติกรรมเด็กที่สังเกตได้ตามประเด็น ผู้สังเกตต้องบันทึกวัน เดือน ปีที่สังเกตแต่ละครั้ง ข้อมูลการสังเกตที่ผู้สอนบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรมนี้จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจพฤติกรรมเด็กได้ดีขึ้น และทราบว่าเด็กแต่ละคนมีจุดเด่นมีความต้องการมีความสนใจ หรือต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใดบ้าง

ตัวอย่างที่ ๒ แบบบันทึกพฤติกรรมแบบเป็นทางการ
เด็กหญิงจันทร์เจ้า สดใส อายุ ๕ ปี ชั้นอนุบาลปีที่ ๒
ชื่อผู้สังเกต นางสาวสมใจ ใจเย็น

๑.๑) รับประทานอาหารที่หลากหลายที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟันล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมนอนพักผ่อนเป็นเวลาและออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๒) เล่นทำกิจกรรมใช้สิ่งของเครื่องใช้ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัยและระมัดระวังความปลอดภัยจากบุคคลและสิ่งแวดล้อม	๒.๑) ซินชมมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะเสียงเพลง ดนตรีแสดงท่าทางและการเคลื่อนไหว	๒.๑) ไหว้ กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ ๔ ร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย	๑.๑) ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
๑๐/๗/๒๕๖๘ รับประทานข้าว ผัก ไข่ และนม จนหมด	๑๘/๘/๒๕๖๘ นั่งชิงช้าและค่อย ๆ แกว่งพร้อมทั้งบอกให้เพื่อนออกไปห่าง ๆ	๒๓/๖/๒๕๖๘ ยิ้มและร้องเพลงพร้อมทั้งโยกศีรษะ	๒๘/๗/๒๕๖๘ มาถึงโรงเรียนยกมือไหว้ตามที่คุณแม่แนะนำ	๑๕/๗/๒๕๖๘ นั่งฟังนิทานอย่างตั้งใจ
๑๖/๖/๒๕๖๘ นอนหลับตามเวลาไม่ชวนเพื่อนคุย	๓๑/๗/๒๕๖๘ ถือสิ่งของโดยความระมัดระวังไม่เหวี่ยง แกว่ง	๓๑/๘/๒๕๖๘ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะไปรอบๆ ห้องโดยไม่ชนเพื่อน	๖/๙/๒๕๖๘ มาถึงโรงเรียนและยกมือไหว้ด้วยตนเอง	๒๔/๙/๒๕๖๘ พูดคุย ตอบคำถามเกี่ยวกับนิทานที่ฟัง

(๒) แบบบันทึกพฤติกรรมแบบไม่เป็นทางการ เป็นการบันทึกพฤติกรรม เหตุการณ์ หรือจากการจัดประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน โดยระบุชื่อ นามสกุล อายุ และชื่อผู้สังเกต วัน เดือน ปี ที่บันทึก อาจบันทึกโดยใช้การบรรยาย ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำอย่างไร ซึ่งผู้สอนควรวางแผนการสังเกตเด็ก รายบุคคลให้ครบทุกคน การบันทึกควรมีรายละเอียดและข้อมูลที่ชัดเจน ผู้สอนควรบรรยายพฤติกรรมตาม ความจริงที่พบ และวิเคราะห์พฤติกรรมตามองค์ประกอบความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีอย่างเป็นระบบ ข้อดีของการบันทึกรายวัน คือ เห็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของเด็กอย่างชัดเจน หากผู้สอน พบพฤติกรรมปัญหาของเด็ก จะได้หาวิธีการแก้ไข ช่วยเหลือเด็กได้ทันเวลาที่

ตัวอย่างที่ ๓ แบบบันทึกรายวัน

แบบบันทึกรายวัน

ชื่อ ด.ญ.จันทร์เจ้า สดใส อายุ ๕ ปี ชั้น อนุบาลปีที่ ๒

ชื่อครูผู้สังเกต นางสาวสมใจ ใจเย็น วันที่บันทึก ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ เวลา ๑๐.๐๐ น.

สถานที่ : บ่อทราย

พฤติกรรม : น้องเล่นอยู่ในบ่อทรายเปียกกับเพื่อนๆ โดยใช้อุปกรณ์ของเล่น ได้แก่ ช้อน ตักตวงทรายใส่ ตะแกรงที่มีรู ตักทรายใส่ถังแล้วก่อกองทรายเป็นปราสาท จากนั้นก็ใช้แม่พิมพ์พลาสติกกรุปัสต์ว์ต่างๆ เช่น กุ้งและหอยวางเรียงสลับกันไว้รอบๆ ปราสาท ตักทรายใส่ขวดน้ำพลาสติก ปิดฝา เขย่าโดยเอามาเขย่าใกล้ๆ หู พร้อมทั้งหันไปบอกน้องมะปรางว่า “ มีเสียงดังด้วยนะ ” “ ลองฟังดู ” จากนั้นก็ยื่นขวดน้ำพลาสติกที่ใส่ ทรายให้น้องมะปรางลองเขย่าดู น้องมะปรางพูดว่า “ จริงด้วย มีเสียง ” แล้วน้องจันทร์เจ้าก็เททรายออก ตักทรายเข้าไปอีกแล้วเขย่า เททรายออก ตักทรายเข้าไป ทดลองเขย่าซ้ำไปมาหลายครั้ง น้องมะปรางทำ เช่นเดียวกันกับน้องจันทร์เจ้า แต่ใส่ทรายเข้าไปเกือบเต็มขวด น้องจันทร์เจ้าพูดว่า “ อย่าใส่ทรายเยอะนะ เขย่าไม่ได้ ” “ ทรายเปียกติดอยู่ในขวดเทออกไม่หมด ” “ ต้องเคาะเอาทรายออกก่อน ”

ความคิดเห็นของผู้สอน : จากการเล่นทราย น้องจันทร์เจ้าได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้ ได้ค้นพบข้อเท็จจริง ได้รับประสบการณ์ตรงจากสิ่งที่เป็นธรรมชาติ คือ การเล่นทราย ทำกิจกรรมร่วมกับ เพื่อน (เล่น ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย) ได้สัมผัสทราย และใช้มือในการหยิบจับ อุปกรณ์บอกได้ว่า ทรายกระทบวัตถุต่างๆจะเกิดเสียงแตกต่างกัน (บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส) ได้ใช้ภาษาจากการ สนทนา การพูดกับผู้อื่น เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ที่ใช้เรียกสิ่งหนึ่งที่เป็นธรรมชาติ เช่น ทรายเปียก ทรายแห้ง แสดงความคิดริเริ่มในการเล่นโดยใช้ทรายใส่ขวดแล้วเขย่าเพื่อให้เกิดเสียง และแก้ปัญหาการเล่นได้ (ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา)

ข้อพึงระวังในการสังเกตพฤติกรรมความสามารถของเด็ก

ระหว่างการสังเกต **ไม่ควร**แปลความพฤติกรรมของเด็ก การแปลความจะดำเนินการหลัง เสร็จสิ้นการสังเกต ในส่วนของการบันทึก ผู้สอนอาจบันทึกย่อหรือทำสัญลักษณ์ไว้ และบันทึกเป็นหลักฐาน ทันทีเมื่อมีเวลา

๒.๒) แบบสำรวจรายการ กำหนดความสามารถของผู้เรียนที่ต้องการสำรวจ ระบุชื่อ นามสกุล อายุ และชื่อผู้สังเกต วัน เดือน ปีที่สำรวจรายการ และกำหนดเกณฑ์ในการสำรวจพฤติกรรม เช่น ปฏิบัติ - ไม่ปฏิบัติ ทำได้ - ทำไม่ได้ เป็นต้น ควรมีการสำรวจความสามารถของผู้เรียนในเรื่องเดียวกันอย่างน้อย ๓ ครั้ง เพื่อยืนยันว่าเด็กมีความสามารถนั้น ๆ จริง

ตัวอย่างที่ ๔ แบบสำรวจรายการ

ชื่อ ด.ญ.จันทร์เจ้า สดใส อายุ ๕ ปี ชั้น อนุบาลปีที่ ๒

ชื่อครูผู้สังเกต นางสาวสมใจ ใจเย็น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับพฤติกรรมของเด็ก

ความสามารถ ผู้เรียน	พฤติกรรม	ครั้งที่ ๑ ๑๐/๖/๖๘		ครั้งที่ ๒ ๑๐/๗/๖๘		ครั้งที่ ๓ ๑๐/๘/๖๘		สรุป
		ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	
ด้านสุขภาวะทางกาย ๑.๑.๑ รับประทาน อาหารที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟัน ล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร อาหารและหลังจาก ใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอนพักผ่อน และ ออกกำลังกายเป็น เวลา เวลา	๑.รับประทานอาหาร ที่มีประโยชน์		✓		✓		✓	ปฏิบัติ
	๒. ดื่มน้ำสะอาด	✓			✓		✓	ปฏิบัติ
	๓.แปรงฟัน	✓			✓		✓	ปฏิบัติ
	๔.ล้างมือก่อน รับประทานอาหาร	✓			✓		✓	ปฏิบัติ
	๕.ล้างมือหลังจากใช้ ห้องน้ำห้องส้วม		✓		✓		✓	ปฏิบัติ
	๖.นอนพักผ่อนเป็น เวลา	✓		✓			✓	ไม่ ปฏิบัติ
	๗.ออกกำลังกายเป็น เวลา	✓		✓		✓		ไม่ ปฏิบัติ

๒.๓) การบันทึกการสนทนา เป็นการบันทึกการสนทนาทั้งแบบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงความสามารถด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม และบันทึกผลการสนทนา ลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน โดยระบุ ชื่อ นามสกุล อายุเด็ก ภาคเรียนที่ และกิจกรรมที่ใช้สนทนา ช่องที่ใช้ในการบันทึกในแบบสนทนาให้ระบุ วัน เดือน ปี/ คำพูดของเด็ก/ ความคิดเห็นของผู้สอนที่สะท้อนพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาการผ่านความสามารถตามวัยที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง

ตัวอย่างที่ ๕ แบบบันทึกการสนทนา

ชื่อ ด.ญ.จันทร์เจ้า สดใส อายุ ๕ ปี ชั้น อนุบาลปีที่ ๒

ชื่อครูผู้สังเกต นางสาวสมใจ ใจเย็น ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๘

วัน เดือน ปี	คำพูดของเด็ก	ความคิดเห็นผู้สอน
๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘	วันหยุดหนูช่วยคุณแม่ล้างจาน	น้องจันทร์เจ้าเล่าเรื่องราว
๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘	คุณพ่อสอนหนูปั่นจักรยาน หนูปั่นได้แล้ว	อย่างต่อเนื่องตามลำดับ
๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘	หนูขอให้คุณยาย ๆ หนูไม่สบายต้องไปหาหมอ	และตอบคำถามจาก
๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘	เลิกเรียนคุณแม่จะพาหนูไปซื้อเค้กวันเกิด หนูชอบเค้กช็อกโกแลต	เหตุการณ์ใน ชีวิตประจำวัน และเข้าใจ
๑๓ กันยายน ๒๕๖๘	เมื่อวานนี้ฝนตกที่บ้านหนูไฟดับ ต้นไม้หักเพราะลม	ลำดับเหตุการณ์ “วันนี้
๒๖ กันยายน ๒๕๖๘	ปิดเทอมคุณแม่จะพาหนูไปเที่ยวทะเล หนูจะไปเล่น น้ำทะเลกับแม่กับน้องและเก็บเปลือกหอยด้วย	และเมื่อวาน”

๒.๔) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ผู้สอนควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระ จะทำให้ผู้สอนสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ ครูผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้

การเตรียมการก่อนการสัมภาษณ์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ กำหนดคำพูด/คำถามที่จะพูดกับเด็ก ควรเป็นคำถามที่เด็กสามารถตอบได้หลากหลายไม่มีผิด/ถูก

การปฏิบัติขณะสัมภาษณ์ ผู้สอนควรสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง สร้างสภาพแวดล้อมที่ไม่เคร่งเครียด ใช้คำถามที่กำหนดไว้ถามเด็กทีละคำถาม ให้เด็กมีโอกาสคิดและมีเวลาในการตอบคำถามอย่างอิสระ ระยะเวลาสัมภาษณ์ไม่ควรเกิน ๑๐ นาที

หลังการสัมภาษณ์ หลังการสัมภาษณ์ผู้สอนบันทึกในแบบสัมภาษณ์ ให้บันทึกคำพูดของเด็กตามความเป็นจริงหลังเสร็จการสัมภาษณ์ ผู้สอนค่อยพิจารณาข้อมูลจากคำพูดเด็กและลงความคิดเห็นที่สะท้อนพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กสอดคล้องกับความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการจัดการประสบการณ์ที่กำหนดไว้ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาการผ่านความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้าน

ตัวอย่างที่ ๖ แบบสัมภาษณ์

ชื่อ ด.ญ.จันทร์เจ้า สดใส อายุ ๕ ปี ชั้น อนุบาลปีที่ ๒ ผู้บันทึก นางสาวสมใจ ใจเย็น

วัตถุประสงค์ เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน

- ผู้สอน : น้องจันทร์เจ้าคะ วันนี้หนูแต่งตัวเหมือนหรือไม่เหมือนกับเพื่อนคนไหนบ้างคะ
- เด็ก : วันนี้หนูใส่เสื้อกีฬาสีแดงเหมือนน้องเนยคะ แต่ได้ใส่สีฟ้า ไม่เหมือนกัน
- ผู้สอน : แล้วหนูกับน้องเนยมีอะไรที่ไม่เหมือนกัน
- เด็ก : เนยมีผิวสีดำน่ากว่าหนู อ้วนกว่า และผมสั้นกว่าคะ
- ผู้สอน : หนูเคยเล่นกับน้องเนยไหมคะ เล่นอะไรกัน
- เด็ก : เล่นกันบ่อย ๆ คะ เล่นเป็นครูกับนักเรียน หนูเป็นนักเรียน บางทีก็เป็นครูคะ

๒.๕) สารนิทัศน์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อการประเมินความสามารถผู้เรียน

การจัดทำสารนิทัศน์ (Documentation) เป็นการจัดทำข้อมูลที่เป็นหลักฐานหรือแสดงให้เห็นร่องรอยของการเจริญเติบโต ความสามารถ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากการทำกิจกรรม ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ซึ่งหลักฐานและข้อมูลที่บันทึกเป็นระยะ จะเป็นข้อมูลที่อธิบายและบ่งบอกถึงความสามารถผู้เรียนทั้งด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา สารนิทัศน์จึงเป็นการประมวลผลที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดประสบการณ์ของผู้สอนและร่องรอยผลงานของเด็ก จากการทำกิจกรรมที่สะท้อนถึงความสามารถในด้านต่าง ๆ การจัดทำสารนิทัศน์จึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประเมินความสามารถของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีหลายรูปแบบ ได้แก่

(๑) พอร์ตโฟลิโอสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล เช่น การเก็บชิ้นงานหรือภาพถ่ายเด็กขณะทำกิจกรรม มีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการบันทึกเสียง บันทึกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในงานที่เด็กทำ เป็นต้น

(๒) การบรรยายเกี่ยวกับเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับ เช่น การสอนแบบโครงการ (Project Approach) สามารถให้สารนิทัศน์เกี่ยวกับความสามารถเด็กทุกด้าน ทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กและการสะท้อนตนเองของครู รูปแบบการบรรยายเรื่องราวจึงมีหลายรูปแบบ อาจได้จากการบันทึกการสนทนาระหว่างเด็กกับครู เด็กกับเด็ก การบันทึกของครู การบรรยายของพ่อแม่ผู้ปกครองในรูปแบบหนังสือหรือจดหมาย แม้กระทั่งการจัดแสดงบรรยายสรุปให้เห็นภาพการเรียนรู้ทั้งหมด

(๓) การสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็ก เช่น ใช้แบบสังเกตพัฒนาการ การบันทึกสั้น

(๔) การสะท้อนตนเองของเด็ก เป็นคำพูดหรือข้อความที่สะท้อนความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกจากการสนทนา การอภิปรายแสดงความคิดเห็นของเด็กขณะทำกิจกรรม ซึ่งอาจบันทึกด้วยเทคโนโลยีบันทึกเสียงหรือบันทึกภาพ

(๕) ผลงานรายบุคคลและรายกลุ่ม ที่แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ ความสามารถ ทักษะ จิตนิสัยของเด็ก ผู้สอนสามารถนำผลงานของเด็กมาใช้ในการพิจารณาพัฒนาการและกระบวนการทำงานของเด็ก ผู้สอนส่วนใหญ่มักจะเก็บผลงานการเขียนและผลงานศิลปะ อย่างไรก็ตาม ผู้สอนควรเก็บผลงานหลากหลายประเภทของเด็ก เช่น ภาพเขียน การร่วมระดมความคิดและเขียนออกมาในลักษณะใยแมงมุม การแสดงออกทางดนตรี การก่อสร้างในรูปแบบต่าง ๆ ตัวอย่างคำพูด เป็นต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเก็บข้อมูลหลักฐานเพื่อประเมินการเรียนรู้และประเมินความสามารถของเด็กปฐมวัยข้างต้น

➢ การจัดทำสารนิทัศน์ที่หลากหลายจะช่วยให้ผู้สอนตรวจสอบคุณภาพของการศึกษาที่ดี เนื่องจากการเน้นการประเมินเพื่อตรวจสอบความเข้มแข็งของการศึกษา ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ทำให้บางหน่วยงานนำแบบทดสอบมาตรฐานซึ่งไม่เหมาะสมมาประเมินเด็กปฐมวัย

➢ ผู้สอนที่จัดทำสารนิทัศน์อย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ครูสามารถประสบการณ์ให้กับเด็กได้สอดคล้องกับปัญหาและความสามารถเด็ก สารนิทัศน์สามารถช่วยผู้สอนให้จัดประสบการณ์ได้ตรงประเด็น เนื่องจากงานวิจัยพบว่าหากเข้าไปมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติที่สัมพันธ์กับความรู้สึกละอารมณ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น การทดสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานไม่ช่วยพัฒนาเด็กในด้านจิตใจและความสามารถซึ่งต่างจากการใช้สารนิทัศน์ในการประเมิน ดังนั้นการใช้แบบทดสอบประเมินเป็นการแยกส่วนของสมองไม่บอกถึงความสามารถในการบูรณาการความรู้ของเด็กที่แท้จริง

๒.๖) การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก เป็นการประเมินการเจริญเติบโตด้านสุขภาพทางกายของเด็ก ซึ่งการพิจารณาการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่ว ๆ ไปอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของกระดูก สำหรับแนวทางประเมินการเจริญเติบโต มีดังนี้

(๑) การประเมินการเจริญเติบโต โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ ในกราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งใช้สำหรับติดตามการเจริญเติบโตโดยรวม

ข้อควรคำนึงในการประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก

- ๑) เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านการเจริญเติบโต บางคนรูปร่างอ้วน บางคนผอม บางคนร่างใหญ่ บางคนร่างเล็ก
- ๒) ภาวะโภชนาการเป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับขนาดของรูปร่าง แต่ไม่ใช่สาเหตุเดียว
- ๓) กรรมพันธุ์ เด็กอาจมีรูปร่างเหมือนพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่ง ถ้าพ่อหรือแม่เตี้ย ลูกอาจเตี้ยและกรณีนี้อาจมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยได้และมักจะเป็นเด็กที่ทานอาหารได้น้อย

(๒) การตรวจสุขภาพอนามัย เป็นการตรวจสอบที่แสดงคุณภาพชีวิตของเด็กโดยพิจารณาความสะอาด สิ่งผิดปกติของร่างกายที่จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการเจริญเติบโตของเด็ก

๕.๓) กำหนดเกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ

การกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพผลการประเมินความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี ในแต่ละองค์ประกอบ ในระดับชั้นเรียนหรือระดับสถานศึกษาควรกำหนดในลักษณะเดียวกัน สถานศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพผลการประเมินความสามารถที่สะท้อนความสามารถเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของเด็ก เกณฑ์การประเมินสามารถเป็นระบบตัวเลข เช่น ๓, ๒, ๑ หรือ เป็นระบบที่ใช้คำสำคัญ เช่น ดี พอใช้ ควรส่งเสริม ตามที่สถานศึกษากำหนด ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ ๗ การกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพ

ระบบตัวเลข	ระบบที่ใช้คำสำคัญ	ความหมาย
๓	ดี	แสดงสมรรถนะได้อย่างอิสระ คิดวิเคราะห์ และประยุกต์ใช้ได้เอง สม่าเสมอ ต่อเนื่อง อัตโนมัติ จนเป็นนิสัย
๒	พอใช้	แสดงความสามารถได้อย่างสม่าเสมอและต่อเนื่อง ในสถานการณ์ต่างๆ
๑	ควรส่งเสริม	มีความสามารถในระดับเริ่มต้น สามารถทำตามคำแนะนำได้

ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การกำหนดเกณฑ์การประเมินตามความสามารถผู้เรียนที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สถานศึกษาอาจกำหนดคำอธิบายคุณภาพตามระดับคุณภาพของความสามารถผู้เรียนของความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีแต่ละด้านเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ตัวอย่างที่ ๗.๑ คำอธิบายคุณภาพตามระดับคุณภาพ

ตัวอย่างคำอธิบาย ๗.๑ ด้านสุขภาวะทางกาย : ๓.๑) ก้าวกระโดดไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว วิ่งหลบสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่วและรวดเร็วโดยไม่สะดุด รับลูกบอลที่กระดอนได้อย่างแม่นยำและสามารถควบคุมลูกบอลได้ดี

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	ก้าวกระโดดไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว วิ่งหลบสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่วและรวดเร็วโดยไม่สะดุด รับลูกบอลที่กระดอนได้อย่างแม่นยำและสามารถควบคุมลูกบอลได้ดี
๒ หรือ พอใช้	ก้าวกระโดดไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยเสียการทรงตัวเล็กน้อย วิ่งหลบสิ่งกีดขวางได้ดีขึ้น มีการควบคุมทิศทางมากขึ้น รับลูกบอลที่กระดอนได้อย่างแม่นยำมากขึ้น แต่ยังพลาดบ้าง
๑ หรือ ควรส่งเสริม	ก้าวกระโดดได้เป็นช่วง ๆ แต่ยังมีการหยุดหรือเสียการทรงตัว วิ่งผ่านสิ่งกีดขวางได้แต่ยังต้องใช้ความพยายาม อาจหยุดหรือหลบเข้า รับลูกบอลที่กระดอนได้บางครั้ง อาจใช้สองมือช่วยประคอง

ตัวอย่างคำอธิบาย ๗.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม : ๖.๑) สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทางและการเคลื่อนไหว

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	แสดงความชื่นชมและความสุขผ่านผลงานศิลปะ แสดงความสนุกสนานจากกิจกรรมต่าง ๆ แสดงท่าทางประกอบเพลงหรือเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ ได้อย่างเป็นธรรมชาติ และสอดคล้องกับเพลง
๒ หรือ พอใช้	แสดงความชื่นชมหรือการแสดงความรักต่อสิ่งรอบตัว วาดภาพสัตว์หรือสิ่งที่ชอบตามจินตนาการของตนเอง ร้องเพลงตามจังหวะหรือ เล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ แสดงท่าทางหรือเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลงได้ดี
๑ หรือ ควรส่งเสริม	แสดงความสุขหรือความสนุกสนาน เมื่อดูผลงานของตัวเอง บอกได้ว่ามีความสุขหรือชอบงานศิลปะที่ทำ แสดงความสนใจและความสุขเมื่อฟังเพลง ยิ้มหรือโยกตัวตามจังหวะเพลง

ตัวอย่างคำอธิบาย ๗.๓ ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย : ๔.๑) ใช้น้ำ ไฟ และสิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดพอเพียง และนำกลับมาใช้ซ้ำ

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	ใช้น้ำอย่างประหยัด ปิดก๊อกน้ำให้สนิทหลังใช้ทุกครั้ง ปิดไฟเมื่อไม่ใช้แล้ว ดูแลรักษาของเล่นให้สามารถใช้งานได้หลายครั้ง เช่น เช็ดทำความสะอาดของเล่นหลังการใช้งาน ไม่ทิ้งของเล่นหรืออุปกรณ์ที่ยังสามารถใช้งานได้
๒ หรือ พอใช้	เปิดน้ำหรือไฟเมื่อใช้งานและปิดเมื่อไม่ใช้งาน สามารถเก็บและดูแลของเล่นให้คงสภาพดี เก็บของเล่นเข้าที่และไม่ทำให้เสียหาย
๑ หรือ ควรส่งเสริม	ไม่ปิดก๊อกน้ำให้สนิทหลังใช้ ไม่ปิดไฟเมื่อไม่ใช้แล้ว ไม่เก็บของเล่นหรืออุปกรณ์การเรียนหลังใช้เสร็จ

ตัวอย่างคำอธิบาย ๗.๔ ด้านสติปัญญา : ๕.๑) เขียนชื่อของตนเอง คำที่มีความหมายกับตัวเด็กตามแบบ หรือด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง มีทิศทางการเขียนจากซ้ายไปขวาและบนลงล่าง เพื่อสื่อความหมาย ในชีวิตประจำวัน

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	เขียนชื่อของตนเอง คำที่มีความหมายกับตัวเด็กตามแบบหรือด้วยวิธีที่คิดขึ้นเองได้ ตัวอักษรไม่กลับหัว ไม่กลับด้าน ไม่สลับที่ มีทิศทางการเขียนจากซ้ายไปขวาและบนลงล่าง
๒ หรือ พอใช้	เขียนชื่อของตนเอง คำที่มีความหมายกับตัวเด็กตามแบบได้ มีอักษรบางตัวกลับหัว กลับด้าน หรือสลับที่ มีทิศทางการเขียนจากซ้ายไปขวา
๑ หรือ ควรส่งเสริม	เขียนชื่อตนเองไม่ได้ หรือเขียนเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่เป็นตัวอักษร มีทิศทางการเขียนสะเปะสะปะ

๕.๔ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อผู้สอนวางแผนการประเมินความสามารถผู้เรียนแล้วควรทำการสังเกตพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การพูดคุย หรือสัมภาษณ์เด็ก หรือการประเมินผลงาน/ชิ้นงานของเด็กอย่างเป็นระบบ เพื่อรวบรวมข้อมูลความสามารถของเด็กให้ครอบคลุมเด็กทุกคนแล้วสรุปลงในแบบบันทึกผลการประเมินความสามารถผู้เรียน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินความสามารถผู้เรียน ผู้สอนควรเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล โดยการประเมินความสามารถทุกภาคเรียนให้ครบตามความสามารถผู้เรียนแต่ละองค์ประกอบ โดยในระหว่างการจัดประสบการณ์เน้นการประเมินเพื่อนำผลมาพัฒนาเด็ก และนำมาสรุปผลรวมปลายภาคเรียน

๕.๕ สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ กำหนดเวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยต่อปีการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน สถานศึกษาจึงควรบริหารจัดการเวลาเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านและสมดุล ผู้สอนต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของเด็กอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินซ้ำของพฤติกรรมความสามารถนั้น ๆ เพื่อยืนยันความเชื่อมั่นของผลการประเมิน สรุปผลการประเมินความสามารถเด็ก ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การสรุปผลคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมและความสามารถของเด็กแต่ละคน ดังนั้นในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาสามารถกำหนดได้ ดังนี้

๑) การประเมินความสามารถตามพฤติกรรมที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดผลการประเมินแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นระดับคุณภาพ

๒) การสรุปผลการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้รายสัปดาห์ สรุปเป็นระดับคุณภาพ โดยใช้ฐานนิยม

๓) การสรุปรายองค์ประกอบตามความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี จากความสามารถที่ประเมินจากกิจวัตรประจำวันและการจัดประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียน เป็นระดับคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

๕.๖ รายงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียนและการนำข้อมูลไปใช้

การรายงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียนเป็นการสื่อสารให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินความสามารถผู้เรียนและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง การรายงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพตามองค์ประกอบความสามารถแต่ละด้าน

๑) จุดมุ่งหมายการรายงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียน

- (๑) เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีหรือจบการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
- (๒) เพื่อให้ผู้สอนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ
- (๓) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดใช้ประกอบในการกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๒) ข้อมูลในการรายงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียน

(๑) ข้อมูลระดับชั้นเรียน ประกอบด้วย เวลาเรียน บันทึกผลความสามารถผู้เรียนตามหน่วยการจัดประสบการณ์ บันทึกผลการประเมินความสามารถผู้เรียนประจำชั้น บันทึกผลความสามารถผู้เรียนรายบุคคล และจัดทำสารนิทัศน์ที่สะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก เป็นข้อมูลสำหรับรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ได้รับทราบความก้าวหน้า ความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาเด็ก

(๒) ข้อมูลระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลการประเมินความสามารถผู้เรียนของทุกชั้นเรียนระดับปฐมวัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนาการจัดประสบการณ์และพัฒนาความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย รวมทั้งแจ้งให้ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลโดยผู้มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กให้เกิดความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งนำไปจัดทำเอกสารหลักฐานแสดงพัฒนาการและความสามารถของผู้เรียน

(๓) ข้อมูลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินความสามารถผู้เรียนระดับปฐมวัยของทุกโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องใช้วางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ในการยกระดับความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา

๓) ลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย

การรายงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย สถานศึกษาสามารถเลือกลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานได้หลายรูปแบบให้เหมาะสมกับวิธีการรายงานและสอดคล้องกับการให้ระดับผลการประเมินความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของการรายงานและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ของผู้รับรายงานแต่ละฝ่าย ลักษณะข้อมูล มีรูปแบบ ดังนี้

(๑) รายงานเป็นตัวเลข หรือคำที่เป็นตัวแทนระดับคุณภาพความสามารถของเด็กที่เกิดจากการประมวลผล สรุปตัดสินข้อมูลผลการประเมินความสามารถผู้เรียน ได้แก่

- ระดับผลการประเมินความสามารถผู้เรียนมี ๓ ระดับ คือ ๓, ๒, ๑
- ผลการประเมินคุณภาพ “ดี” “พอใช้” และ “ควรส่งเสริม”

(๒) รายงานโดยใช้สถิติ เป็นการรายงานจากข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือข้อความให้เป็นภาพ แผนภูมิหรือเส้นพัฒนาการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นพัฒนาการความก้าวหน้าของความสามารถผู้เรียนว่าดีขึ้น หรือควรได้รับการพัฒนาอย่างไร เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป

(๓) รายงานเป็นข้อความ เป็นการบรรยายพฤติกรรมหรือคุณภาพที่ผู้สอนสังเกตพบเพื่อรายงานให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทราบว่าเด็กมีความสามารถ มีพฤติกรรมตามความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับปฐมวัยอย่างไร

๕.๖ เป้าหมายของการรายงาน

การรายงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับปฐมวัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย	การใช้ข้อมูล
ผู้สอน	- วางแผนและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็ก - ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์
ผู้บริหารสถานศึกษา	- ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
พ่อ แม่ และผู้ปกครอง	- รับทราบผลการประเมินความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับปฐมวัยของเด็ก - ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งการดูแลสุขภาพทางกาย อารมณ์ จิตใจและ สังคม ความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย สติปัญญาและพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	- พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/หน่วยงานต้นสังกัด	- ยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา - นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและให้ความช่วยเหลือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในสังกัด

๕.๗ วิธีการรายงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับปฐมวัย

การรายงานผลการประเมินความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ โดยบันทึกข้อมูลในแบบรายงานต่าง ๆ สามารถใช้อ้างอิง ตรวจสอบ และรับรองผลความสามารถผู้เรียนของเด็ก เช่น แบบบันทึกผลการประเมินความสามารถผู้เรียนประจำชั้น สมุดรายงานประจำตัวเด็ก แฟ้มสะสมงานของเด็กรายบุคคล นอกจากนี้ การรายงานคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบในระดับหน่วยงานอาจใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยประจำปี จุลสาร หรือวารสารของโรงเรียนหรืออาจมีการให้ข้อมูลกับผู้ปกครองในลักษณะการให้คำปรึกษาหรือทางการส่งจดหมายส่วนตัว ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ ๙ การวางแผนการเก็บข้อมูลความสามารถผู้เรียน ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ด้านสุขภาวะทางกาย

ความสามารถผู้เรียน	พฤติกรรม	วิธีการประเมิน	การปฏิบัติ กิจวัตร ประจำวัน	หน่วยการจัดประสบการณ์					
				ร่างกาย	รักโลก	-	
๑.๑ มีสุขอนามัยและ สุขนิสัยที่ดี ๑.๑.๑ รับประทาน อาหารที่มี ประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟัน ล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร อาหารและ หลังจากใช้ ห้องน้ำห้องส้วม นอนพักผ่อน และ ออกกำลังกาย เป็นเวลา	๑.รับประทาน อาหารที่มี ประโยชน์และดื่มน้ำ สะอาด	สังเกตการรับประทาน อาหารว่าง อาหาร กลางวัน อาหารเสริม (นม) การดื่มน้ำ	✓		✓				
	๒. แปรงฟัน	สังเกตการล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร	✓	✓					
	๓.ล้างมือก่อน รับประทานอาหาร	สังเกตการล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร	✓		✓				
	๔.ล้างมือหลังจาก ใช้ห้องน้ำห้อง ส้วม	สังเกตการล้างมือ หลังการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม	✓						
	๕.นอนพักผ่อนเป็น เวลา	สังเกตช่วงเวลาการ นอนพักผ่อนกลางวัน	✓	✓					
	๖.ออกกำลังกาย เป็นเวลา	สังเกตการออกกำลังกาย ช่วงเวลาต่างๆ	✓	✓					
๑.๒ รักษาความ ปลอดภัยของ ตนเองและผู้อื่น ๑.๒.๑ เล่น ทำกิจกรรม และใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่าง ปลอดภัย	เล่นอย่างปลอดภัย	สังเกตการเล่นใน กิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมกลางแจ้ง หรือ การเล่นตามมุม	✓						
	ทำกิจกรรมอย่าง ปลอดภัย	สังเกตการทำกิจกรรม ต่างๆ	✓		✓				
	ใช้สิ่งของเครื่องใช้ อย่างปลอดภัย	สังเกตการใช้สิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ	✓	✓					

ตัวอย่างที่ ๑๐ แบบบันทึกผลการประเมินความสามารถผู้เรียนประจำชั้น
ชั้น อนุบาลปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

คำอธิบาย ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดี , ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึงพอใช้ ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ควรส่งเสริม

เลขที่	ชื่อ-สกุล	๗.๑ ด้านสุขภาวะทางกาย										
		๑) มีสุขอนามัย และ สุขนิสัยที่ดี		๒) รักษาความ ปลอดภัยของ ตนเองและผู้อื่น		๓) เคลื่อนไหว ร่างกายอย่าง คล่องแคล่ว ประสาน สัมพันธ์กัน		๔) ใช้มือ - ตา ประสาน สัมพันธ์กัน		สรุป ด้านสุขภาวะทางกาย		
		ภาคเรียนที่		ภาคเรียนที่		ภาคเรียนที่		ภาคเรียนที่		สรุปภาคเรียนที่		
		๑	๒	๑	๒	๑	๒	๑	๒	๑	๒	สรุปผลภาพรวม
๑.	ด.ญ.จันทร์เจ้า	๒	๓	๓	๓	๒	๒	๒	๓	๒	๓	๓
๒.												
๓.												

จากตัวอย่างที่ ๑๐ ผู้สอนสามารถออกแบบแบบบันทึกผลการประเมินความสามารถผู้เรียนประจำชั้นให้ครอบคลุมของผู้เรียนทุกด้านตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ กำหนด โดยจัดทำเป็นหลักฐานประจำชั้นปีการศึกษาละ ๑ เล่ม รายละเอียดอาจประกอบไปด้วย อาทิ หน้าปกที่เป็นข้อมูลรายละเอียดของชั้นเรียน ชื่อโรงเรียน ชื่อครูประจำชั้น ชื่อผู้บริหารโรงเรียน คำนำที่อาจจะระบุเป้าหมายของการบันทึกผลการประเมินความสามารถผู้เรียนประจำชั้น และแบบบันทึกผลการประเมินความสามารถผู้เรียนประจำชั้นรายด้านความสามารถ ทั้งนี้ จากแบบบันทึกผลการประเมินความสามารถผู้เรียนประจำชั้น ผู้สอนสามารถสรุปผลภาพรวมการประเมินความสามารถผู้เรียนเมื่อเด็กจบปีการศึกษาโดยใช้ฐานนิยม หรือผลการประเมินความสามารถผู้เรียนในภาคเรียนที่ ๒ ดังตัวอย่างข้างต้น

ตัวอย่างที่ ๑๑
สมุดรายงานประจำตัวเด็ก
ชื่อ ด.ญ.จันทร์เจ้า สดใจ ชั้น อนุบาลปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

ความสามารถผู้เรียน	ผลการประเมินความสามารถ	
	ภาคเรียนที่ ๑	ภาคเรียนที่ ๒
๗.๑ ด้านสุขภาวะทางกาย	๒	๓
๑) มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี ๑.๑) รับประทานอาหารหลากหลายที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟัน ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมนอนพักผ่อน และออกกำลังกายเป็นเวลา	๒	๓
๒) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น ๒.๑) เล่น ทำกิจกรรม ใช้สิ่งของเครื่องใช้ ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย ระวังระมัดระวังความปลอดภัยจากบุคคลและสิ่งแวดล้อมและไม่ไปกับคนแปลกหน้า	๓	๓
๓) เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน ๓.๑) ก้าวกระโดดไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางคล่องแคล่ว และรับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้น	๒	๒
๔) ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน ๔.๑) ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้ และเขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบมีมุมชัดเจน	๒	๓
๗.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม	๒	๓
๑) แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ ๑.๑) แสดงอารมณ์ ความรู้สึกท่าทางหรือวาจา และควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นตามสถานการณ์	๒	๓
๒) กำกับตนเองในการทำกิจกรรม ๒.๑) ตั้งเป้าหมาย วางแผน และมุ่งมั่นทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ	๓	๓
๓) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ๓.๑) เล่นและทำงานแบบ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างมีเป้าหมาย แก้ปัญหาเองอย่างประนีประนอม ยิ้ม ทักทายและพูดคุยกับบุคคลที่คุ้นเคยและผู้ใหญ่	๒	๓
๔) ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ๔.๑) ใช้คำพูดหรือการกระทำแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ	๒	๓
๕) ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม ๕.๑) ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม	๒	๓
๖) มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ๖.๑) ชื่นชม มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทางและการเคลื่อนไหว	๓	๓
๗) ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ๗.๑) แต่งตัวได้คล่องแคล่ว รับประทานอาหารด้วยตนเอง ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม	๒	๓
๘) ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม ๘.๑) เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตนเอง ยอมรับความสามารถ และความคิดเห็นของผู้อื่น	๒	๓

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี
สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมและสมัครใจ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

ความสามารถผู้เรียน	ผลการประเมินความสามารถ	
	ภาคเรียนที่ ๑	ภาคเรียนที่ ๒
๗.๓ ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย	๒	๓
๑) มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม ๑.๑) ขออนุญาตและรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่น แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น	๒	๓
๒) มีมารยาทไทย และปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย ๒.๑) ไหว้ กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ และร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย	๒	๓
๓) รักและภูมิใจในความเป็นไทย ๓.๑) ยืนตรงและร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	๒	๓
๔) ประหยัด และพอเพียง ๔.๑) ใช้น้ำ ไฟ และสิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดพอเพียง และนำกลับมาใช้ซ้ำ	๒	๓
๕) ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕.๑) ดูแลรักษาธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง สาธารณสมบัติที่อยู่รอบตัว และสิ่งแวดล้อม นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ คัดแยกขยะและทิ้งขยะถูกที่	๒	๓
๖) มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตามเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ๖.๑) เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังปฏิบัติตามเป็นผู้นำและผู้ตามมีส่วนร่วมสร้างและปฏิบัติตามข้อตกลง เลือกวิธีการแก้ปัญหาและประนีประนอมในการแก้ไขปัญหา	๒	๓
๗.๔ ด้านสติปัญญา		
๗.๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ	๒	๓
๑) ฟังและสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่น ๑.๑) ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกด้วยประโยคสั้น ๆ	๒	๓
๒) เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ๒.๑) เล่าเรื่องราวอย่างต่อเนื่องตามลำดับและตอบคำถามจากการฟังนิทาน เรื่องราว หรือจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	๒	๓
๓) อ่านภาพและสัญลักษณ์ ๓.๑) ชี้หน้าปกและชื่อเรื่องของหนังสือที่มีภาพประกอบ พลิกหน้าหนังสือจากหน้าแรกไปหน้าหลัง และอ่านภาพ สัญลักษณ์ คำโดยชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ	๒	๓
๔) มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร ๔.๑) รู้จักคำและออกเสียงคำที่คุ้นเคย ชี้คำหรือข้อความที่เห็นบ่อย ๆ ชี้ตัวอักษรตัวแรกและอักษรตัวสุดท้ายของคำที่คุ้นเคย	๒	๓
๕) เขียนสื่อความหมายอิสระในชีวิตประจำวัน ๕.๑) เขียนชื่อของตนเอง คำที่มีความหมายกับตัวเองตามแบบหรือด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง มีทิศทาง การเขียนจากซ้ายไปขวาและบนลงล่าง เพื่อสื่อ	๒	๒

ความสามารถผู้เรียน	ผลการประเมินความสามารถ	
	ภาคเรียนที่ ๑	ภาคเรียนที่ ๒
ความหมายในชีวิตประจำวัน		
๗.๔.๒ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ	๒	๓
๑) จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและ จัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๑.๑) บอกลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของ สิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส จับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนก สิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ให้หรือกำหนดขึ้นเอง	๑	๒
๒) เรียงลำดับและแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๒.๑) เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ และสร้างแบบ รูปของสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดของตนเอง	๒	๓
๓) รู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน ๓.๑) นับปากเปล่า ๑ ถึง ๓๐ ตามลำดับ บอกและแสดงจำนวนของ สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ ๑-๑๐	๒	๓
๔) รับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๔.๑) บอกหรือแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่าง ๆ เมื่อสังเกตจากมุมมองที่ต่างกันและสร้างแผนที่หรือแบบจำลองของสถานที่	๒	๓
๗.๔.๓ การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	๒	๓
๑) แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๑.๑) ระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือแก้ปัญหา	๒	๓
๒) ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ๒.๑) ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น	๒	๓
๗.๔.๔ การแสวงหาความรู้	๒	๓
๑) กระตือรือร้นในการเรียนรู้ ๑.๑) สนใจ กระตือรือร้น ในการเข้าร่วมกิจกรรม มีส่วนร่วมและค้นหา คำตอบด้วยตนเองเกี่ยวกับธรรมชาติ สถานที่ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และ โลกรอบตัว	๒	๓
๒) ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้ ๒.๑) ค้นหาคำตอบของปัญหาและข้อสงสัย โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยการสังเกต สืบค้นตั้งคำถาม วางแผน เก็บข้อมูล และนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ	๒	๓
๗.๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๒	๓
๑) ทำงานศิลปะ ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ๑.๑) สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๒	๓
๒) แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ๒.๑) เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่าง หลากหลายและแปลกใหม่	๒	๓

จุดเด่นความสามารถภาคเรียนที่ ๑

ความสามารถด้าน	ภาคเรียนที่ ๑	
	ความคิดเห็นครูผู้สอน ลงชื่อ..... (ครูประจำชั้น)	ความคิดเห็นผู้ปกครอง ลงชื่อ..... (ผู้ปกครอง)
๗.๑ ด้านสุขภาวะทางกาย	มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี สามารถดูแลความปลอดภัยของตัวเองจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย คล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน	
๗.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม	ช่วยเหลือตนเองในการแต่งตัว และรับประทานอาหารได้เองแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกได้เหมาะสม มีความมุ่งมั่นทำงานจนสำเร็จ เล่นและทำงานร่วมมือกับผู้อื่นได้ดี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบ	
๗.๓ ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย	รู้จักการรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของ ทำความเคารพไหว้ผู้ใหญ่ และกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษได้เอง ยืนตรงเมื่อร่วมร้องเพลงชาติ รู้จัก ประหยัดน้ำ เข้าแถวตามลำดับ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	
๗.๔ ด้านสติปัญญา ๗.๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ	ฟังผู้ใหญ่และเพื่อนพูดจนจบ และสามารถสนทนาโต้ตอบได้ อ่านภาพประกอบและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในหนังสือ พลิกหน้ากระดาษจากหน้าแรกไปยังหน้าหลัง สามารถชี้ตัวอักษรตัวแรก และตัวสุดท้ายของคำที่พบเห็นบ่อย ๆ	
๗.๔.๒ การคิดรวบยอด และการคิดคำนวณ	นำสิ่งรอบตัวมาเปรียบเทียบและจำแนกโดยตั้งเกณฑ์เอง เช่นจับคู่รองเท้าที่เหมือนกัน สามารถเรียง ลำดับเหตุการณ์ได้เริ่มนับปากเปล่าตั้งแต่ ๑ ถึง ๓๐ บอกตำแหน่งของวัตถุ	
๗.๔.๓ การคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ	สามารถบอกปัญหาและแก้ปัญหาได้เองเช่น ของเล่นหาย เพื่อนแย่งของ ตัดสินใจในการเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ได้เอง	
๗.๔.๔ การแสวงหาความรู้	กระตือรือร้นในการเรียนรู้เมื่อร่วมกิจกรรมการสำรวจ และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง	
๗.๔.๕ จินตนาการและความคิด สร้างสรรค์	สร้างผลงานศิลปะโดยเพิ่มรายละเอียดให้แตกต่างจากเดิมมีความมั่นใจ เมื่อกให้แสดงท่าทางหรือเคลื่อนไหวตามจินตนาการ	

จุดเด่นความสามารถภาคเรียนที่ ๒

ความสามารถด้าน	ภาคเรียนที่ ๒	
	ความคิดเห็นครูผู้สอน ลงชื่อ..... (ครูประจำชั้น)	ความคิดเห็นผู้ปกครอง ลงชื่อ..... (ผู้ปกครอง)
๗.๑ ด้านสุขภาวะทางกาย	ร่างกายเติบโตและแข็งแรง มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี สามารถดูแลความปลอดภัยตนเองและเพื่อนๆ เคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่วและมีความพร้อมในการจับดินสอวาดภาพและเขียนสิ่งที่สนใจ	
๗.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม	ร่าเริง สดใส มีความสุขในการ ทำกิจกรรมช่วยเหลือตนเองในการรับประทานและการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมมีความมุ่งมั่นทำงานจนสำเร็จเล่นและทำงานกับเพื่อน ต่างกลุ่มได้ เมื่อมีปัญหาสามารถแก้ปัญหาได้เองอย่างประนีประนอม	
๗.๓ ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย	ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ เพื่อนเองปิดน้ำหลังเปิดใช้ทุกครั้งเองทิ้งขยะถูกที่เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ประนีประนอมในการแก้ปัญหา	
๗.๔ ด้านสติปัญญา ๗.๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ	ฟัง พูดคุยสนทนาโต้ตอบกับผู้ใหญ่และเพื่อนได้อย่างต่อเนื่อง อ่านภาพประกอบและสัญลักษณ์หนังสือ หน้าปกและชื่อเรื่องรู้จักคำและออกเสียงคำที่คุ้นเคย เขียนชื่อของตนเอง และเขียนคำที่คุ้นเคยอย่างมีทิศทาง การเขียนจากซ้ายไปขวาและบนลงล่างได้	
๗.๔.๒ การคิดรวบยอด และการคิดคำนวณ	จับคู่ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนกของเล่นตามสี ขนาด รูปทรงได้เองเรียงลำดับเหตุการณ์ และแสดงจำนวน ของเล่นและสิ่งของในชีวิตประจำวัน ๑ - ๑๐ และนับปากเปล่า ๑ ถึง ๓๐ ได้	
๗.๔.๓ การคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ	ระบุปัญหาและแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่น ของเล่นหาย เพื่อนไม่เล่นด้วย ตัดสินใจเรื่องง่าย ๆ และบอกเหตุผลได้เช่น เลือกเสื้อผ้า เลือกของเล่น	
๗.๔.๔ การแสวงหาความรู้	กระตือรือร้นในการเรียนรู้และค้นหาคำตอบ มักตั้งคำถาม ขอบการทดลอง และพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเมื่อค้นหาคำตอบ	
๗.๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	สื่อสารความรู้สึกและสร้างความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะและการเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างหลากหลายและสนุกสนาน	

จากตัวอย่างที่ ๑๑ เป็นตัวอย่างสมุดรายงานประจำตัวเด็ก ซึ่งเป็นแบบรายงานผลความสามารถรายบุคคลของเด็ก องค์ประกอบของสมุดรายงานประจำตัวเด็ก อาจประกอบด้วยรายละเอียด อาทิ หน้าปกที่เป็นข้อมูลของเด็ก ชื่อครูประจำชั้น ชื่อผู้บริหารโรงเรียน ชื่อโรงเรียน คำนำ ข้อมูลบันทึกการเจริญเติบโตของเด็ก แบบบันทึกผลการประเมินความสามารถผู้เรียนรายด้าน อารวมการบันทึกจุดเด่นและจุดควรพัฒนาตามความสามารถในแต่ละด้านของเด็ก และข้อมูลอื่น ๆ ตามที่โรงเรียนเห็นสมควรรายงาน ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของสมุดรายงานประจำตัวเด็กเพื่อรายงานผลความสามารถผู้เรียนให้กับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทราบข้อมูลผลการประเมินความสามารถผู้เรียนใน ๑ ปีการศึกษา

๖. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาให้มีพัฒนาการตามวัยและความสามารถผู้เรียนทั้งในด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี ที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายคุณภาพของผู้เรียนตามความสามารถแต่ละช่วงวัย ให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงควรเข้ามามีร่วมร่วมและมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สถานศึกษามีหลักสูตรที่ส่งเสริมพัฒนาการและความสามารถผู้เรียนได้รอบด้าน เต็มศักยภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และสภาวะการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพเด็ก นอกจากนี้ สถานศึกษาจะต้องมีการติดตามดูแลคุณภาพการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และครบวงจร และนำผลจากการติดตาม กำกับดูแลคุณภาพนั้นมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

มีบทบาทที่สำคัญในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๑) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี และกำหนดวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับเป้าหมายและบริบทของสถานศึกษา

๒) เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถด้านคุณภาพเด็กในแต่ละช่วงอายุที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี ตามเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา และนำเสนอหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยต่อคณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓) คัดเลือกบุคลากรที่ทำงานกับเด็ก ได้แก่ ผู้สอน พี่เลี้ยง โดยคำนึงถึงความสามารถที่เหมาะสมของคุณสมบัติบุคลากรที่ปฏิบัติงานกับเด็กปฐมวัย เช่น

- มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา/การศึกษาปฐมวัย มีประสบการณ์หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

- มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความสำคัญกับเด็กอย่างเสมอภาค

- มีบุคลิกภาพดีของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย

- พุดจาชัดเจน สุภาพเรียบร้อย และเป็นแบบอย่างได้

- มีความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด

- มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และการปฏิบัติต่อเด็ก

- มีความเข้าใจธรรมชาติและความรู้สึกของเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ

ของเด็ก และตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลด้วยความเป็นธรรม

- มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

๔) ส่งเสริมและจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง เสมอภาค และปฏิบัติการรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด

๕) ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กได้พัฒนาตนเองทางวิชาชีพให้มีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

๖) สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๗) จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้อง

๘) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ สะอาด ปลอดภัย และเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และส่งเสริมความสามารถเด็กที่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัย

๙) นิเทศภายใน กำกับติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้สอน ในการนำหลักสูตรสถานศึกษามาสู่การปฏิบัติในห้องเรียนที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง โดยนำผลการนิเทศมาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย

๑๐) กำกับติดตามให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก และบริบทสังคม

๑๑) กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย และนำผลจากการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

๒. ผู้สอนปฐมวัย

การพัฒนาความสามารถของเด็กอายุ ๓-๖ ปี ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี เพื่อส่งเสริมคุณภาพเด็กให้มีความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา โดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุดของกระบวนการจัดการศึกษาที่ต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาความสามารถของผู้เรียนของแต่ละช่วงวัยที่สอดคล้องกับพัฒนาการอย่างเต็มตามศักยภาพ ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ และประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อให้กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้สอนจึงควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

๒.๑ บทบาทในฐานะคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ

- ทำหน้าที่ร่วมวางแผน จัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยการจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์ และการประเมินความสามารถผู้เรียน

- จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ออกแบบการจัดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ พัฒนาทักษะและคุณลักษณะสำคัญแล้วสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเปิดโอกาสให้เด็กเล่น ทำงาน และเรียนรู้ร่วมกันทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อพัฒนาเด็กให้มีพฤติกรรมและความสามารถทั้งในด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา ตามเป้าหมายที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด

- ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี

๒.๒ บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

- จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดออกแบบกิจกรรมด้วยตัวเองและผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด เพื่อพัฒนาเด็กให้มีความสามารถในการเรียนรู้และแสวงหาคำตอบจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข
- จัดประสบการณ์กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง
- จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กปฏิบัติผ่านการเรียนรู้ได้ตามความสามารถอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน
- สอดแทรกการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
- จัดกิจกรรมการเล่น ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ
- ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับเด็ก โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดประสบการณ์แก่เด็กอย่างสม่ำเสมอ
- จัดการประเมินความสามารถผู้เรียนที่เป็นความสามารถของเด็กแต่ละช่วงวัยที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพจริง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กเต็มศักยภาพ และการจัดประสบการณ์ของตนให้มีประสิทธิภาพ

๒.๓ บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

- ผู้สอนควรมีบทบาทสำคัญในการดูแลเด็ก สังเกตและร่วมส่งเสริมพัฒนาพฤติกรรมและความสามารถให้เกิดผลลัพธ์คุณภาพเด็กด้านด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญาที่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กทุกด้านตามวัย ดังนี้
- จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลให้มีพฤติกรรมและความสามารถทุกด้านเต็มศักยภาพ
 - จัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
 - จัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความเป็นไทยและเป็นพลเมืองโลกที่ดี มีความภูมิใจในตนเอง กล้าคิด และกล้าแสดงออก
 - จัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดี สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับ มีวินัย และมีความรับผิดชอบ
 - ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับบ้านและชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กให้มีพฤติกรรมและความสามารถทุกด้านเต็มตามศักยภาพตามช่วงวัย

๒.๔ บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

- นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถเด็กให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
- ใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถผู้เรียนให้แก่เด็ก
- จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กเป็นรายบุคคล รวมถึงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์ และสื่อการเรียนรู้
- พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์ และทันสมัย ทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

๓. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัยและพ่อแม่หรือผู้ปกครองควรสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อสร้างความเข้าใจและร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาให้การศึกษาแก่เด็ก พ่อแม่ หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

๓.๑ มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น เพื่อนำไปกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

๓.๒ ร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถผู้เรียนตามศักยภาพ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กมีความต่อเนื่อง มีความหมายต่อเด็ก และร่วมพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๓.๓ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๔ สนับสนุนทรัพยากรและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของหลักสูตรตามความเหมาะสมกับบริบท

๓.๕ อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก

๓.๖ ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมความสามารถผู้เรียนตามวัยของเด็ก โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๓.๗ เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

๓.๘ มีส่วนร่วมในการพัฒนาความสามารถผู้เรียนของเด็ก และการประเมินการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา

๔. ชุมชน/ท้องถิ่น

ชุมชนท้องถิ่น มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้นชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๔.๑ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง

๔.๒ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา

๔.๓ เป็นเครือข่ายของชุมชนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เด็กได้เรียนรู้ มีประสบการณ์จากสถานการณ์ในชีวิตจริงตามบริบทท้องถิ่น

๔.๔ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความสามารถผู้เรียนของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

๔.๕ ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

๔.๖ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องมีความสำคัญมากในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพราะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการออกแบบพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการและความสามารถของเด็กตามจุดหมายของหลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมและทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดหาและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินคุณภาพเด็กโดยมีกรอบความสามารถผู้เรียนของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพเด็กสถานศึกษาจึงควรกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ดังนี้

๑) สำรวจและประเมินความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย และนำข้อมูลมาจัดทำแผนการพัฒนาตนเองทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว

๒) พัฒนาบุคลากรปฐมวัยในด้านการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการจัดการประสบการณ์ เทคนิควิธีการ นวัตกรรม การจัดการประสบการณ์ เทคนิคการควบคุมชั้นเรียน และด้านอื่น ๆ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรม PLC และ SLC เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น

๓) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีมุมความรู้โดยการจัดหาเอกสารด้านหลักสูตร แนวทางการจัดการประสบการณ์ ตลอดจนองค์ความรู้ด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๔) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรปฐมวัยและครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมปรึกษาและวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูทั้ง ๒ ระดับการศึกษา เข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจของตนในการนำหลักสูตรไปสู่ปฏิบัติที่ส่งผลดีต่อการทำงานร่วมกันในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ระดับการศึกษาปฐมวัยที่เป็นการเชื่อมต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้เป็นอย่างดี

การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องจัดหางบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการพัฒนาพฤติกรรมและความสามารถผู้เรียนของเด็กปฐมวัยประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

๑) จัดหาและจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดงบประมาณส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ โครงการ การทัศนศึกษานอกสถานที่ การพัฒนาบุคลากร การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับปฐมวัย และการนิเทศ กำกับ ติดตาม

๒) จัดหา จัดซื้อสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน จัดซื้อจัดหาของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามมุมประสบการณ์ต่างๆ การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนรู้ การพัฒนาสนามเด็กเล่นและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการจัดเตรียมของใช้ส่วนตัวให้แก่เด็กตามความจำเป็นเพื่อการดูแลอนามัยส่วนบุคคลและการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเด็กได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

๓) สนับสนุนงบประมาณและกำกับติดตามการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างประหยัด และคุ้มค่า

๔) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้เป็นไปตามหลักการพัฒนาเด็กทุกช่วงวัย ระดมทรัพยากร ในการจัดหาครูที่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ด้านการศึกษาปฐมวัย พี่เลี้ยงเด็ก ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึง การพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้

การนิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ

การนิเทศ กำกับ ติดตามการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุม คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรใช้ วิธีการที่หลากหลาย เช่น การตรวจเยี่ยม การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจ แผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบและเป็นกัลยาณมิตร เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและนำมาปรับปรุงพัฒนา โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) ประชุมผู้บริหารและครูปฐมวัย เพื่อร่วมกันกำหนดความต้องการและช่วงเวลาในการจัดทำ ปฏิทินการนิเทศหรือแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามที่เหมาะสม ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

๒) สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่ส่งเสริมพฤติกรรม และความสามารถเด็ก โดยการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๓) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามแผนการนิเทศและนำผลการนิเทศมาวางแผน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาบุคลากรปฐมวัยตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง

๔) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการเชิงระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและสารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาคุณภาพของหลักสูตร การปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมต่อไป ซึ่งแนวทางการประเมิน หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย

๑. การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาก่อนนำไปใช้ เป็นการประเมินกระบวนการ ร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ควรดำเนินการดังนี้

๑.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการร่างหลักสูตร สถานศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศ ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้หลักสูตร ที่ผ่านมามีผลสำเร็จจะอะไรบ้าง มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูล จากแหล่งต่าง ๆ เช่น การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา การประเมินพัฒนาการ นโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผลการสอบถามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ในการร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๑.๒ การตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการประเมินเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง เหมาะสมเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน องค์กร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขเอกสารหลักสูตรให้มีความเหมาะสม และมีคุณภาพตามจุดเน้นของสถานศึกษา

๑.๓ การประเมินความพร้อมก่อนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เป็นการประเมินความพร้อมและความพอเพียงด้านปัจจัยหรือทรัพยากรในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ด้านผู้สอน หรือผู้ดูแลเด็กบุคลากรมีจำนวนพอเพียงหรือไม่ มีคุณลักษณะพร้อมที่จะจัดประสบการณ์มากนักน้อยเพียงใด ด้านเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีความพร้อมและพอเพียงต่อการจัดประสบการณ์หรือไม่ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์มีพอเพียงหรือไม่ เพื่อการจัดการพัฒนาหรือการจัดซื้อจัดทำให้ทันต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ประเมินโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม การตรวจสอบรายการ หรือการสอบถาม

๒. การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เป็นการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ประเด็นการประเมิน ได้แก่ วางแผนการใช้หลักสูตร การเตรียมความพร้อมและบุคลากร การนิเทศ การฝึกอบรมและพัฒนาครู และบุคลากรเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร การจัดปัจจัยและสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตร ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมและพฤติกรรมจัดการการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน การเลือกและใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การประเมินความสามารถผู้เรียน ความรู้ ความสามารถของครู และบุคลากร และประเด็นประเมินเกี่ยวกับการจัดมุมประสบการณ์ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรระหว่างการใช้วิธีการนิเทศ ติดตาม การสอบถาม การสนทนากลุ่ม หรือการสังเกต

๓. การประเมินหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบหลังจากดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรสถานศึกษา และสรุปผลภาพรวมของหลักสูตรที่จัดทำว่าบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาหรือไม่ บรรลุผลมากน้อยเพียงใด ต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาส่วนใดบ้าง ปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างไรในการบรรลุผลตามเป้าหมายความสามารถผู้เรียนของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ได้แก่ ด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่ หน่วยการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งการเรียนรู้ การประเมินความสามารถผู้เรียน การบริหารจัดการหลักสูตร และการสร้างรอยเชื่อมต่อกับระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ประเมินโดยใช้วิธีการตรวจสอบรายการ การศึกษาเอกสาร การสอบถาม หรือการสนทนากลุ่ม

ตัวอย่างแบบตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ก่อน/หลังการนำหลักสูตรไปใช้
ในตัวอย่างที่ ๑ และตัวอย่างที่ ๒ สถานศึกษาสามารถปรับแบบรายการ ประเด็นการตรวจสอบและระดับ
คุณภาพ ไปปรับใช้ตามความเหมาะสมกับบริบทและตามความต้องการของสถานศึกษา

ตัวอย่างที่ ๑

แบบตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยก่อนการนำหลักสูตรไปใช้

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....
สังกัด.....เขต.....

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นที่ใช้เป็นเครื่องมือ
ในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยก่อนนำหลักสูตรไปใช้ โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ของสถานศึกษาทำหน้าที่ตรวจสอบ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัย คณะกรรมการสถานศึกษา/
คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชน

เพื่อให้สถานศึกษามีข้อมูลสำคัญที่สะท้อนถึงกระบวนการนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติกับเด็ก
ในแต่ละช่วงวัยที่ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพเด็ก โดยเน้นตามระดับความสามารถที่สอดคล้องกับความสามารถ
ผู้เรียนที่กำหนดตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ ในกรณีที่สถานศึกษา
มีความต้องการในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษา โดยอาจใช้วิธีการในการรวบรวมความคิดเห็น
ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความพร้อมของสถานศึกษา เช่น การประชุมสนทนากลุ่ม การประชุมกลุ่มย่อย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

๑. เพศ ชาย หญิง
๒. อายุ ๒๐-๔๐ ปี ๔๑-๕๐ ปี ๕๑-๖๐ ปี มากกว่า ๖๐ ปี
๓. สถานะ/ตำแหน่งหน้าที่
- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย
- ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา
- ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน
- อื่น ๆ โปรดระบุ

ตอนที่ ๒ การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยก่อนนำไปใช้

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ใช่/ไม่ใช่ และบันทึกความคิดเห็นในข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
๑	ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา			
	๑.๑ แสดงแนวคิดและความเชื่อในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ชัดเจนครบถ้วน			
	๑.๒ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี			
	๑.๓ มีความเชื่อมโยงกับหลักการและความเชื่อในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย			
	๑.๔ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญาการศึกษา			
๒	วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย			
	๒.๑ มีความชัดเจนและสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา			
	๒.๒ มีความคาดหวังและวิธีการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงโลกอนาคต			
	๒.๓ แสดงถึงจุดเน้นการพัฒนาความสามารถผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย			
	๒.๔ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด			
	๒.๕ มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการทั้งในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ			
๓	จุดหมาย			
	๓.๑ มีความสอดคล้องและครอบคลุมจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘			
	๓.๒ มีความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา			
	๓.๓ มีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติตามจุดหมายที่กำหนดในหลักสูตร			

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
๔	ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบระดับการศึกษาปฐมวัย ๔.๑ นำระดับความสามารถผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ มากำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ได้สอดคล้องและครบถ้วน			
๕	การจัดเวลาเรียน ๕.๑ มีการกำหนดเวลาเรียน ๑ ปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน			
	๕.๒ มีการกำหนดเวลาเรียนและจัดกิจกรรม แต่ละวันไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง			
	๕.๓ มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมประจำวันเหมาะสมกับความสามารถตามวัยและความสนใจของเด็ก			
๖	สาระการเรียนรู้รายปี ๖.๑ มีความสอดคล้องกับการพัฒนาความสามารถผู้เรียนแต่ละช่วงวัย			
	๖.๒ มีการกำหนดครอบคลุมประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ และบริบทท้องถิ่น			
	๖.๓ มีการจัดแบ่งสาระที่ควรรู้ที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ความสนใจเด็ก และช่วงเวลาในการจัดหน่วยการจัดประสบการณ์			
๗	การจัดประสบการณ์ ๗.๑ มีกำหนดการจัดประสบการณ์โดยใช้หลักการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับความสามารถทุกด้านตามช่วงวัย			
	๗.๒ มีรูปแบบการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และจุดหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย			
	๗.๓ มีกำหนดการจัดประสบการณ์แต่ละช่วงอายุที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก			
	๗.๔ มีกำหนดการจัดประสบการณ์เน้นให้เด็กแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ริเริ่มและมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้			

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	๗.๕ มีกำหนดการจัดประสบการณ์เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย			
	๗.๖ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร			
	๗.๗ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์			
	๗.๘ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะชีวิต และการปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
	๗.๙ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริมการพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีวินัย ความเป็นไทยและเป็นพลเมืองที่ดี			
๘	การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้			
	๘.๑ มีแนวการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก			
	๘.๒ มีสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายเหมาะสม และเพียงพอกับเด็ก			
	๘.๓ มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก			
๙	การประเมินความสามารถผู้เรียน			
	๙.๑ มีการประเมินความสามารถผู้เรียนครอบคลุมตามระดับความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีตามช่วงอายุ			
	๙.๒ มีการใช้แนวทางการประเมินตามระดับความสามารถด้วยวิธีการประเมินตามสภาพจริงที่หลากหลาย			
๑๐	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา			
	๑๐.๑ มีความพร้อมด้านการพัฒนาครู บุคลากร และข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง			
	๑๐.๒ มีงบประมาณและทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ			

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	๑๐.๓ มีการประชุมและชี้แจงทำความเข้าใจในการวางแผนการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา (ก่อน - ระหว่าง - หลังการใช้) โดยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง			
๑๑	การสร้างเชื่อมต่อของการศึกษา			
	๑๑.๑ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและสร้างความเข้าใจหลักการจัดการศึกษาแก่ผู้สอน ปฐมวัย ผู้สอนประถมศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ในการสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตร ทั้งสองระดับ			
	๑๑.๒ ครูผู้สอนปฐมวัยและประถมศึกษา มีการแลกเปลี่ยนและกำหนดแนวทางการทำงานพัฒนาคุณภาพเด็กร่วมกัน			
	๑๑.๓ มีแนวทางการจัดกิจกรรมจากการสร้างรอยเชื่อมต่อให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของครูผู้สอนร่วมกันด้วยวิธีการหลากหลาย			
	๑๑.๔ มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยรายบุคคลส่งต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อการวางแผนพัฒนาเด็กร่วมกัน			

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ
(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวอย่างที่ ๒

แบบตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยหลังการนำหลักสูตรไปใช้

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 สังกัด.....เขต.....

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นที่ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยก่อนนำหลักสูตรไปใช้ โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษาทำหน้าที่ตรวจสอบ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัย คณะกรรมการสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชน

เพื่อให้สถานศึกษามีข้อมูลสำคัญที่สะท้อนถึงกระบวนการนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติกับเด็กในแต่ละช่วงวัยที่ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพเด็ก โดยเน้นตามระดับความสามารถที่สอดคล้องกับความสามารถผู้เรียนที่กำหนดตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ ในกรณีที่สถานศึกษามีความต้องการในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษา โดยอาจใช้วิธีการในการรวบรวมความคิดเห็นด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความพร้อมของสถานศึกษา เช่น การประชุมสนทนากลุ่ม การประชุมกลุ่มย่อย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

๑. เพศ ชาย หญิง
๒. อายุ ๒๐-๔๐ ปี ๔๑-๕๐ ปี ๕๑-๖๐ ปี มากกว่า ๖๐ ปี
๓. สถานะ/ตำแหน่งหน้าที่
☐ ผู้บริหารสถานศึกษา	☐ ครูปฐมวัย
☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ	☐ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา
☐ ผู้แทนผู้ปกครอง	☐ ผู้แทนชุมชน
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ	

ตอนที่ ๒ การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยหลังการนำหลักสูตรไปใช้

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ตามระดับคุณภาพและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เกณฑ์ระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพ ๓ ดี หมายถึง สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้ครบถ้วนและเหมาะสม

ระดับคุณภาพ ๒ พอใช้ หมายถึง สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้แต่บางประเด็นควรปรับปรุง

ระดับคุณภาพ ๑ ปรับปรุง หมายถึง ไม่สามารถนำไปใช้ได้เป็นส่วนใหญ่ ต้องปรับปรุงแก้ไข

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		๑	๒	๓	
๑	ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา				
	๑.๑ แสดงแนวคิดและความเชื่อในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ชัดเจน ครบถ้วน				
	๑.๒ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘				
	๑.๓ มีความเชื่อมโยงกับหลักการและความเชื่อในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย				
	๑.๔ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญาการศึกษา				
๒	วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย				
	๒.๑ มีความชัดเจนและสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา				
	๒.๒ มีความคาดหวังและวิธีการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงโลกอนาคต				
	๒.๓ แสดงถึงจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพเด็กที่สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย				
	๒.๔ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด				
	๒.๕ มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการทั้งในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ				
๓	จุดหมาย				
	๓.๑ มีความสอดคล้องและครอบคลุมจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘				
	๓.๒ มีความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา				
	๓.๓ มีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติตามจุดหมายที่กำหนดในหลักสูตร				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		๑	๒	๓	
๔	<p>ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบระดับการศึกษา ระดับปฐมวัย</p> <p>๔.๑ นำระดับความสามารถผู้เรียนเมื่อจบ การศึกษาระดับปฐมวัยตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ มากำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ได้สอดคล้องและครบถ้วน</p>				
๕	<p>การจัดเวลาเรียน</p> <p>๕.๑ มีการกำหนดเวลาเรียน ๑ ปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน</p>				
	<p>๕.๒ มีการกำหนดเวลาเรียนและจัดกิจกรรม แต่ละวันไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง</p>				
	<p>๕.๓ มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรม ประจำวันเหมาะสมกับความสามารถตามวัย และความสนใจของเด็ก</p>				
๖	<p>สาระการเรียนรู้รายปี</p> <p>๖.๑ มีความสอดคล้องกับการพัฒนาความสามารถ ผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีแต่ละช่วงอายุ</p>				
	<p>๖.๒ มีการกำหนดครอบคลุมประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ และบริบทท้องถิ่น</p>				
	<p>๖.๓ มีการจัดแบ่งสาระที่ควรรู้ที่เหมาะสม กับเหตุการณ์ปัจจุบัน ความสนใจเด็ก และช่วงเวลาในการจัดหน่วยประสบการณ์</p>				
๗	<p>การจัดประสบการณ์</p> <p>๗.๑ มีกำหนดการจัดประสบการณ์โดยใช้ หลักการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือ ปฏิบัติที่สอดคล้องกับความสามารถผู้เรียน ตามช่วงวัย</p>				
	<p>๗.๒ มีรูปแบบการจัดประสบการณ์สอดคล้อง กับปรัชญา วิสัยทัศน์ และจุดหมาย ของการจัดการศึกษาปฐมวัย</p>				
	<p>๗.๓ มีกำหนดการจัดประสบการณ์แต่ละช่วงอายุ ที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก</p>				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		๑	๒	๓	
๗	๗.๔ มีกำหนดการจัดประสบการณ์เน้นให้เด็ก แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ริเริ่มและมีส่วนร่วม ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้				
	๗.๕ มีกำหนดการจัดประสบการณ์เปิดโอกาส ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย				
	๗.๖ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริมให้เด็ก มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร ภาษา และการรู้หนังสือ				
	๗.๗ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริมให้เด็ก มีความสามารถในการคิดรวบยอด คิดคำนวณ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์				
	๗.๘ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริมให้เด็ก มีทักษะชีวิต และการปฏิบัติตนตามแนวทาง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	๗.๙ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริม การพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีวินัย มีความเป็นไทยและเป็นพลเมืองที่ดี				
๘	การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ๘.๑ มีแนวการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก				
	๘.๒ มีสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายเหมาะสม และเพียงพอกับเด็ก				
	๘.๓ มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ในและนอกสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนา ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก				
๙	การประเมินความสามารถผู้เรียน ๙.๑ มีการประเมินความสามารถผู้เรียนที่ครอบคลุม ตามความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีที่กำหนด ตามช่วงอายุ				
	๙.๒ มีการใช้แนวทางการประเมินตามระดับ ความสามารถด้วยวิธีการประเมินตามสภาพจริง ที่หลากหลาย				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		๑	๒	๓	
๑๐	การบริหารจัดการหลักสูตร				
	๑๐.๑ มีความพร้อมด้านการพัฒนาครู บุคลากร และข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง				
	๑๐.๒ มีงบประมาณและทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ				
	๑๐.๓ มีการประชุมและชี้แจงทำความเข้าใจในการวางแผนการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา (ก่อน - ระหว่าง - หลังการใช้) โดยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง				
๑๑	การสร้างเชื่อมต่อของการศึกษา				
	๑๑.๑ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและสร้างความเข้าใจหลักการจัดการศึกษาแก่ผู้สอน ปฐมวัยผู้สอนประถมศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในการสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับ				
	๑๑.๒ ครูผู้สอนปฐมวัยและประถมศึกษา มีการแลกเปลี่ยนและกำหนดแนวทางการทำงานพัฒนาคุณภาพเด็กร่วมกัน				
	๑๑.๓ มีแนวทางการจัดกิจกรรมจากการสร้างรอยเชื่อมต่อให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของครูผู้สอนร่วมกันด้วยวิธีการหลากหลาย				
	๑๑.๔ มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยรายบุคคลส่งต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อการวางแผนพัฒนาเด็กร่วมกัน				

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ
(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี
สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมและสมัครใจ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปีมีหลักการสำคัญในการกำหนดคุณภาพเด็กตามความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ที่เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมถึงการให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์แบบบูรณาการที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทุกด้านเต็มศักยภาพ สามารถนำความรู้ ทักษะที่เกิดจากการปฏิบัติจริงผ่านการเล่น และคุณลักษณะสำคัญต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่พบในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับวัย โดยเน้นการส่งเสริมพัฒนาเด็กให้สามารถแสดงพฤติกรรมและความสามารถได้ตามเกณฑ์แต่ละช่วงอายุที่เป็นเป้าหมายที่กำหนดตามหลักสูตร ตลอดจนการได้รับการส่งเสริมจากผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และมีการนำข้อมูลจากผลการจัดการศึกษามาใช้โดยมีการวางแผนและนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการดำเนินงานการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีความพร้อมทุกด้าน ภายใต้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัยร่วมกันทุกฝ่ายให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการนิเทศ และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพเด็กตามความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ ได้กำหนดไว้ และสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพเด็กให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติที่ได้รับจากส่งเสริมในรูปแบบระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก หรือในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคล ทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษา มีการรายงานผลการพัฒนาเด็กให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งเผยแพร่ให้ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืนต่อไป

ภาคผนวก

๑. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.)

๑. ศาสตราจารย์บัณฑิต เอื้ออาภรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายวิสิทธิ์ ใจเถิง	กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน
๓. นายนิวัฒน์ แสงวิสุทธิ	กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. นายปิยะบุตร วานิชพงษ์พันธุ์	กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรวิชาชีพ
๕. นางชลิตา อนันต์รัมย์พร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านธุรกิจและการบริการ)
๖. นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านการประถมศึกษา/ด้านการงบประมาณ)
๗. นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านการอาชีวศึกษา/ด้านการบริหารการศึกษา)
๘. นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ)
๙. นายปราโมทย์ แก้วสุข	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านการมัธยมศึกษา)
๑๐. นางพรรณพิมล วิปุลากร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส)
๑๑. นายวิริยะ ฤกษ์พาณิชย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย)
๑๒. นางศรินธร วิหะสิรินันท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านการศึกษาเพื่อคนพิการ)
๑๓. รองศาสตราจารย์ศิริเดช สุชีวะ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านการบริหารการศึกษา)
๑๔. นายสนธิ แยมเกษร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านการบริหารงานบุคคล/ด้านการกีฬา)
๑๕. นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านอุตสาหกรรม)
๑๖. นายอำนาจ วิชยานุวัติ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย/ด้านการศึกษาเอกชน/ด้านการศึกษา
ปฐมวัย)
๑๗. พระพรหมบัณฑิต	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ด้านการศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม)

๒. คณะกรรมการขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. ๓๖๖/๒๕๖๗)

๑. คณะกรรมการที่ปรึกษา

๑.๑	พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา
๑.๒	นายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา
๑.๓	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ
ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา
๑.๔	ศาสตราจารย์บัณฑิต เอื้ออาภรณ์
ประธานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ที่ปรึกษา
๑.๕	ว่าที่ร้อยตรี ธนุ วงษ์จินดา
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ที่ปรึกษา

๒. คณะกรรมการดำเนินการ

๒.๑	รองศาสตราจารย์ศิริเดช สุชีวะ
ประธานอนุกรรมการด้านคุณภาพและเทคโนโลยี
เพื่อการเรียนรู้ในคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประธาน
๒.๒	นางเกศทิพย์ ศุภวานิช
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รองประธาน
๒.๓	ศาสตราจารย์เจทิพย์ ฌ สงขลา
รองคณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
๒.๔	นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์
กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๒.๕	นายอำนาจ วิทยานูวัตติ
กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๒.๖	นางวัฒนาพร ระงับทุกข์
กรรมการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ	กรรมการ
๒.๗	นายวิริยะ ฤชชัยพาณิชย์
กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๒.๘	นายพงศ์ทัศ วนิชานันท์
นักวิจัยอาวุโสด้านการปฏิรูปการศึกษา
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย TDRI	กรรมการ
๒.๙	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ตฤษา ปนคำ
อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา	กรรมการ
๒.๑๐	นางสาวกุศลิน มุสิกกุล
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี	กรรมการ

- ๒.๑๑ นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ กรรมการ
ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๒.๑๒ นางสาวโชติมา หนูพริก กรรมการ
รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร
และการเรียนรู้ และรองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา
- ๒.๑๓ นายภูริวัตร คำอภัยกาวิิน กรรมการ
รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา และผู้อำนวยการสำนักบริหารงานความเป็นเลิศ
ด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา และผู้ช่วยเลขานุการ
- ๒.๑๔ นางสาวจรรยา ศรี แจบไธสง กรรมการ
รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และผู้ช่วยเลขานุการ
- ๒.๑๕ นายสมเจตน์ พันธุ์พรม กรรมการ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ และผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
ช่วยราชการหน่วยศึกษานิเทศก์ สพฐ.
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ PISA สพฐ.

**๓. คณะอนุกรรมการด้านการส่งเสริมการขับเคลื่อนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช ๒๕๖๘ และหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๖๘
(ตามคำสั่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒/๒๕๖๘)**

๑. นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ ประธาน
อนุกรรมการ
๒. นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ อนุกรรมการ
๓. นายวิริยะ ฤกษ์ชัยพนิช อนุกรรมการ
๔. ศาสตราจารย์องอาจ นัยพัฒน์ อนุกรรมการ
๕. นายสนิท แย้มเกษร อนุกรรมการ
๖. นายวิสิทธิ์ ใจเถิง อนุกรรมการ
๗. นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ อนุกรรมการ
ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเลขานุการ
๘. นางสาวโชติมา หนูพริก ผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษานักวิชาการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๙. นางสาวจรรยา ศรี แจบไธสง ผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษานักวิชาการพิเศษ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๑๐. นางภาวินี แสนทวีสุข
นักวิชาการศึกษานานาชาติ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๑. นายเอกสิทธิ์ ปิยะแสงทอง
นักวิชาการศึกษานานาชาติ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๒. นายสุรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์
นักวิชาการศึกษานานาชาติ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	ผู้ช่วยเลขานุการ

๔. คณะผู้จัดทำคู่มือหลักสูตรการศึกษาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี

ที่ปรึกษา

๑. ว่าที่ร้อยตรี ธนุ วงษ์จินดา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นางเกศทิพย์ ศุภวานิช	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายวิชณุทรัพย์สมบัติ	ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงาน

๑. รองศาสตราจารย์พัชรี ผลโยธิน	อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
๒. รองศาสตราจารย์อรพรรณ บุตรกตัญญู	อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปณัฐธรณ์ จารุชัยนิวัฒน์	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชูลี ลังกา	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภัทรา คงเรือง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
๖. นางสาวเทพกัญญา พรหมชาติแก้ว	อาจารย์ประจำศูนย์วิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๗. นางสาวแคทลียา จักขุจันทร์	นักวิชาการ สาขาวิทยาศาสตร์ภาคบังคับ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๘. นางวิภา ตันกุลพงษ์	รองหัวหน้าสำนักงานมูลนิธิการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๙. นางนุชนาฏ รักษี	อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาพัฒนาการมนุษย์ และหลักสูตรนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา และคุ้มครองเด็ก มหาวิทยาลัยมหิดล

- ๑๐ นางสาวชลิตา ยุตราวรรณ ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษา
ปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการ
ปกครองท้องถิ่น
๑๑. นางสาววรนาท รักสกุลไทย ผู้อำนวยการโรงเรียนเกษมพิทยา (แผนกอนุบาล)
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๑๒. นางวาทีณี ธีระตระกูล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๑๓. นางเอมอร รสเครือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๑๔. นายบุญชู อังสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๑๕. นางรุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๑๖. นายอารมณ วังศ์บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๑๗. นางสาวอุทัย ธารมรรค ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๑๘. นางสุพร โชชัด ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๑๙. นายสมบัติ เนตรสว่าง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๒๐. นางจุฬาลักษณ์ พงษ์สังข์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๒๑. นางนิทรา ช่อสูงเนิน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๒๒. นางทรงพร พนมวัน ณ ออยุธยา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๒๓. นายชัยวุฒิ สิ้นธวงศานนท์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๒๔. นางสาวพิมพ์สวัสดิ์ โกศลสมบัติ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.กรุงเทพมหานคร
๒๕. นางสุรัสวดี จันทรวงศ์
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.นนทบุรี เขต ๒
๒๖. นายปัญญาภูมิ หลาบคำ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.นนทบุรี เขต ๒
๒๗. นางดวงทิพย์ เพ็ชรนิล
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.สุพรรณบุรี เขต ๑
๒๘. นางหริณญา รุ่งแจ้ง
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑
๒๙. นางสาวธิติมา เรืองสกุล
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.นราธิวาส เขต ๒
๓๐. นางสาวปรานีดี ทองหนัก
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.พัทลุง เขต ๑
๓๑. นางสาวกัญญาภัค จันทโช
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.สงขลา เขต ๑
๓๒. นางสาวนันท์นภัส วิกุล
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.นครราชสีมา เขต ๑
๓๓. นางนุตติยา อาษานอก
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.อุดรธานี เขต ๑

๓๔. นางสาวหทัยนุช บุญเพลิง
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.ชัยภูมิ เขต ๑
๓๕. นางปฤชณา ดำรงค์ชีพ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.พะเยา เขต ๒
๓๖. นายบรรพต ชันคำ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.เชียงราย เขต ๑
๓๗. นางนันทนา สาระกิจจานนท์
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพป.เลย เขต ๒
๓๘. นายจักรพงษ์ พระไชยบุญ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองขาม
สพป.ราชบุรี เขต ๑
๓๙. นางนาถศจี สงค์อินทร์
ครู โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี
สพป.สุพรรณบุรี เขต ๑
๔๐. นางสาวจีเรียง บุญสม
ครู โรงเรียนบ้านทุ่งมะขามเต่า
สพป.กาญจนบุรี เขต ๑
๔๑. นางจำลองลักษณ์ ก้อนทอง
ครู โรงเรียนชุมชนบึงป่า
สพป.ปทุมธานี เขต ๒
๔๒. นายสุรชัย ศรีโยธี
ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน
(สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลรัตน์)
สพป.กรุงเทพมหานคร
๔๓. นางสาวศศิธร เจียงพัฒนากิจ
ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน
(สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลรัตน์)
สพป.กรุงเทพมหานคร
๔๔. นางสาวนฤมล เนียมหอม
ครู โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ
สพป.กรุงเทพมหานคร
๔๕. นางสาวปัทมา พังเครือ
ครู โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ
สพป.กรุงเทพมหานคร
๔๖. นายกว้าง ผลสุข
ครู โรงเรียนบ้านค้อโนนเพ็ก
สพป.ศรีสะเกษ เขต ๒

คณะบรรณาธิการกิจ

๑. รองศาสตราจารย์พัชรี ผลโยธิน
อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปณัฐชนัน
จารุชัยวิวัฒน์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภัทรา
คงเรือง
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา
๔. นางสาววรรณาท รักสกุลไทย
ผู้อำนวยการโรงเรียนเกษมพิทยา (แผนกอนุบาล)
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๕. นายอารมณ วงศ์บัณฑิต
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัย

๖. นายสมบัติ เนตรสว่าง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๗. นางทรงพร พนมวัน ณ อยุธยา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
๘. นางสุรัสวดี จันทรวงศ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นนทบุรี เขต ๒
๙. นางหริณญา รุ่งแจ้ง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑
๑๐. นางดวงใจ บุญยะภาส	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา
และผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๑. นางภาวิณี แสนทวีสุข	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาหลักสูตร
และส่งเสริมการศึกษาปฐมวัย
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๒. นางกัญญา แสนวงษ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๑๓. นางสาวกมลชนก ผ่านสำแดง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
๑๔. นางสาวนันทพร ณ พัทลุง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
๑๕. นายพิษณุ ทองทัพ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

**๕. ผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘
สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี**

๑. นางภาวิณี แสนทวีสุข	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาหลักสูตร
และส่งเสริมการศึกษาปฐมวัย
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒. นางกัญญา แสนวงษ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาวกมลชนก ผ่านสำแดง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
๔. นางสาวนันทพร ณ พัทลุง	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๕. นางสาวเบญจวรรณ ขาวสะอาด	นักจัดการทั่วไปงานทั่วไป

**สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**